This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.

+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.

+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.

+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

Library of the University of Michigan
Bought with the income
of the
Ford - Messer
Bequest

Digitized by Google

AS
244
.A42
Z2

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Z4
.A4
Z

BESCHOUWINGEN

84

OVER DEN

AARD EN DEN WERKKRING

VAN HET

KONINKLIJK-NEDERLANDSCHE INSTITUUT.

Digitized by Google

Digitized by Google

BESCHOUWINGEN

OVER DEN

AARD EN DEN WERKKRING

VAN HET

KONINKLIJK-NEDERLANDSCHE INSTITUUT

VAN

WETENSCHAPPEN, LETTERKUNDE EN SCHOONE KUNSTEN.

UITGEGEVEN DOOR LEDEN

VAN HET

COMMITTÉ VAN PRESIDENTEN,
SECRETARISSEN EN ALGEMEENEN PENNINGMEESTER.

AMSTERDAM,
JOHANNES MULLER.
1849.

Terwijlord K. B.

Digitized by Google

Koninklijke Bibliotheek te 's Hage.

GEDRUKT BIJ BAKELS EN KRÖBER.

Digitized by Google

Ford-Messer
Nijhoff
2-17-25
11522

Van algemeene bekendheid is het, dat een Ministeriëel verslag het Instituut met zoodanige bekrimping bedreigt, dat deze aan volslagen vernietiging kan gelijk gesteld worden *). Zoo het nu wenschelijk is, dat daar, waar men wil opbouwen, een behoorlijk beraamd plan tot rigtsnoer strekke, niet minder noodzakelijk is het, dat men, alvorens tot vernietiging over te gaan, de Instelling kenne, waarvan men misschien te onbedachtelijk den ondergang gaat berokkenen. — Wij hebben ons ten pligt gesteld, daaromtrent van voorlichting te dienen, opdat zij, aan wie de grootsche taak is opgelegd der regeling van 's Lands geldelijke belangen, met meerdere zaakkennis ten deze mogen worden toegerust.

De Staatsinstelling toch, wier bestaan wordt bedreigd, mag zich niet vleijen immer met bijzondere voorliefde behandeld te zijn, noch door de Volksvertegenwoordiging, noch door 's Lands regering, waarmede het Reglement haar als raadgevend ligchaam verbindt. Zij stond, wel is waar, niet ten doel aan openlijke beschuldiging, maar zooveel te meer

*) Wij verwijzen daaromtrent tot het Proces-verbaal van de buitengewone Algemeene Vergadering van het Koninklijk-Nederlansche Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten, gehouden op Woensdag den 6den December 1848, en tot het aldaar vastgestelde en den Koning aangeboden adres.

Digitized by Google

aan geringschatting en miskenning. — Zij acht het beneden hare waardigheid, daaromtrent in eenige verdediging te treden, maar verlangt eenvoudig, dat men, in korte trekken, uiteengezet zie, *wat zij is*, *wat zij deed*, en *wat zij nog worden kan*.

I. *Wat zij is?*

Eene vreemde plant, op onzen bodem overgebragt, en aldaar, met zoovele andere vreemde planten, sedert meer dan veertig jaren gekweekt en welig groeijende, onder overvloedig afwerpen van rijke vruchten en krachtvol schieten van frissche loten, welke wijd en zijd zich uitspreiden.

In den jare 1808 schonk koning LODEWIJK, wien men zeker geen hart zal ontzeggen, warm kloppende voor het Volk aan welks hoofd hij gesteld was, haar aan Holland. — De wortels, die zij schoot, waren zeker toen nog niet krachtig, en de aarde, waarin deze gelegd werden, zoude men, bij verdere voortzetting en uitwerking der beeldspraak, misschien niet genoegzaam voorbereid kunnen noemen. En toch de wortels hechteden zich vast: dank zij daarvoor hun toegebragt, die toen, in tijden veel moeijelijker dan de tegenwoordige, met mannelijke kracht daarvoor ijverden. — De plant bleef, door hunne zamenwerking, niet vreemd aan den bodem, waarin zij werd overgebragt. De algemeene Voorzitter des Instituuts deed zulks in den jare 1833, bij het 25-jarig bestaan dezer Instelling uitkomen, met te doen opmerken, dat het van den aanvang af, door het opnemen van menig echt nationaal onderwerp in zijnen werkkring, eene Nederlandsche Instelling geworden is. Ten bewijze noemen wij slechts de bij het Reglement omschreven onderwerpen der tweede afdeeling van de Eerste Klasse: *Kennis van de leiding, beweging en kracht van het water, water- en scheepsbouwkunde;* en vermelden wij vooral het merkwaardig lot der *wijsbegeerte*, welke, in weêrwil der pogingen van VAN SWINDEN, DE BOSCH, STUART en

Digitized by Google

VAN MARUM, als schrikbeeld van den Franschen Keizer, uit den oorspronkelijken werkkring des Instituuts werd weggelaten, maar, bij de hernieuwing van ons volksbestaan en de daaruit voortspruitende reorganisatie des Instituuts, er oogenblikkelijk in werd opgenomen, en die aldaar thans de plaats bekleed, welke door de *Académie des sciences morales et politiques* in *Frankrijk* wordt ingenomen *).

Het Instituut toch bleef in stand, toen *Nederland* in het Fransche keizerrijk als wingewest werd ingelijfd, en ontving zelfs eene jaarlijksche geldelijke toelage, welke naderhand, onder de regering van Z. M. WILLEM DEN EERSTE, op *f* 15000 gebragt is, en vóór weinige jaren, onder Z. M. WILLEM DEN TWEEDE, tot *f* 11000 is verminderd.

In weinige woorden hebben wij de wording dezer Staatsinstelling geschetst. Hierdoor echter is op de voorgestelde vraag nog geen volledig antwoord gegeven. Het doel dient uiteengezet te worden, opdat men beter met haar bekend worde, hare eigenschappen leere waarderen, en het nut door haar gesticht, en nog van haar te verwachten, wete te beseffen.

Dat doel is zamenwerking van vele ongelijksoortige bestanddeelen, tot voortbrenging van één gemeenschappelijk geheel; het bijeenbrengen van veler licht in één algemeen brandpunt.

1°. Op elk haar voorgelegd vraagstuk heeft zij 's Lands regering van gepaste voorlichting te dienen. Men leze de naamlijst harer Leden en Correspondenten (Bijlage I), en men zal haar niet van grootspraak beschuldigen, zoo zij zegt, al de elementen in zich te vereenigen, welke tot volledige behan-

*) Men leze daaromtrent het betoog van C. A. DEN TEX, *Over de plaats, welke onder de wetenschappen, aan de Derde Klasse van het Instituut ter beoefening opgedragen, de wijsbegeerte bekleedt*, in *Het Instituut of Verslagen en mededeelingen, uitgegeven door de vier Klassen van het Koninklijk-Nederlandsche Instituut, over den jare* 1842, bl. 103, Amsterdam 1843.

Digitized by Google

deling kunnen voeren van elk onderwerp van Wetenschap, Letteren en Kunst, en van de toepassing daarvan op het maatschappelijk leven.

2°. Even gelijk zij zich daarin ter beschikking stelt van 's Lands regering, is zij ook bereid, aan landgenoot en vreemdeling, berigt, raad en voorlichting te geven, zoo dikwerf deze worden verlangd.

3°. Het is haar pligt tot bekendmaking mede te werken dier wetenschappelijke en letterkundige werkzaamheden, waarvoor de uitgave door den gewonen boekhandel niet kan worden bekostigd, en die, terwijl zij door haar wereldkundig worden gemaakt, daarbij den gewigtigen, hoewel niet altijd evenzeer gewaardeerden, waarborg leveren van, voor dat zij aan openlijke beoordeeling worden prijs gegeven, reeds eene zeef te zijn doorgegaan, van onpartijdig, beschaafd, maar intusschen streng oordeel door bevoegde regters.

4°. Waar, in de behandeling van Wetenschap, Letteren en Kunst, of in de toepassing daarvan op het maatschappelijk bedrijf, haar gebreken en misbruiken voorkomen, daar heeft zij eene waarschuwende stem ook ongevraagd te uiten, en aan 's Lands regering al die voorstellen te doen, welke, in gemelde opzigten, tot verbetering en hervorming kunnen leiden.

5°. Van haar mag men, mits zij daartoe in staat gesteld worde, ondersteuning verwachten, voor al die werkzaamheden in Wetenschap, Letteren en Kunst, waartoe de individueele krachten te kort te schieten, en die alleen dan door eenig individu kunnen worden tot stand gebragt, als men hem geldelijke te-gemoet-koming, raad en voorlichting, verleent.

6°. Zij is de schakel, waardoor de werkzaamheid der Nederlandsche geleerden zich aan die der buitenlanders hecht. — Zij strekt aan het buitenland tot maatstaf der Nederlandsche werkzaamheid, en vertegenwoordigt aldaar den Nederlandschen zin voor Wetenschap, Letteren en Kunst.

Digitized by Google

II. *Wat zij deed?*

1°. Dat zij 's Lands regering ter vraagbaak diende, toont de lijst der verslagen door haar, zoolang zij bestond, ingediend, en waarvan enkele wereldkundig zijn geworden. — Het voegt ons niet, daaromtrent in nadere beoordeeling te treden. De feitelijke uiteenzetting is te vinden in Bijlage II.

Dit alleen mogen wij zeggen, dat de voorlichting, door een dergelijk Staats-ligchaam verleend, daarom vooral vertrouwen verdient en op prijs mag gesteld worden, omdat zij, in den regel, onbevooroordeeld en vrij van alle eigenbelang is, en derhalve voor 's Rijks schatkist tot aanmerkelijke besparing kan voeren, zoo men op tijdige wijze tot hare raadgevende en waarschuwende stem toevlugt neemt. — Wij bezigen daarin schier de woorden, welke Z. M. WILLEM DE EERSTE tot eene deputatie des Instituuts rigtte, bij hem ten gehoore toegelaten. — Ongetwijfeld ware het getal dezer verslagen veel grooter, en breidde het zich op meer regelmatige wijze over alle de Klassen uit, wanneer de regering niet zoo dikwerf deze zoo geschikte gelegenheid tot voorlichting ongebruikt liet. — Meermalen maakte men deze opmerking aan den Vorst en aan zijne Ministers, en gaf men van zijne bereidwilligheid de opregtste verzekering.

2°. Nooit weigerde zij aan landgenoot of vreemdeling, die haar om raad vroeg, of haar oordeel inriep, de verlangde zamenwerking. — Wij verwijzen daaromtrent tot Bijlage III, waarin eene korte vermelding geschiedt van de personen, die zich daaromtrent tot het Koninklijk-Nederlandsche Instituut gewend hebben, en van de hierdoor verkregene uitkomsten. — In de laatste jaren is deze belangstellende onderwerping aan het oordeel des Instituuts aanmerkelijk toegenomen, en ongetwijfeld zal niets meer welkom zijn, dan eene nog grootere uitbreiding van zijnen werkkring in dien zin.

3°. Eene opgave van hetgene door het Instituut uitgegeven

Digitized by Google

is, strekke ten antwoord op de vraag, wat het in het derde onderdeel van zijnen opgegeven werkkring deed. — Men vindt haar in Bijlage IV. — Ook daar zullen wij ons met de bloot feitelijke vermelding vergenoegen: elke beoordeeling ware, in onzen mond, ongepast. Verlangt men intusschen te weten, hoe daarover in het buitenland gedacht wordt, men sla de daartoe betrekkelijke buitenlandsche tijdschriften op, en men zal zich kunnen overtuigen van de wijze, waarop deze werkzaamheid des Koninklijk-Nederlandschen Instituuts aldaar wordt gewaardeerd. Onze Algemeene Konst- en Letterbode, N°. 7 en 8 van het jaar 1849, heeft daarvan, door het overnemen eener dergelijke beoordeeling, onlangs het bewijs geleverd. — Verlangt men eene nadere staving dezer buitenlandsche schatting, men verzoeke inzage der briefwisseling van het Instituut, waarin meer dan één blijk voorkomt van het door hoog gevierde buitenlandsche genootschappen uitgedrukt verlangen, om met ons eene ruiling van Jaarboeken aan te gaan, of van gewillige toetreding, zoo het aanzoek van onze zijde uitging.

Door de gevorderde opluistering met menigvuldige afbeeldingen, en de onmogelijkheid der dekking van de daaraan te besteden kosten door den gewonen boekhandel, waren het vooral de beoefenaren der natuurkundige wetenschap, die deze hulp des Instituuts inriepen. De werkkring der Eerste Klasse werd hierdoor de uitgebreidste en de kostbaarste, zoo zelfs, dat hij, bij de tegenwoordige geldmiddelen, reeds hare finantieele krachten te boven gaat, en dat geregelde voortgang slechts voor haar mogelijk werd, door het verleenen van buitengewone toelagen van Gouvernementswege, door geldelijke opofferingen van haren Secretaris en van hare Leden, als ook door de ondersteuning, welke de overige Klassen verleenden. Het is dan ook slechts hierdoor haar mogelijk geworden, de uitgave voor te bereiden eener door haar bekroonde verhandeling van eenen buitenlander,

Digitized by Google

over een hoogst belangrijk wetenschappelijk onderwerp, welke met de fraaiste voortbrengselen van buitenlandsche wetenschappelijke ikonographie zal behooren te kunnen wedijveren. Echter ook voor de overige Klassen ontbreekt het niet aan de gelegenheid tot kostbare uitgave van boekwerken. Immers al vinden de gewone voortbrengselen van letter- en van geschiedkundigen aard elders een gereeden aftrek, en al wordt voor deze zelden eene plaats in de verhandelingen dier Klassen gevraagd, waaraan dan ook de mindere talrijkheid der door haar uitgegeven boekdeelen is toe te schrijven, zoo is toch somtijds hare hulp noodig, gelijk de Tweede Klasse zulks bewees door de voortzetting der uitgave van VAN LOON'S Penningwerk, na eenen tusschenstand van meer dan honderd jaren, en de Derde Klasse dit spoedig hoopt te toonen door de uitgave van SIMPLICIUS.

4°. Zonder bepaaldelijk daartoe door Hoogere magt uitgenoodigd te zijn, heeft het Instituut meer dan eens eene waarschuwende stem geuit, zoo het meende dat zijn pligt zulks gebood. Wij wijzen hier slechts op de bedenkingen der Eerste Klasse tegen het gebruik van zwavelzuur koper in het brood; op hare wenken omtrent de besmettelijkheid der Aziatische Cholera; op haar voorstel tot eene Artesiaansche putboring, die, al mislukte zij ook, voor de wetenschap intusschen, en misschien ook voor latere pogingen, beter dan de toenmalige gesteund, niet onvruchtbaar mag heeten; op den moedigen stap, welken de Tweede Klasse deed, tot behoud der Nederduitsche taal, toen deze door een vreemden Overweldiger met eene geheele verbanning bedreigd werd; op hare onafgebroken zorg voor de zuivering der taal van bastaard-woorden; op hare pogingen tot wering en afschaffing der omslagtige titelatuur in het ligchaam der brieven; op hare ijverige en volhardende werkzaamheid tot behoud van gewigtige geschiedkundige monumenten, als ook tot het

Digitized by Google

opsporen van oude charters, die voor de vaderlandsche gedenkrollen onontbeerlijk zijn, waaronder wij slechts de hoogst belangrijke oorkonden zullen noemen, die in de ijzeren kapel der Oude Kerk te dezer stede nu zorgvuldig bewaard zijn, maar door de Tweede Klasse uit het stof der vergetelheid, waarin zij tot dusverre als begraven lagen, zijn te voorschijn gebragt enz.; op het adres over het universiteitswezen door de Derde Klasse den Koning aangeboden 1 Augustus 1845, en op hare correspondentie daaromtrent met het Departement van Binnenlandsche zaken; op het aandeel, hetwelk de Vierde Klasse gehad heeft aan de oprigting van het standbeeld van DE RUYTER te *Vlissingen*, van dat van WILLEM DEN EERSTE te *'s Gravenhage;* op hare zorg voor graftomben, monumenten enz. — Eene nadere opgave daarvan vindt men in Bijlage V.

5°. Ondersteuning wenschte het Instituut steeds te geven, waar deze van haar werd gevorderd, tot bevordering dier werkzaamheden, welke niet door een individu kunnen tot stand gebragt worden. Zoo het daarin dikwerf te kort moest schieten, is dit te wijten aan de bekrompenheid der middelen, welke men ter zijner beschikking stelde: aan zucht daartoe heeft het nooit ontbroken. De reis van den Heer COBET, met het doel van onderzoek der handschriften van SIMPLICIUS, strekke daarvan ten voorbeelde. Zij geschiedde op voordragt der Derde Klasse, en werd door eene buitengewone toelage van het Rijk mogelijk gemaakt. — Het voorgestelde doel werd niet alleen bereikt, gelijk eerlang blijken zal, door de uitgave van SIMPLICIUS, als waardigen tegenhanger van den ARISTOTELES, door de Akademie van *Berlijn* uitgegeven; maar ook menigvuldige andere letterkundige nasporingen zijn door den Heer COBET buitenlands geschied, ter handhaving van den Nederlandschen roem in de philologie.

Een tweede voorbeeld ontleenen wij aan de ondersteuning,

Digitized by Google

welke de Eerste Klasse aan de weerkundige waarnemingen in onze overzeesche bezittingen verleent, en waarvan de, reeds buitenlands door bevoegde beoordeelaars hoog gewaardeerde, uitkomsten wereldkundig gemaakt worden in de door haar uitgegevene verhandelingen.

Een derde voorbeeld wordt door de prijsuitschrijvingen en door de bekrooningen bij de onderscheidene Klassen geleverd. Als een hoogst merkwaardig resultaat daaromtrent stippen wij aan de bekrooning en de openlijke uitgave, door de Vierde Klasse geschied, der verhandeling van den geleerden hofraad KIESIEWETTER en van den kundigen FETIS, waarin deze beide buitenlanders de verdiensten doen uitkomen van de Nederlandsche toonkunstenaars en componisten in de 14e, 15e, en 16e eeuw.

6°. Gewigtig is het doel, dat wij ten slotte aan het Instituut hebben toegekend. — Op welke wijze het ten schakel strekt tusschen Nederlandsche en buitenlandsche geleerden, wordt in de eerste plaats bewezen door de ruiling van gedenkschriften met buitenlandsche genootschappen. Hoeverre zich deze uitbreidt, leert Bijlage VI, als zijnde de lijst der laatste verzending van het Tijdschrift der Eerste Klasse en van het 2e Stuk 1sten Deels harer Verhandelingen, derde reeks. Daar tegenover stellen wij in Bijlage VII de lijst der buitenlandsche Jaarboeken, welke in ruil worden terug ontvangen, en die een der hoofdsieraden uitmaken van de bibliotheek des Instituuts. Waar dergelijke feiten spreken, is geene woordenpraal noodig. Wordt het voortdurend bestaan des Instituuts, door verdere inkrimping van zijne geldelijke hulpmiddelen, onmogelijk gemaakt, dan worden tevens alle deze zoo gewigtige verbindtenissen verbroken; en terwijl Nederland hierdoor in wetenschappelijke werkzaamheid minder vruchtbaar wordt, zal het niet, dan op moeijelijke en kostbare wijze, de werken kunnen blijven ontvangen,

Digitized by Google

welke er nu zoo gereedelijk in ruil naar toe gevoerd worden.

Een tweede schakel wordt door de benoeming van buitenlandsche Geassociëerden en Correspondenten daargesteld. — Meermalen was deze tot het ontvangen van wetenschappelijke mededeelingen dienstig. — Maar zelfs daar, waar een zoo stellig dienstbetoon ontbreekt, is de toekenning van een der genoemde titels een band, waardoor tusschen Nederlandsche en buitenlandsche geleerden eene wederkeerig wenschelijke en hoogst nuttige betrekking ontstaat. Op welken prijs de laatsten dit stellen, willen wij, onder meerdere, slechts aantoonen, door de mededeeling der brieven, waarmede vier mannen, elk even uitstekend, hoewel in zeer onderscheiden betrekking, VON SAVIGNY, MICHEL CHEVALIER, BOECKH, FARADAY, hunne erkentenis aan den dag legden voor de op hen gevallen benoeming. — Zie Bijlage VIII.

Wij geven in Bijlage IX de lijst der buitenlandsche Geassociëerden en Correspondenten, opdat blijke, aan wien men den eenmaal gegeven titel zal ontnemen, zoo het Instituut gedwongen wordt zijn bestaan op te geven. Zoo men het gehalte dier namen overweegt, zal men ongetwijfeld toestemmen, dat zij het meest verlichte, en het kundigste gedeelte der inwoners van het beschaafd *Europa* vertegenwoordigen. Het is voor den roem en het heil des Lands niet onverschillig, welke meening zoo rijk begaafde mannen uiten. Eene opheffing des Instituuts zoude ongetwijfeld bij hen eene daad van onverantwoordelijk vandalismus heeten.

III. *Wat zij nog worden kan?*

Het valt niet moeijelijk dit derde vraagpunt te beantwoorden. Voor een deel ligt de toekomst in hare handen, voor een ander deel in die der magt, welke boven haar gesteld is. Geeft deze laatste de gevorderde ondersteuning, dan durven

Digitized by Google

wij met zekerheid een bestaan voorspellen, nuttiger nog en glansrijker dan hetgene wij getracht hebben van het voorledene te schetsen. Nimmer welligt waren de tijdsomstandigheden daartoe gunstiger dan heden. Wij zullen deze stelling in drie onderdeelen ontwikkelen en alzoo aantoonen: 1°. dat, sedert het begin dezer eeuw, het getal beoefenaars der wetenschap in ons land zich aanmerkelijk vermeerderd heeft; 2°. dat de waardering van hetgene in *Nederland* aan wetenschappelijke werken in het licht komt, zelden in het buitenland zooveel weêrklank heeft gevonden als tegenwoordig, en dat de taal zelve, waar achter men vroeger zijne onbekendheid met onze wetenschappelijke werkzaamheden en met onze letterkunde trachtte te verontschuldigen, daartoe geen hinderpaal meer is; 3°. dat in de beide laatste jaren het Instituut, boven andere in *Europa* aanwezige aanverwante genootschappen, werkzaam geweest is.

1°. *Het getal beoefenaars der wetenschap in Nederland is, sedert de vestiging des Instituuts, steeds toegenomen.* — Wij zullen dit niet met cijfers en namen aantoonen, maar eenvoudig tot bronnen verwijzen, door wier raadpleging men zich van de juistheid dezer stelling zal kunnen vergewissen. Voor een vijf-en-twintigtal jaren schier vestigden drie, toen jeugdige beoefenaars der wetenschap, nu leden des Instituuts, een Tijdschrift, aan de natuurkundige wetenschappen in haren geheelen omvang gewijd, waarvan men toen het voortdurend bestaan voor onmogelijk hield. Echter verschenen er zeven deelen van, en toen het ophield, splitste het zich reeds in zijne onderdeelen, en twee nieuwe Tijdschriften ontstonden: het eene voor Natuur- en Scheikunde, het andere voor Natuurlijke geschiedenis en physiologie. Men doorbladere eenvoudig de talrijke deelen dezer drie boekwerken, en hoeveel namen vindt men in de latere deelen niet toegevoegd aan het zoo geringe getal in de vroegere jaargangen. Let men op

Digitized by Google

Tijdschriften in het vak van regtsgeleerdheid en van staatkundige wetenschap, zoo mag men met regt vragen, waar onze vroegere geschiedenis het tweede voorbeeld oplevert van een Tijdschrift tot die vakken van wetenschap betrekkelijk, nu reeds het vierde gedeelte eener eeuw bestaande en oorspronkelijk opgerigt door twee toen nog jeugdige beoefenaars der wetenschap, nu leden des Instituuts. Meer dan één Tijdschrift staat het vermelde thans met lof ter zijde.

Zullen wij onze stelling nu evenzeer voor elk vak van studie toelichten? Zullen wij verwijzen tot die jeugdige natuurkundigen, met zooveel ijver, rondom hunnen leermeester, op zelfstandige wijze werkzaam? Zullen wij zoo menig jeugdig natuuronderzoeker noemen, met onverdroten zin, door de moeijelijkste nasporingen, den weg banende tot gewigtige ontdekkingen? Zullen wij, aan zoo vele gymnasiën, op die jeugdige philologen wijzen, met zooveel vlijt werkzaam, of de talrijke beoefenaars der geschiedenis van het vaderland, en der Nederlandsche letterkunde opnoemen? — Voorzeker neen: het ware eene miskenning onzer lezers, zoo wij veronderstelden, dat dit alles hun ontsnapt ware. Het is ook te feitelijk bewezen, dan dat eene nadere uiteenzetting noodig zoude zijn. Op ééne zaak alleen willen wij de aandacht rigten: op de zucht tot onderlinge vereeniging, of zoo men wil, associatie, vooral bij jeugdiger beoefenaars der wetenschap, zigtbaar in congressen, in landbouw- en geneeskundige maatschappijen, in vereenigingen tot beoefening der kruid-, der insect-, der vischkunde. Wij volgen dit heuchelijk verschijnsel met belangstelling, en houden ons overtuigd dat, al mogten ook enkele dezer vereenigingen eene meer of min snelle ontbinding te gemoet gaan, de geest, welke haar deed geboren worden, niet zoo spoedig zal vergaan. Dezen aan te kweeken, te leiden, en voor de wetenschap vruchtbaar te maken is de taak, welke wij aan het

Digitized by Google

Instituut voorschrijven, zoo het blijft bestaan, en zich als wetenschappelijk middenpunt, onder behoorlijke ondersteuning, werkzaam mag toonen.

2°. *Hetgene in Nederland over wetenschappelijke werkzaamheid wereldkundig wordt, vindt in het buitenland meer weêrklank dan vroeger, en de Hollandsche taal is thans daartegen geen beletsel meer.* — Gemakkelijk valt het ons de feiten aan te voeren, welke ter staving dezer stelling moeten dienen. — In CANSTATT'S *Jahresbericht*, OKEN'S *Isis*, FRORIEP'S *Notizen*, J. MULLER'S *Archiv, botanische en zoologische Zeitungen*, FORBES *Review, Hallische Litteraturzeitung, Göttinger gelehrte Anzeigen, Heidelbergische Jahrbücher, Jenaïsche Litteraturzeitung*, vindt men aanhoudend bijdragen, welke uit Hollandsche Tijdschriften, Jaarboeken enz. zijn overgenomen, en zijn het vooral de werken des Instituuts geweest, die het meest aldaar, onder menigvuldige toekenning van lof, in een ander kleed werden overgebragt. De voorbeelden van vertaling van Hollandsche geschriften in Duitsch en Engelsch zijn tegenwoordig niet zeldzaam, en in het algemeen is er bij alle buitenlanders, zelfs bij Franschen, die vroeger zoo uit de hoogte op ons nederzagen, eene groote neiging om ons regt te laten wedervaren en van onze werkzaamheid partij te trekken.

Deze werkzaamheid is ongetwijfeld wel niet alleen bij het Instituut te zoeken: dit toch te stellen ware eene ongepaste aanmatiging; maar, door de wijze, waarop het met den meesten spoed zijne werken verspreidt, is het in dien zin de hoofdvertegenwoordiger van den Nederlandschen roem, en zal het zulks des te meer worden, naarmate men er zich meer aan zal aansluiten. Wordt derhalve de werkkring van het Instituut opgeheven, dan zal daarmede ook voor een groot deel deze voor den nationalen roem en waardigheid zoo voordeelige

Digitized by Google

werking naar buiten verloren gaan. — Men zorge de voorregten niet te verliezen, welke men slechts sedert korten tijd verkreeg, en die welligt, zoo men ze nu laat varen, later niet zoo gemakkelijk herwonnen worden.

3°. *In de beide laatste jaren stond schier overal de wetenschappelijke werkzaamheid stil, maar bleef men in Nederland voort arbeiden met een ijver, die niet onopgemerkt mag blijven.* — Het bewijs daarvan vinden wij, onder meerderen, in hetgene door de Eerste Klasse van het Instituut, in gezegde tijdsruimte, is tot stand gebragt.

Men leze haar verslag der jongste openbare Vergadering, en men zal leeren inzien hoezeer zij werkzaam was, en hoe zij ook de werkzaamheid van anderen bevorderde. In Bijlage X zijn wij daaromtrent in nadere uiteenzetting getreden. Ongetwijfeld zullen steeds de werkzaamheden van een Staatsligchaam, gelijk het Instituut, tot maatstaf strekken der wetenschappelijke ontwikkeling van het Rijk, en in dit geval wint *Nederland* het, in gezegde tijdsruimte, verre van vele andere volken en vooral van zijne Duitsche naburen. Ook bleef de afdeeling der Derde Klasse, die zich de beoefening der zedelijke en staatkundige wetenschappen ziet opgedragen, geenszins eene stille aanschouwster der rondom ons plaats grijpende zoo gewigtige gebeurtenissen, maar verzette zij zich veeleer tegen de heillooze strekking der leer, waarmede men elders de onkundige menigte heeft getracht te begoochelen, zoo als het jongste verslag harer openbare zitting heeft doen blijken.

Deze wetenschappelijke zin, in *Nederland* werkzaam, en zoo treffend in de beide laatste jaren gebleken, behoort gesteund, gekweekt, bevorderd te worden. — Die zin is de vrucht eener voortgaande ontwikkeling, en kon tot rijpheid komen onder het genot der gezegende rust, van welke het Nederlandsche volk aan vele zijner naburen een zoo heerlijk voorbeeld geeft. — Men verwaar-

Digitized by Google

looze den bodem niet, waaruit zij ontsproot, en houde daartoe ook vooral de Staatsinstelling in stand, die dergelijken zin kan opwekken, leiden en uitbreiden. In *België*, zoo naauw met ons verwant, heeft men hare waarde zeer goed begrepen en op hare vestiging grooten prijs gesteld. — Zij was, na het vernieuwd volksbestaan, een der eerste daden der regering. Men trekke leering uit hetgeen wij daaromtrent in Bijlage XI hebben bijeengebragt.

Wij hebben onze taak volbragt. De beslissing verblijve bij 's Lands staatsmagten. Onder het genot der tegenwoordige toedeeling, hoe spaarzaam ook, zal het Instituut, onder velerlei opoffering van de zijde zijner leden, den nationalen roem kunnen blijven handhaven, en het aarzelde daarom ook niet, in den jare 1843 tot eene vermindering zijner toelage, ten bedrage van *f* 4000, mede te werken, hoewel het toen reeds voorzag en voorspelde, dat, bij grooten toevoer van uit te geven stukken, hunne openlijke uitgave alleen door opoffering zijner leden, en door het verleenen van buitengewone toelagen, mogelijk zoude worden. Deze buitengewone toelagen, telkens van vijfhonderd gulden, zijn na dien tijd reeds tweemaal verleend, en dat de leden des Instituuts zich geldelijke opoffering getroosten, waar het er op aan komt den geregelden gang der werkzaamheden te bevorderen, hebben de Secretaris en de leden der Eerste Klasse bewezen, gene door voorloopig van zijne jaarwedde af te zien, deze door op gelijke wijze afstand te doen van hunne presentiegelden, waarvan het bedrag, in de kas dier Klasse gestort, de voortzetting harer werkzaamheid mogelijk heeft gemaakt.

Verlangt men grooteren glans en uitgebreideren werkkring, zoo verhooge men de toelage des Instituuts, en bedenke wel dat opofferingen, gelijk aan die, welke enkele leden zich nu getroosten, gewoonlijk slechts gedurende korten tijd, kunnen

Digitized by Google

worden gedragen, en meestal een staat van overspanning aanduiden.

Door verdere bekrimping gaat het Instituut ongetwijfeld zijne ontbinding te gemoet. Aan sloping geeft het dan ook de voorkeur boven wegkwijning.

Amsterdam, 6 September 1849.

De Leden van het Committé van Presidenten, Secretarissen en Algemeenen Penningmeester:

F. A. W. MIQUEL,
Voorzitter der Eerste Klasse.

W. VROLIK,
Secretaris der Eerste Klasse.

B. TER HAAR,
Voorzitter der Tweede Klasse.

A. DES AMORIE VAN DER HOEVEN,
Secretaris der Tweede Klasse.

C. A DEN TEX,
Secretaris der Derde Klasse en Voorzitter der Vierde Klasse.

IS. WARNSINCK,
Secretaris der Vierde Klasse.

J. DE VOS JBZ.,
Algemeene Penningmeester des Instituuts.

Digitized by Google

Bijlage I.

EERSTE KLASSE.

WIS- EN NATUURKUNDIGE WETENSCHAPPEN.

Voorzitter F. A. W. MIQUEL.
Secretaris W. VROLIK.

EERSTE AFDEELING.

WISKUNDE, STERREKUNDE, AARDRIJKS- EN ZEEVAARTKUNDE.

LEDEN.

A. VAN BEEK, te *Utrecht.*
G. J. VERDAM, te *Leiden.*
J. C. RIJK, in *'s Gravenhage.*
F. KAISER, te *Leiden.*
F. J. STAMKART, te *Amsterdam.*
R. LOBATTO, te *Delft.*
en
J. C. PILAAR, te *Medemblik.*

GEASSOCIEERDEN.

F. ARAGO, te *Parijs.*
C. F. GAUSS, te *Göttingen.*
A. QUETELET, te *Brussel.*
F. PAROT, te *St. Petersburg.*
M. FARADAY, te *Londen.*
DE HERTOG VAN URSEL, te *Brussel.*

CORRESPONDENTEN.

H. MARY, te *Enghien.*
J. W. ERMERINS, te *Groningen.*
W. NICHOLSON, te *Londen.*
J. BADON GHYBEN, te *Breda.*
J. SVANBERG, te *Stockholm.*
A. S. RUEB, te *Utrecht.*
J. GAY LUSSAC, te *Parijs.*
K. H. W. BERGHAUS, te *Berlijn.*
en
VON LINDENAU, te *Dresden.*

TWEEDE AFDEELING.

WERKTUIGKUNDE, KENNIS VAN DE LEIDING, BEWEGING EN KRACHT VAN HET WATER, WATER- EN SCHEEPSBOUWKUNDE.

LEDEN.

J. P. DELPRAT, te *Breda.*
C. J. GLAVIMANS, te *Rotterdam.*
G. SIMONS, te *Delft.*
W. N. ROSE, te *Rotterdam.*
D. J. STORM BUIJSING, te *Delft.*
L. J. A. VAN DER KUN, in *'s Gravenhage.*

Digitized by Google

GEASSOCIEERDEN.

Geene.

CORRESPONDENTEN.

L. A. VAN MEERTEN, te *Delft*.
G. M. RÖNTGEN, te *Rotterdam*.
H. G. SEELIG, te *Breda*.
J. W. VAN VREDENBURGH, in *'s Grav*.
C. F. WESSELMAN, te *Helmond*.
F. W. CONRAD, in *'s Gravenhage*.
en
J. A. EYTELWEIN, te *Berlijn*.

DERDE AFDEELING.

ALGEMEENE NATUURKUNDE, SCHEIKUNDE, GEOLOGIE EN DELFSTOFKUNDE.

LEDEN.

G. J. MULDER, te *Utrecht*.
R. VAN REES, te *Utrecht*.
A. H. VAN DER BOON MESCH, te *Leiden*.
J. VAN DER HOEVEN, te *Leiden*.
A. J. D'AILLY, te *Amsterdam*.
en
C. J. MATTHES, te *Amsterdam*.

GEASSOCIEERDEN.

A. VON HUMBOLDT, te *Berlijn*.

CORRESPONDENTEN.

BECQUEREL, te *Parijs*.
C. H. A. DESPINE, te *Annecy*.
M. DUMAS, te *Parijs*.
C. M. VAN DIJK, te *Utrecht*.
P. J. J. DE FREMERY, te *Utrecht*.
J. LIEBIG, te *Giessen*.
CL. MULDER, te *Groningen*.
J. J. D'OMALIUS, te *Namen*.
RAMON DE LA SAGRA, te *Madrid*.
G. A. VAN KERKWIJCK, te *Maastricht*.
W. C. H. STARING, te *Zutphen*.
C. SWAVING, te *Batavia*.

VIERDE AFDEELING.

BOTANIE, LANDBOUW- EN LANDHUISHOUDKUNDE.

LEDEN.

C. G. C. REINWARDT, te *Leiden*.
J. G. S. VAN BREDA, te *Haarlem*.
H. C. VAN HALL, te *Groningen*.
W. H. DE VRIESE, te *Leiden*.
A. BRANTS, te *Joppe* bij *Gorsel*.
F. A. W. MIQUEL, te *Amsterdam*.

GEASSOCIEERDEN.

R. BROWN, te *Londen*.
H. VON MOHL, te *Tubingen*.

Digitized by Google

CORRESPONDENTEN.

C. L. BLUME, te *Leiden.*
P. HARTING, te *Utrecht.*
TH. HORSFIELD, te *Londen.*
H. C. FOCKE, te *Paramaribo.*
en
F. DOZY, te *Leiden.*

VIJFDE AFDEELING.

ONTLEEDKUNDE VAN DEN MENSCH, VERGELIJKENDE ONTLEEDKUNDE, PHYSIOLOGIE, DIERKUNDE, GENEES- EN HEELKUNDE EN VEE-ARTSENIJKUNDE.

LEDEN.

G. VROLIK, te *Amsterdam.*
A. NUMAN, te *Utrecht.*
C. J. TEMMINCK, te *Leiden.*
J. VAN GEUNS, te *Amsterdam.*
J. L. C. SCHROEDER VAN DER KOLK, te *Utrecht.*
C. PRUYS VAN DER HOEVEN, te *Leiden.*

GEASSOCIEERDEN.

R. OWEN, te *Londen.*

CORRESPONDENTEN.

W. DE HAAN, te *Haarlem.*
A. A. SEBASTIAN, te *Groningen.*
T. VAN SWINDEREN, te *Groningen.*
F. TIEDEMANN, te *Heidelberg.*
F. C. DONDERS, te *Utrecht.*
H. SCHLEGEL, te *Leiden.*

TWEEDE KLASSE.

NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE EN GESCHIEDENIS.

Voorzitter . . . B. TER HAAR.
Vaste Secretaris A. DES AMORIE VAN DER HOEVEN.

EERSTE AFDEELING.

NEDERLANDSCHE TAAL, WELSPREKENDHEID EN DICHTKUNDE.

LEDEN.

D. J. VAN LENNEP, te *Amsterdam.*
M. SIEGENBEEK, te *Leiden.*
J. DE VRIES, te *Amsterdam.*
H. TOLLENS, CARZ., te *Rijswijk.*
H. A. SPANDAW, te *Groningen.*
J. VAN 'S GRAVENWEERT, te *Oosterb.*
J. H. HALBERTSMA, te *Deventer.*
I. DA COSTA, te *Amsterdam.*
A. BOGAERS, te *Rotterdam.*
B. TER HAAR, te *Amsterdam.*

Digitized by Google

GEASSOSIEERDEN.

B. BIONDELLI, te *Milaan*.
M. VAN BUREN, te *Washington*.
H. GRIMM, te *Kassel*.
H. HOFFMAN VON FALLERSLEBEN, te *Breslau*.

CORRESPONDENTEN.

A. BEELOO, te *Medemblik*.
N. BEETS, te *Heemstede*.
P. T. L. HELVÉTIUS VAN DEN BERGH, te *Wijk bij Duurstede*.
J. BOSWORTH, te *Londen*.
J. BOWRING, te *Londen*.
A. CLAVAREAU, te *Maastricht*.
J. DAVID, te *Leuven*.
A. VAN HALMAEL, JR., te *Leeuwarden*.
A. DE JAGER, te *Rotterdam*.
LEON DE LABORDE, te *Parijs*.
J. M. SCHRANT, te *Leiden*.
R. H. VAN SOMEREN, te *Rotterdam*.
J. STEENMEIJER, te *Arnhem*.
M. DE VRIES, te *Leiden*.
C. G. WITHUYS, te *Voorburg*.

TWEEDE AFDEELING.

VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS EN OUDHEDEN.

LEDEN.

P. A. BRUGMANS, te *Amsterdam*.
H. W. TYDEMAN, rustend Lid, te *Leiden*.
A. DE VRIES, te *Haarlem*.
J. C. DE JONGE, in *'s Gravenhage*.
W. BROES, rustend Lid, te *Amsterdam*.
J. VAN LENNEP, te *Amsterdam*.
S. DE WIND, te *Middelburg*.
G. GROEN VAN PRINSTERER, in *'s Gravenhage*.
H. BEYERMAN, te *Amsterdam*.
IS. AN. NYHOFF, te *Arnhem*.
H. J. KOENEN, te *Amsterdam*.
L. J. F. JANSSEN, te *Leiden*.

GEASSOCIEERDEN.

G. H. PERTZ, te *Hanover*.
C. C. RAFN, te *Kopenhagen*.
J. C. SCHRÖDER, te *Upsal*.
C. ULLMANN, te *Heidelberg*.

CORRESPONDENTEN.

J. T. BODEL NYENHUIS, te *Leiden*.
J. VAN DAM, DWZ., te *Rotterdam*.
G. H. M. DELPRAT, te *Rotterdam*.
H. GEHLE, te *Londen*.
M. DE HAAN HETTEMA, te *Leeuwarden*.
C. J. HELLINGWERFF, te *Alkmaar*.
W. R. VAN HOËVELL, te *Groningen*.
J. W. HOLTROP, in *'s Gravenhage*.
È. J. DIEST LORGION, te *Groningen*.
G. VAN ORDEN, te *Zaandam*.
J. PAN, te *Assen*.
G. D. J. SCHOTEL, te *Tilburg*.
C. P. SERRURE, te *Gent*.
en
L. G. VISSCHER, te *Utrecht*.

Digitized by Google

DERDE KLASSE.

DE LATIJNSCHE, GRIEKSCHE EN OOSTERSCHE LETTERKUNDE, DE WIJSBEGEERTE, DE GESCHIEDENISSEN VAN VREEMDE VOLKEN EN HUNNE OUDHEDEN.

Voorzitter P. J. VETH.
Secretaris C. A. DEN TEX.

EERSTE AFDEELING.

LATIJNSCHE, GRIEKSCHE EN OOSTERSCHE TAAL- EN DICHTKUNDE.

LEDEN.

D. J. VAN LENNEP, te *Amsterdam.*
P. HOFMAN PEERLKAMP, te *Hilversum.*
J. BAKE, te *Leiden.*
J. GEEL, te *Leiden.*
T. ROORDA, te *Delft.*
S. KARSTEN, te *Utrecht.*
C. G. COBET, te *Leiden.*
en
P. J. VETH, te *Amsterdam.*

GEASSOCIEERDEN.

J. F. BOISSONNADE, te *Parijs.*
TH. GAISFORD, te *Oxford.*
en
A. MAI, te *Rome.*

CORRESPONDENTEN.

G. H. BERNSTEIN, te *Breslau.*
F. BOPP, te *Berlijn.*
P. BOSSCHA, te *Deventer.*
R. P. A. DOZY, te *Leiden.*
G. W. FREYTAG, te *Bonn.*
J. A. C. VAN HEUSDE, te *Groningen.*
J. HOFFMAN, te *Leiden.*
T. W. J. JUYNBOLL, te *Leiden.*
MADVIG, te *Kopenhagen.*
G. L. MAHNE, te *Leiden.*
W. OUSELAY, te *Londen.*
E. QUATREMÈRE, te *Parijs.*
S. J. E. RAU, te *Nymegen.*
A. RUTGERS, te *Leiden.*

TWEEDE AFDEELING.

OUDE EN NIEUWE GESCHIEDENISSEN DER VREEMDE VOLKEN, HUNNE OUDHEDEN EN GEDENKSTUKKEN.

LEDEN.

A. VAN GOUDOEVER, te *Utrecht.*
W. A. VAN HENGEL, te *Leiden.*
J. BOSSCHA, te *Amsterdam.*
N. C. KIST, te *Leiden.*
A. C. HOLTIUS, te *Utrecht.*
H. J. ROIJAARDS, te *Utrecht.*
C. LEEMANS, te *Leiden.*
J. C. A. ROVERS, te *Groningen.*

Digitized by Google

GEASSOCIEERDEN.

A. BOËCKH, te *Berlijn.*
F. CREUZER, te *Heidelberg.*
J. VON HAMMER PURGSTALL, te *Weenen.*

CORRESPONDENTEN.

CHAMPOLLION FIGEAC, te *Parijs.*
G. DORN SEIFFEN, te *Utrecht.*
C. F. HERMANN, te *Göttingen.*
J. J. HISELY, te *Lausanne.*
G. L. VON MAURER, te *Munchen.*
J. M. PARDESSUS, te *Parijs.*
C. C. RAFN, te *Kopenhagen.*
DE SANTARAM, te *Lissabon.*

DERDE AFDEELING.

WIJSBEGEERTE.

LEDEN.

M. C. VAN HALL, te *Amsterdam.*
J. TEISSÈDRE L'ANGE, te *Amsterdam.*
C. J. VAN ASSEN, te *Leiden.*
J. VAN HALL, te *Utrecht.*
S. MULLER, te *Amsterdam.*
J. R. THORBECKE, te *Leiden.*
J. DE BOSCH KEMPER, te *Amsterdam.*
P. HOFSTEDE DE GROOT, te *Groningen.*

GEASSOCIEERDEN.

F. RANKE, te *Berlijn.*
C. F. VON SAVIGNY, te *Berlijn.*

CORRESPONDENTEN.

J. ACKERSDIJCK, te *Utrecht.*
M. CHEVALIER, te *Parijs.*
C. J. A. MITTERMAIER, te *Heidelberg.*
J. H. STUFFKEN, te *Leiden.*
en
C. DE WAAL, te *Groningen.*

VIERDE KLASSE.

SCHOONE KUNSTEN.

Voorzitter . . . C. A. DEN TEX.
Secretaris . . . IS. WARNSINCK.

EERSTE AFDEELING.

KENNERS EN BEGUNSTIGERS DER SCHOONE KUNSTEN.

LEDEN.

C. A. DEN TEX, te *Amsterdam.*
H. H. KLIJN, te *Amsterdam.*
J. Z. MAZEL, in *'s Gravenhage.*
D. D. BÜCHLER, te *Amsterdam.*
en
J. DE VOS, JBZ., te *Amsterdam.*

Digitized by Google

GEASSOCIEERDEN.

A. C. QUATREMÈRE DE QUINCY, te *Parijs*.

CORRESPONDENTEN.

CH. GODEFROY, te *Hamburg*.
N. DE GIJSELAAR, te *Leiden*.
R. G. KIESEWETTER, te *Weenen*.
J. C. MARTENS. te *Utrecht*.
E. H. TOELCKEN, te *Berlijn*.
G. F. WAAGEN, te *Berlijn*.
en
H. J. VAN DER WIJCK, te *Stutgart*.

TWEEDE AFDEELING.

BEOEFENAARS DER BEELDENDE KUNSTEN.

LEDEN.

L. MORITZ, te *Amsterdam*.
J. W. PIENEMAN, te *Amsterdam*.
L. ROYER, te *Amsterdam*.
C. KRUSEMAN, in *'s Gravenhage*.
A. B. B. TAUREL, te *Amsterdam*.
A. SCHELFHOUT, in *'s Gravenhage*.
J. A. KRUSEMAN, te *Amsterdam*.
N. PIENEMAN, te *Amsterdam*.
A. WALDORP, in *'s Gravenhage*.
B. C. KOEKKOEK, te *Cleef*.

GEASSOCIEERDEN.

P. [illegible]LIUS, te *Berlijn*.
P. DE [illegible]OCHE, te *Parijs*.
F. RAUCH, te *Berlijn*.
A. SCHEFFER, te *Parijs*.

CORRESPONDENTEN.

P. ANDERLONI, te *Milaan*.
J. B. J. DE BAY, te *Parijs*.
J. C. BENDORP, te *Dordrecht*.
J. E. J. VAN DEN BERG, in *'s Gravenhage*.
J. BOSBOOM, in *'s Gravenhage*.
C. CELS, te *Brussel*.
J. FRANÇOIS, te *Brussel*.
L. GALLAIT, te *Brussel*.
F. GARNIER, te *Parijs*.
HEATH, te *Londen*.
J. B. MAES CANINI, te *Gent*.
J. DE MARE, te *Parijs*.
G. J. MICHAËLIS, te *Haarlem*.
G. MOL, te *Haarlem*.
J. MULLER, te *Londen*.
NAHL, te *Kassel*.
H. VERNET, te *Parijs*.

DERDE AFDEELING.

BOUWKUNST.

LEDEN.

J. D. ZOCHER, te *Haarlem*.
Z. REIJERS, in *'s Gravenhage*.
M. G. TÉTAR VAN ELVEN, te *Amsterdam*.

Digitized by Google

GEASSOCIEERDEN.

P. F. L. FONTAINE, te *Parijs.* | L. VON KLENZE, te *Munchen.*

CORRESPONDENTEN.

C. KRAM, te *Utrecht.*

VIERDE AFDEELING.

TOONKUNST.

LEDEN.

J. G. BERTELMAN, te *Amsterdam.* | J. H. LUBECK, in *'s Gravenhage.*
J. B. VAN BREE, te *Amsterdam.* |

GEASSOCIEERDEN.

L. SPOHR, te *Kassel.*

CORRESPONDENTEN.

F. J. FETIS, te *Brussel.* | J. C. RÖHNER, te *Zwolle.*
C. MÜHLENFELDT, te *Londen.* | J. J. H. VERHULST, in *'s Gravenhage.*

Digitized by Google

Bijlage II.

Lijst der Verslagen aan 's Lands Regering door het Instituut ingediend, met opgave der Onderwerpen en der dagteekening hunner aanbieding, van den Jare 1808 *af tot op den* 1 *April* 1849.

DOOR DE EERSTE KLASSE.

Over het ontwerpen van een plan tot oprigting eener *Ecole polytechnique*	Dec.	1808.
Nader op eene nieuwe aanvrage deswege	Julij	1809.
Over eenige Uitvindingen van den Heer L'AVOCAT	Dec.	1808.
Over zekeren krankzinninge in het Gasthuis te *Bommel*	Jan.	1809.
Over eene Verhandeling van den Heer B. G. SAGE, *sur les Mortiers au Ciment*	Maart	1809.
Nader rapport deswege	Julij	1809.
Op eene Memorie van den Heer F. J. MENSART, betrekkelijk het oprigten van Steenbakkerijen langs het Y	April	1809.
Over eenige Landbouwkundige voorstellen van den Heer COINTEREAUX	April	1809.
Over eene Uitvinding van MEYER DU PRÉ om hollende Paarden in bedwang te houden	Junij	1809.
1ste Rapport over de invoering van een nieuw stelsel van Maten en Gewigten	Julij	1809.
2de Rapport over de invoering van een nieuw stelsel van Maten en Gewigten	Oct.	1809.
Over eene Memorie, betreffende het stuk van het Buitenlandsche en sedert 1789 uitgevonden Binnenlandsche tras of cement	Aug.	1809.
Over eene zoogenaamde Noodzaag-Machine van J. VAN DAM.	Sept.	1809.
Over de zoogenaamde pseudo-diamanten op den Lochemschen berg	Sept. / Julij	1809. / 1810.

Digitized by Google

Op een voorstel van het Fransch Gouvernement tot vermindering der belasting op den invoer van gemalen Tras Oct. 1809.

Op een voorstel van den Heer YPELAAR, om zijne fabrijk van Mikroskopische voorwerpen onder de bescherming van het Gouvernement te brengen . . . . . Nov. 1809.

Over een werktuig van den Heer HIEMCKE, om menschen en goederen uit den brand te redden . . . . . Nov. 1809. Feb. 1810.

Over het Toezigt op de Cement-fabrijk van DE BOOYS ASSCHENBERG en de Wed. CAZIUS & ZONEN . . . . . Junij 1810.

Over het malen van steenen van oude gebouwen tot Cement Julij 1810.

Over de gesteldheid van twee Metselwerken op het Varkens Eiland bij de Plantage . . . . . Sept. 1810.

Over de ontdekking eener Blaauwverf uit inlandsche voortbrengselen, zonder Indigo, door COEHORST . . . . . Oct. 1810.

Over eene Memorie van den Heer KROS, over het voordeel in het aanleggen van Gradeerhuizen tot uitdamping van het Zeewater door Zonnehitte . . . . . Nov. 1810.

Over zekere Teersoorten, uitgevonden door W. DE GROOT Dec. 1810.

Over het onderzoek van eenige Waterputten, tot verkrijging van de benoodigde hoeveelheid Water voor de inwoners van *Amsterdam* . . . . . Dec. 1810.

Over een middel tegen den Kalander, uitgevonden door J. SCHRICKZ . . . . . Jan. 1811.

Over zekere zelfstandigheden, gevonden bij het graven van een put aan de *Gabel*, of het *Tolhuis* op den *Deventerschen Straatweg*, aan het *Zoerelsche Bosch* op de *Veluwe* . . . Jan. 1811.

Over eene Uitvinding van VAN ZWIJNDRECHT, WEILAND en de GEBROEDERS AMSTEL, ter verbetering van den inlandschen tabak . . . . . Maart 1811.

Over de Surrogaat-Koffij van SEEGERS VAN DE WURDE . . Mei 1811.

Over de bereiding en het geneeskundig gebruik van den inlandschen Kastanje-Kinabast, om de gewone Kina te vervangen, door F. H. VAN DER KOP . . . . . Julij 1811.

Over een verzoek van den Heer ROOKES te *Rotterdam*, om begunstigd te worden met een octrooi op den uitvoer van zekere Kunstkoffij . . . . . Dec. 1811.

Over het verzoek tot het indienen van eene reeks van Meteorologische Waarnemingen in *Holland* . . . . . Aug. 1812.

Digitized by Google

Over het vervaardigen van Indigo uit de Pastelplant . . Junij 1813.

Op de uitvinding van den Heer L. HOED VERBEECK, om stilstaande Grachten voor Bevriezing te beveiligen, en om bevroren Rivieren tot den overtogt van een legerkorps ongeschikt te maken . . . . . Jan. 1814.

Over een verzoek van DE BOOYS ASSCHENBERGH en de Wed. CAZIUS, om tot het repareren, vervaardigen of veranderen van alle lands- en publieke Gebouwen, geene andere dan het Kunstcement te gebruiken . . . . . Maart 1814.

Op een verzoek van C. L. ZUYDERHOEK, om octrooi tot het prepareren en verkoopen van Varkenswol, tot vulling van Matrassen . . . . . April 1814.

Op een verzoek om de juiste overeenkomst te doen kennen van de onderscheidene hoeveelheden vochten, op de Binnen- en Buitenlandsche gedistilleerde Vochten . . Junij 1814.

Op een verzoek van H. VAN NIEVERVAART, om octrooi tot het vervaardigen van Walsen voor Oliemolens . . . . . Julij 1814.

Op een Request van den Heer VAN LOENEN, omtrent de interpretatie van het octrooi, wegens het vervaardigen van Kunstcement aan de Wed. DE BOOYS ASSCHENBERGH en de Wed. CAZIUS EN ZONEN . . . . . Aug. 1814.

Op een middel door J. BRANS uitgevonden, om de door het Zeewater beschadigde drooge Goederen weder bruikbaar te maken . . . . . Aug. 1814.

Op een verzoek van J. FLUIT, om door eene subsidie te worden in staat gesteld om zeker door hem uitgevonden Werktuig, geschikt voor Molens en andere Werken, te kunnen vervaardigen . . . . . Sept. 1814.

Over het doen uitgeven van een Verbod van het verkoopen van Zout in het klein bij de maat, in plaats van bij het gewigt . . . . . Sept. 1814.

Over Bathometers of Zeepeilers, uitgedacht door den Heer VAN SUPRIAAN LUÏSCIUS . . . . . Sept. 1814.

Op een Request van LOUIS ROSSET, tot bekoming van een privilegie tot het Oprigten eener Fabriek van Netten tot de Haringvisscherij . . . . . Dec. 1814.

Over de voor- en nadeelen, welke er zouden kunnen gelegen zijn in het invoeren van een gelijkvormig stelsel van Maten en Gewigten . . . . . Dec. 1814.

Digitized by Google

Op een verzoek van J. M. FORBES, om octrooi op deszelfs uitgevonden Werktuig tot het maken van Repen en Kabels, en op zeker soort van Windmolens, voorzien van acht Wieken, driehoekige Zeilen, en van eene geheel nieuwe Zamenstelling, waarbij de Zeilen kunnen worden opgerold door de gewone omgangen van den Molenas . . . . . Jan. 1815.

Op een verzoek van H. VAN NIEVERVAART ter bekoming van een brevet op deszelfs verbetering der Walsen en dubbelde Ketels, sedert eenige jaren bij de Engelsche Olieslagers in gebruik . . . . . Jan. 1815.

Op een request van Fabrijkanten van Speelkaarten . . . Feb. 1815.

Over de Fabrijk van gekleurd leder door de Wed. J. F. HELB. Feb. 1815.

Op de aanvrage van het Stedelijk Bestuur van *Harlingen*, om te mogen aanschaffen een Moddermolen, volgens de beschrijving en teekening van K. M. STOLTE . . . . . Feb. 1815.

Op een verzoek van H. A. GERSEN, Touwslager te *Utrecht*, betrekkelijk zijne uitvinding van Vloermatten . . . . . Maart 1815.

Op een verzoek van A. VAN DIEMEN, Steenbakker onder *Hazerswoude*, om een Octrooi op zijne uitgevondene Eesttegels en Steenbalken . . . . . April 1815.

Op een verzoek van E. J. D. PAPELEN, om Octrooi op zekere Uitvindingen . . . . . April 1815.

Over eenige Uitvindingen van D. A. L. VAN DE VELDE, Werktuigkundige te *Dixmuide* . . . . . Mei 1815.

Op een voorstel van den Kolonel J. A. DU CHALLOT, om Octrooi tot het doen invoeren en vervaardigen van, en het varen met Vaartuigen door Stoommachines in beweging gebragt . . . . . Mei 1815.

Op het verzoek van F. F. ECKHARDT, om Octrooi op zijn uitgevonden hellend Scheprad en den Diepmolen . . . . Julij 1815.

Op eene Memorie van den Heer B. KONING, om op eene verbeterde en min kostbare wijze dan in *Engeland*, het Koolstoffig Waterstofgas te doen dienen tot verlichting van publieke wegen, groote gebouwen, enz . . . . . Aug. 1815.

Op een verzoek van J. FRANC VAN DEN CORPUT, dat er gedurende de eerstvolgende 15 jaren geene argue of grossierderij in Goud- en Zilverdraad moge bestaan of in werking zijn, dan die van den requestrant . . . . . Nov. 1815.

Digitized by Google

Over het Onderzoek der Uitvinding van den Heer KONING, om het Koolstoffig Waterstofgas op eene meer voordeelige wijze dan in *Engeland* in gebruik is, voort te brengen en ter verlichting van Steden, Gestichten, groote Zalen, enz. te doen dienen . . . . . Junij 1816.

Over het Amsterdamsch Kunstcement van beklonken Molenklei uit het Y . . . . . Julij 1816.

Over het ontwerpen van Nederlandsche namen voor de Onderdeelen en meervouden der eenheden van het nieuwe Maten- en Gewigten-stelsel . . . . . Oct. 1816.

Over zekere Metaalachtige stoffen, welke men bij het eerste gezigt geoordeeld had Zilverdraad te bevatten, door den Heer DU MOULIN ontdekt in eene mijn der Provincie *Henegouwen* . . . . . Nov. 1816.

Op een verzoek van den Heer P. J. LE CHERF te *Doornik*, om met het inzamelen en trekken van Salpeter te mogen voortgaan . . . . . Jan. 1817

Op eenen brief van den Commissaris-Generaal voor de Geneeskunde, over het gevaar en de schromelijke gevolgen, die er in de Geneeskundige praktijk zoude te vreezen zijn, bijaldien het Metriek gewigt in de Pharmacie wierd ingevoerd . . . . . Jan. 1817.

Op een request van eenige Traskoopers, betrekkelijk het Amsterdamsch geoctrooijeerd Kunstcement. . . . . Mei 1817.

Op een Adres van den Heer A. G. CAMPER, benevens teekeningen en beschrijving van een zeer grooten Teleskoop, te vervaardigen door ROELOFS en RIENKS . . . . . Junij 1817.

Op een request van A. BERGHEMER, om provisionele Vrijstelling van belasting op eene fabrijk van Wonderzout, Potasch, Salpeter en Salpeterzout . . . . . Junij 1817.

Op twee monsters touw, getrokken uit de Schors der Althea-plant, door C. B. ZWART . . . . . Julij 1817.

Op een verzoek van den Heer CELLIER BLUMENTHAL, om een uitsluitend Octrooi tot het vervaardigen van Werktuigen ter distillering . . . . . Julij 1817.

Op eene Uitvinding van den Heer I. L. FRANQUINET, om Wollen Stoffen met Berlijnsch blaauw te verwen . . . . Julij 1817.

Op de Uitvinding van L. H. J. RYCKASYS, ter bewaring van Biergest gedurende den Zomer . . . . . Aug. 1817.

Digitized by Google

Op de Uitvinding van J. C. VAN NOORDT, van een Werktuig, geschikt om onder water gebruikt te worden tot het doen springen van hetgeen zich boven hetzelve bevindt . . . . . Maart 1818.

Op een verzoek van HOLKER, D'ARCET & COMP., om privilegie tot het Extraheren van Gelei uit Beenderen ter bereiding van Bouillon-Tabletten . . . . . Mei 1818.

Over Machines voor de Vlasspinnerij en het dubbelen van garen, benevens een Graanmolen, uitgevonden door den Heer BAUWENS L'AINÉ te *Gend* . . . . . Mei 1818.

Op een Adres van den Raad der Stad *Delft*, om gedispenseerd te worden van het gebruik van geoctrooijeerd Amsterdamsch Kunst-Cement voor Metselwerken . . . Junij 1818.

Op een voorstel van den Ritmeester BRIXHÉ tot oprigting eener Militaire Akademie . . . . . Julij 1818.

Op een request van den Heer F. F. ECKHARD, om niet gehouden te zijn tot het uitsluitend gebruik van het geoctrooijeerd Kunst-Cement voor de Metselwerken zijner uitgevonden Molens met hellende Schepraden . . . . . Julij 1818.

Over een nieuw uitgevonden Watermolen, door F. BIJL . { Sept. 1818. Maart 1820. Oct. 1823.

Over een Werk van den Heer WILLIAM LAMBERT, betiteld: *Abstracts of calculations to ascertain the longitude of the Capitol in the City of Washington* . . . . . Junij 1819.

Over de Uitvinding van E. LENNIG, om vleesch langen tijd zonder zout voor bederf te bewaren . . . . . Jan. 1820.

Op de Beschrijving van een oeconomischen haard, door G. KNAIPP . . . . . April 1820.

Op eene Memorie van den Pruisischen Generaal-Majoor RÖDLICH, betrekkelijk Werktuigen ten dienste der Steenen Tigchelbakkerijen . . . . . Mei 1820.

Op een Verslag van den Heer ECKHARDT, betrekkelijk genomene proeven met het hellend Scheprad . . . . . Sept. 1820.

Op eene Memorie van den Heer DONCKIEZ te *Douceel*, betreffende eene verbetering aan de Duikelaarsklokken . . Nov. 1820.

Op eene Uitvinding van J. KÖRNER, om door middel van verlengbare staken de zoogenaamde slangen der brandspuiten nader aan den brand te brengen . . . . . Dec. 1820.

Digitized by Google

Op eene Memorie van den Heer WIEBEKING, over de middelen ter verbetering van den Waterstaat dezer Landen Maart 1821.

Over de eigenschappen van het Keukenzout . . . . . April 1821.

Over een Water-werktuig van den Heer SARTON . . . . . April 1821.

Op een Werk van den Heer MAROCHETTI, over de Geneeswijze der Watervrees, overgezonden door den Nederlandschen Consul te *St. Petersburg* . . . . . Nov. 1821.

Op een Adres van het Koninklijk Genootschap van Kunsten en Letteren te *Gend*, om aan zekeren MASSAUD eene schadeloosstelling te verleenen voor proeven ter verbetering van sommige Verwstoffen . . . . . Junij 1822.

Over de te vervaardigen Teleskopen door ROELOFS en RIENKS Aug. 1822.

Op de Uitvinding van den Heer VAN DEN BOSCH, van eene nieuw verbeterde Watermolen . . . . . Dec. 1822.

Over een plan van C. LANCKAMP, om de stad *Amsterdam* van versch Water te voorzien . . . . . Oct. 1822.

Op eene Verhandeling van den Heer DÉVÈZE, over de gele Koorts . . . . . Aug. 1822. / Jan. 1825.

Over de vervalsching van Meekrap . . . . . Sept. 1822.

Over het model van een nieuw uitgedachten IJsbreker, door K. R. WEGES . . . . . Oct. 1822

Over het ontzegelen van Kisten, waarin eenige metselproeven met Amsterdamsch Kunst-Cement van werken in den omtrek der stad *Utrecht* . . . . . Jan. 1823.

Over eene belangrijke kuur, die in het groote *Frederik-Hospitaal* te *Kopenhagen* heeft plaats gehad, beschreven door Professor HEROLD . . . . . April 1823.

Over de Uitvinding van een Uurwerk, dat zich zelve opwindt, door P. VAN ŒCKELEN en C. VAN ESSEM . . . . . Aug. 1823.

Over de Beschrijving en Teekening van twee Watermolens, uitgevonden door G. BRINKERINK . . . . . Sept. 1823.

Op het Ontwerp eener algemeene Topographische Kaart, door den Luitenant-Kolonel VAN GORKUM . . . . . Sept. 1823.

Over de Invoering van algemeene Tiendeelige Teekenschalen . . . . . Dec. 1823.

Op een Adres van den Heer CELLIER BLUMENTHAL, over een middel om Brandewijn uit de bloem van Aardappelen te bereiden . . . . . Dec. 1824.

Digitized by Google

Op het loozend Hefrad van den Heer W. VAN HOUTEN, JR. Mei 1825.

Op de Metselproeven met het Amsterdamsche geoctrooijeerd Kunst-Cement van eenige werken in den omtrek der stad *Utrecht* . . . . . Junij 1825.

Over zwarigheid der Regeringen van *Middelburg* en *Vlissingen* tegen het mogelijk onvoldoende van het Amsterdamsch geoctrooijerd Kunst-Cement, voor werken, die door het Zeewater worden bespoeld . . . . . Julij 1825.

Op het request van de Eigenaars der Fabrijk van het geoctrooijeerd Amsterdamsch Kunst-Cement, om te waken tegen het verzoek van de Regering der stad *Vlissingen* en tegen het bedrog in het gebruik van mindere hoeveelheid Kunst-Cement dan de aard der werken vordert. . Julij 1825.

Op eene Memorie van den Heer VAN ZELDER, over zijne theorie der Windmolens en over de gedaante der vaartuigen . . . . . Sept. 1825.

Over ontdekte Mosselen, welke Paarlen bevatten . . . . . Oct. 1825.

Op het model van een uitgevonden Ophaalbrug, door C. DEKKER . . . . . Nov. 1825.

Op een request van JEAN MARY, betreffende de verificatie der Balansen . . . . . Nov. 1825.

Over een Adres van W. VON DER NAHMER te *Wisbaden*, betrekkelijk een nieuw middel om het Zeewater tot zoet drinkbaar Water te maken . . . . . Julij 1826.

Op de Geschriften van D°. SIEBOLD . . . . . Oct. 1826.

Op nadere Inlichtingen van W. VON DER NAHMER, om het Zeewater tot zoet drinkbaar water te maken . . . . . Dec. 1826.

Op een vervaardigd Compendium van Tafelen ter berekening van de Springvloeden, door den Heer J. DE KANTER, PHZ. . . . . Sept. 1827.

Op een werk van den Heer REY, betiteld: *Élémens de la Banque et du Commerce* . . . . . Feb. 1828.

Over het onderzoek van den Teleskoop van ROELOFS en RIENKS. . . . . April 1828.

Over het Koper tot dubbeling der Schepen . . . . . Julij 1828.

Op een berigt van den Heer SOETERMEER, betreffende de Verhandeling van den Heer VAN BEEK, over de Oxydatie van Koper door Zeewater . . . . . Julij 1828.

Digitized by Google

Op het verzoek van de Medisch-Botanische Societeit te *Londen*, ter plaatsing van Zijner Majesteits naam op de lijst van de Hooge Beschermers dier Societeit . . . . . Nov. 1828.

Op eene Verhandeling van den Heer FEUCHTER, betiteld: *Ueber die Blausäure* (Acidum cyanicum), *und dessen Anwendung in der Cholera Morbus der Tropenländer* . . . . Aug. 1829.

Over een vervaardigd Compendium van tafelen ter berekening der Springtijden op de Nederlandsche Kusten, door den Heer J. DE KANTER, PHZ. . . . . Aug. 1829.

Over de Verificatie der Standaards van den 2den rang, tot het nieuwe Stelsel van Maten en Gewigten . . . . . Aug. 1829.

Op eene Memorie van den Heer BLES, over de mogelijkheid om in de stad *Amsterdam*, door middel van Springbronnen, te voorzien aan het gebrek aan frisch bronwater . Sept. 1829.

Op eene Verhandeling van den Heer TAITBOUT DE MARIGNY, betiteld: *Périple Moderne des mers noire et d'Azov* . . . Maart 1830.

Op eenige vraagpunten betrekkelijk de broodvergiftiging . Julij 1830.

Over de nasporing van de specie of speciën, welke onder het zout, bestemd tot bemesting van Landen en tot voeder van het Vee, zoude moeten worden vermengd, ten einde hetzelve, zonder nadeel voor den Landbouw of de Veeteelt, geheel en al onbruikbaar voor menschelijk voedsel te maken . . . . . Julij 1830.

Over de Werktuigen van de Heeren DE BRUIN, PRINCE en BLES tot ontijzing der Rivieren en Kanalen . . . . . Dec. 1830.

Over een Vochtweger van den Heer VAN DER TOORN . . Nov. 1831.

Op eene nadere Memorie van den Heer TAITBOUT DE MARIGNY, betiteld: *Périple Moderne des mers noire et d'Azov*, en op een gedrukt werk: *Portulan de la mer noire et d'Azov* . . . . . Febr. 1832.

Over de plaatsing van een berigt in de Nieuwspapieren, betrekkelijk de *Cholera Asiatica* . . . . . Julij 1832.

Over de herziening van twee Koninklijke Besluiten, omtrent de veiligheids-maatregelen bij het aanwenden van Stoomwerktuigen . . . . . Mei 1833. Aug. 1833.

Over een berigt van Inteekening op een nieuw uitgegeven *Atlas van Azië*, door den Heer BERGHAUS . . . . . Junij 1833.

Over de ongelijkheid en onregelmatigheid der openbare Uurwerken en Klokken . . . . . Aug. 1833.

Digitized by Google

Over de spoedige vervuring van de Corvet de *Leije* . . . Julij 1834.
Op eene Memorie van den Heer FRIEDMANN, over eene eigene wijze van Turfverkoling en daaruit te trekken voordeelen . . . . . Nov. 1835.
Over de Uitvinding van den Heer J. F. SCHIERECK, van eene nieuwe rekenmachine . . . . . Nov. 1835.
Op een werk van den Heer RAMON DE LA SAGRA . . . . . Dec. 1835.
Op eene Memorie van den Heer G. E. A. VAN PANHUIS, over de middelen om te *Amsterdam* zelf het benoodigde drinkbaar water te vinden . . . . . Jan. 1836.
Op een voorstel van den Heer ALEWYN tot het doen van Putboringen te *Amsterdam* . . . . . Febr. 1836.
Op twee Adressen van den Heer W. VAN HOUTEN, over een uitgevonden Wind-watermolen . . . . . Aug. 1836.
Op een werk van den Heer BORY DE ST. VINCENT, over *Morea* . . . . . Aug. 1836.
Over de regeling der openbare Uurwerken . . . . . Aug. 1836.
Op eene Verhandeling van den Heer G. R. FOCKENS, over de Halley'sche Komeet . . . . . Jan. 1837.
Op de Vertaling van eene beschrijving der Waterbakken te *Venetië*, door den Majoor VAN PANHUYS . . . . . Maart 1837.
Over den staat en de vordering aan de werken bij de Artesiaansche Putboring op de *Nieuwe Markt* . . . . . Mei 1837.
Over de Uitvinding van C. C. KATZMAN, tot het genezen van ongesteldheden der slagaders . . . . . Aug. 1837.
Over de regeling der openbare Uurwerken . . . . . Sept. 1837.
Over het daarstellen van Bliksem-afleiders . . . . . Febr. 1838.
Over de Uitvinding van den Heer F. MOLL, om het Hout tegen bederf te bewaren . . . . . Junij 1838.
Over bevonden verschillen tusschen den oorspronkelijken Standaard van het Nederlandsche pond, en dien van den Parijschen balansenmaker DELEUIL . . . . . Junij 1838.
Over de opgedolven gronden uit den Put op de *Nieuwe Markt* . . . . . Oct. 1838.
Over een koortsdrijvend middel onder den naam van *Corteccia de Pittoya*, enz. . . . . Febr. 1839.
Over een Werktuig van den Heer A. K. VAN NOPPEN, genaamd: Cilindervormige Zonnewijzer en Regulateur voor den middelbaren tijd . . . . . Maart 1839.

Digitized by Google

Op een Adres van de Heeren LUDEN en POEL, betreffende zekeren toestel, om alle soort van water drinkbaar te maken . . . . . Maart 1839.
Op een Adres van den Heer VORSSELMAN DE HEER, betreffende het aanleggen van eene telegraphische linie, door middel der electriciteit, langs den Rijn-Spoorweg . April 1839.
Proces-Verbaal wegens de overneming van de te *Parijs* vervaardigde platina-standaards, en afgifte der oude standaards van den Meter en de Kilogramme . . . . . Mei 1839.
Proces-Verbaal der vergelijking tusschen den nieuwen en ouden Standaard van de Kilogramme . . . . . Julij 1839.
Op een Request van Directeuren der inrigting onder de zinspreuk: *Natura Artis Magistra*, behelzende de vraag of dergelijke inrigtingen van Gouvernementswege verdienen te worden ondersteund en aangemoedigd . . . . Aug. 1839.
Op een voorstel van den Heer TAITBOUT DE MARIGNY, omtrent zijne te doene zeereizen . . . . . Oct. 1839.
Op een werkje van den Heer LOBATTO, over het bepalen van den inhoud der Vaten . . . . . Dec. 1839.
Over het onderzoek der oorzaken van den Veendamp . . Dec. 1839.
Proces-Verbaal der vergelijking van de ijzeren Standaards met den platina-Standaard van den Meter . . . . . Jan. 1840.
Over de optische werktuigen van den Heer HESS . . . . . April, Mei 1840.
Over eene Concept-instructie voor den Heer ONNEN . . . Junij 1840.
Over het onderzoek van het Opium . . . . . Julij 1840.
Op eene Memorie van den Heer P. L. ONNEN, betreffende het doen van wetenschappelijke waarnemingen op de Aard-magneetkracht . . . . . Sept. 1840.
Over de Meteorologische Werktuigen van den Heer ONNEN Oct. 1840.
Op eene Verhandeling van den Heer KEMPERMAN, betiteld: nieuwe ontdekkingen in de Mechanica . . . . . Nov. 1840.
Over de Uitvinding van den Heer DE LEUTRE DE GUEMARD, om alle soorten van Water gezond en drinkbaar te maken . . . . . Aug. 1841.
Over de opgedolven gronden uit den Put op de *Nieuwe Markt* . . . . . Dec. 1841.
Over een middel van den Heer J. HOWARD KYAN, om het Hout der schepen tegen vervuring te beveiligen . . . . Dec. 1841.
Over de wijze van verwarming van drie in aanbouw zijnde inrigtingen voor gevangenen . . . . . Jan. 1842.

Digitized by Google

Op een werk van den Heer VERVER, betiteld: *Expériences sur la composition de l'air Atmosphérique* . . . . . Maart 1842.
Op een werk van den Heer ELIAS, betiteld: *Beschrijving eener nieuwe Machine ter aanwending van het Electro-magnetismus als beweegkracht* . . . . . April 1842.
Over de Kunst-Pouzzolane van den Heer CAMP . . . . . Junij 1842. Dec. 1843.
Over de herziening der geneeskundige Wetten en Verordeningen . . . . . Aug. 1842.
Op een Adres en eene bekroonde Prijs-Verhandeling van den Heer L. A. COHEN . . . . . Oct. 1842.
Over het voedend vermogen der gelei uit beenderen . . . Aug. 1843.
Over de klagten omtrent den hinder van de rook der fabrijken . . . . . Dec. 1843.
Over eene trassoort van het Eiland *St. Eustatius* . . . . . Dec. 1843.
Over het doen van Meteorologische waarnemingen op Zeereizen . . . . . Mei 1845.
Over de heerschende ziekte der Aardappelen . . . . . Sept. 1845.
Over eene uitgevonden trassoort door den Heer MAAS VAN OUDELAND . . . . . Oct. 1845.
Op een geschrift van den Heer VAN MEERTEN, over het gebruik van eikenhouten Botervaten . . . . . Jan., Mei 1846.
Op een verzoek van den Heer W. N. ROSE, omtrent het onontvlambaar maken van timmerhout . . . . . Jan. 1846.
Over het papier voor het Zegel . . . . . Febr. 1846.
Over een Boekwerk van den Heer BASSI: *Atti della sesta riunione degli Scienziati Italiani tenuta in Milano vel Septembre* 1844 . . . . . Febr. 1846.
Op een Adres van den Heer J. DE JONG, betreffende het verkrijgbaar stellen van zuivere Levertraan . . . . . Febr. 1846.
Over proefnemingen omtrent het onontvlambaar maken van timmerhout . . . . . Mei 1846.
Over het wegnemen van den eek uit Botervaten . . . . . Mei 1846.
Over het nemen van proeven met Aardappelen-zaad . . . Nov. 1846.
Op eene memorie van den Heer DE GREUVE, over Electromagnetismus . . . . . Sept. 1847.
Op een boekwerk van den Heer G. ACKER STRATINGH, *Aloude Staat en Geschiedenis des Vaderlands* . . . . . Oct. 1847.
Over de tras van het Eiland *St. Eustatius* . . . . . Oct. 1847.
Op een Adres van de Heeren CONRAD, c. s., betreffende de oprigting van een Instituut voor Ingenieurs . . . . . Oct. 1847.

Digitized by Google

Over de genezing der Lepra in Suriname . . . . . Dec. 1847.

Op een Geschrift van den Heer J. A. SCHOLTEN, over de Wind- of Stoombemaling der Polders . . . . . April 1848.

Op een adres van de Heeren van BREDA C. S. nopens de vervaardiging eener Geologische Kaart in *Nederland* . . April 1848.

Over zes Psychrometers, ter verzending naar *Oost-Indië*. Mei 1848.

Over het doen van Meteorologische Waarnemingen op zes opgegevene punten in *Oost-Indië* . . . . . Junij 1848.

Op een boekwerk van E. H. HARTMAN, betiteld: *Boek voor Ambachtslieden* . . . . . Sept. 1848.

Over de balsem van PEICHLER, ter genezing van brandwonden, enz. . . . . Sept. 1848.

Over Weêrkundige waarnemingen op *Japan* . . . . . Oct. 1848.

Op drie boekwerken van den Heer DURAN . . . . . Oct. 1848.

Op een verzoek door W. HENRI RITCHIE, over het invoeren van verbeteringen in het raffineren van suiker . . . . . Oct. 1848.

Over de inrigting van Anemo- of Windmeters . . . . . Dec. 1848.

Op een dagboek van den Luitenant ter zee BUDDINGH, betreffende Weêrkundige Waarnemingen op Zijner Majesteits Korvet de Nehalennia . . . . . Jan. 1849.

DOOR DE TWEEDE KLASSE.

Over het Tooneelwezen . . . . . Jan. 1809.

Over de middelen om het Tooneelwezen te verbeteren . . Maart 1809.

Over de zuivering der Taal van Bastaardwoorden. . . . . Mei 1809.

Over een gratificatie aan de Wed. VAN STREEK, voor hare Vertaling van de *Eneïs* . . . . . Julij 1813.

Op een verzoek van den Heer E. SMITS, betrekkelijk eene door hem aangewezen Statistiek der provinciën *Holland* en *Utrecht* . . . . . Dec. 1814.

Over de vervaardiging van een' Gedenkpenning op de hereeniging der *Nederlanden* onder één Bestuur . . . . . Julij 1815.

Over veranderingen in dien Gedenkpenning . . . . . Julij 1815.

Over het op te rigten Monument in *'s Gravenhage*, ter eere van den Prins VAN ORANJE. . . . . Oct. 1815.

Over de vervaardiging van Gedenkpenningen ter gedachtenis van Merkwaardige Gebeurtenissen . . . . . Aug. 1816.

Digitized by Google

Over het opgeven van Inscriptiën voor het Monument te *Soestdijk* . . . . . Nov. 1817.
Op eene Nederduitsche spraakkunst van den Heer BEHAEGEL . . . . . Sept. 1818.
Over het vervaardigen van een opschrift voor het op te rigten Gedenkteeken voor wijlen den Directeur-Generaal der Zee- en Rivierwerken, C. BRUNINGS . . . . . Maart 1820.
Op een verzoek van V. LOOSJES te *Haarlem*, om uit de Handschriften van C. HUYGENS te doen afschrijven de *Poëmata Latina*, enz. . . . . April 1823.
Over het opgedolven schip te West-Cappelle . . . . . Aug. 1823.
Op de uitgave eener Nederduitsche spraakkunst, door een' ongenoemde . . . . . Jan. 1824.
Over de wenschelijkheid eener krachtdadige aanmoediging van het Nederduitsch Tooneel . . . . . Mei 1824.
Over het opgeven van onderwerpen voor Geschiedkundige Medailles . . . . . Nov. 1825.
Over het Muider Slot . . . . . finaal Jan. 1833.
Op een voorstel van den Heer PAPE tot oprigting van een Standbeeld voor Prins WILLEM I. . . . . Mei, Junij en Oct. 1829.
Over het ontwerpen eener Medaille op de terugkomst van den Prins VAN ORANJE in 1813 . . . . . Junij 1829.
Over de uitgave der Oud-Nederlandsche Handschriften, en over het opdragen dier uitgave aan den Heer MONE. Junij 1829.
Op een Verzoek van den Heer P. MEESTERS, om onderstand tot de uitgave van zeker Handschrift, gevonden onder de stedelijke handvesten te *Sluis* in *Vlaanderen*. Nov. 1829.
Over vervaardigde schetsen voor eene Medaille op het groot *Noord-Hollandsche Kanaal*, door den Heer SCHOUBERG . . . . . Aug. 1830.
Over eene schets voor eene Medaille op den heldendood van den Luitenant ter Zee J. C. J. VAN SPEYK . . . . . Mei 1831.
Over boetseersels voor eene Medaille op den tiendaagschen veldtogt . . . . . Junij 1833.
Op een Adres van den Boekverkooper CROESE, om ondersteuning op een' door hem te ondernemen letterkundigen arbeid . . . . . Aug. 1839.
Over eene nieuwe uitgave, door Dr. W. HECKER, van HOOFT's *Nederlandsche Historiën* . . . . . Maart 1842.
Over een afdruk van een werk, betiteld: *Eclaircissements sur l'histoire de l'invention de l'imprimerie*, par A. DE VRIES Junij 1843.

Digitized by Google

Op een verzoek van W. DE GREBBER, om inteekening op een door hem uit te geven *Hoog- en Nederduitsch Woordenboek* . . . . . Junij 1843.

Op een Adres van W. J. A. JONCKBLOET C. S., om ondersteuning tot voortzetting der uitgave van *Handschriften, tot de oude Nederlandsche letterkunde behoorende* . . . . . Dec. 1843.

Op de *spelling van bastaartwoorden in het Nederduitsch*, door den Heer M. . . . . Febr. 1844.

Op een uitgegeven werk van den Heer B. S. NAYLER, *over de spelling der bastaardwoorden*, door M. . . . . Febr. 1844.

Op een Adres van Dr. WAP, om inteekening op eene Nederduitsche uitgave van *uitheemsche klassieken*, en op een Prospectus van een *geschiedkundigen atlas van Noord-Holland*, te bewerken door Mr. G. MEES . . . . . Aug. 1844.

Op de voordragt der Klasse, betreffende de aanstelling van Archivariussen . . . . . Oct. 1844.

Over eenige proeven van vertalingen van *uitheemsche klassieken*, door den Heer WAP . . . . . Jan. 1845.

Over een werk van den Heer W. J. A. JONCKBLOET, betiteld: *den Roman van Lancelot* . . . . . Mei 1846.

Op eene Memorie van den Heer NOORDZIEK, betreffende de uitgaaf van ontbrekende *historische oorkonden* . . . . Sept. 1846.

Op een werk van den Heer PALEY, *over de natuurlijke godgeleerdheid* . . . . . Sept. 1847.

Over een plan van den Heer NOORDZIEK, tot oprigting van een nieuw standbeeld voor LAURENS JANSZOON COSTER . Sept. 1847.

Op een boekwerk van den Heer ACKER STRATINGH, gezamenlijk met de 1e Klasse . . . . . Dec. 1847.

Op een Adres van den Heer J. HILMAN, over een vervaardigd Treurspel WILLEM DE EERSTE . . . . . Junij 1848.

Op een adres van den Heer J. TIDEMAN, over de uitgave van een *Algemeen Woordenboek der Nederlandsche Schrijvers uit alle Vakken van den vroegsten tijd tot heden* . . . Dec. 1848.

DOOR DE DERDE KLASSE.

Over het bepalen van inscriptiën voor het Monument te *Soestdijk*, gezamenlijk met de 2de en 4de Klasse . . . . Nov. 1817.

Digitized by Google

Over de plaatsing der Javaansche Oudheden, door den Heer REINWARDT van *Batavia* verzonden . . . . . Sept. 1820.

Over de opgave van eenige punten van Oudheden, Opschriften, Penningen enz., voor den Heer HUMBERT . . . Jan. 1822.

Over de beantwoording van den Heer HUMBERT van eenige vragen . . . . . Junij 1825.

Over het doen van nadere opgaven eeniger vragen voor den Heer HUMBERT . . . . . Maart 1826.

Op een werkje van den Heer A. RETHI, betreffende de invoering van eene algemeene taal . . . . . Aug. 1825.

Op de Geschriften van den Heer VON SIEBOLD, wegens *Japan* . . . . . Mei 1827.

Over het onderzoek van het handschrift, betiteld: *Grotii et Oxenstierniae Epistolae* . . . . . Mei 1828.

Op het Nederduitsch en Japansch Woordenboek van den Heer VAN OVERMEER FISSCHER . . . . . Julij 1831.

Op een verzoek van Dr. STEINER, te *Seligenstadt*, om ondersteuning der uitgave van een werk over de Romeinsche opschriften aan den Rhijn . . . . . Jan. 1836.

Over den aankoop der verzameling van Oostersche Handschriften van Prof. WILLMET . . . . . Junij 1836.

Op een adres van Dr. STEINER, om ondersteuning op een door hem uit te geven werk, over de Romeinsche opschriften aan den *Donau* . . . . . Dec. 1838.

Op een verzoek van Dr. STEINER, om een aanhangsel van zijn werk, over de Romeinsche opschriften aan den *Donau*, aan den Koning te mogen opdragen . . . . . Jan. 1839.

Op een verzoek van Dr. STEINER, om aan den Koning aan te bieden een pracht-exemplaar van zijn werk, betiteld: LUDWIG I, *Gross-Herzog von Hessen* . . . . . Sept. 1842.

Op een werk vau den Heer J. BAZIN, betiteld: *Orbidaie.* Mei 1844.

Op een werk van den Heer ISIDORE LÖWENSTERN, betiteld: *Essai de déchiffrement de l'Écriture Assyrienne* . . . Maart 1846.

Op eene memorie van den Heer TAITBOUT DE MARIGNY, over den Cimmerischen Bosphorus . . . . . Junij 1847.

Op een adres van den Heer LOTTIN DE LAVAL, over het vervaardigen van facsimilé's in pleister van onderscheidene overblijfselen van gedenkteekenen in het Oosten . Nov. 1847.

Digitized by Google

DOOR DE VIERDE KLASSE.

Over het zenden van jongelingen naar *Rome* of *Parijs*, ter verdere opleiding, ten koste van het Rijk . . . . . Nov. 1808.

Over de Porselein-fabrijk van den Heer DOMMER . . . . .

Over de Tentoonstellingen en de Toewijzing der prijzen aan verdienstelijke Kunstenaars . . . . . Nov. 1808.

Over de oprigting van een *Palais des Arts* . . . . . Febr. 1809. Mei 1809.

Over het zenden van een Jongeling naar *Parijs*, om gebruik te maken van het *Conservatoire de Musique* . . . . April 1809.

Over het oprigten van Monumenten in het algemeen, en van een voor CZAAR PETER I en van den Staatsraad J. HINLÓPEN in het bijzonder . . . . . April 1809.

Over drie boetseersels in het gebouw der Maatschappij *Felix Meritis* . . . . . April 1809.

Over eene beoefenende Akademie van Schoone Kunsten Junij 1809.

Over de ingezonden teekeningen van jonge lieden, wenschende als Elèves in het vak der bouwkunde zich naar *Parijs* te begeven . . . . . Aug. 1809.

Over de oprigting van een *Conservatoire de Musique* . . . Aug. 1809.

Over de oprigting van een instituut van graveerkunde, naar het plan van den Heer DE BOUGE . . . . . Oct. 1809.

Over het ontwerpen van schetsen voor de bovenstaande Monumenten . . . . . Nov. 1809.

Over een uitsluitend privilegie voor het Prentwerk, door J. DE VLETTER uit te geven . . . . . Dec. 1809.

Over de verzameling van schilderijen van den Heer O. T. R. BOOIJMANS, te *Utrecht* . . . . . Junij 1810.

Op een verzoek van A. H. WENCK, ter herstelling van een door hem opgerigt, doch door den loop der tijden vernietigd *Conservatoire de Musique* . . . . . Junij 1811.

Over een ontwerp van Gedenkpenning op de aanneming der Grondwet . . . . . Aug. 1814.

Op een verzoek van zekeren F. A. C. SCHRAAL, te *Dresden*, tot het vervaardigen van copiën in miniatuur, naar de beste schilderijen aldaar . . . . . Dec. 1814.

Over de oprigting van een Monument te *Soestdijk*, ter vereering van den dapperen Kroonprins . . . . . Sept. 1815. Mei 1816. Julij 1816.

Digitized by Google

Menigvuldig waren de verdere bemoeijingen der Klasse zoo in het opmaken van de Programmata, de beoordeeling der ingekomen Stukken enz., enz., blijkbaar uit de Ministeriële Briefwisseling, sedert Julij 1815 tot Augustus 1817 aangehouden.

Over het ontwerp eener Akademie van Schilder-, Beeldhouw-, Rouw- en Graveerkunst te *Antwerpen* . . . . . Aug. 1816. Sept. 1816.

Deze aanvrage, in verband met eene veel vroegere over eene beoefenende Akademie van Beeldende Kunsten, heeft de Klasse zich ten nutte gemaakt, en ten laatste hare meer dan verdubbelde pogingen met den besten uitslag achtervolgd gezien. Daaraan is toe te schrijven de oprigting der Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten te *Amsterdam;* daaraan die van Akademiën en Teekenscholen, thans door geheel het Koningrijk der Nederlanden verspreid, waarvoor zij mede de reglementen ontwierp. Sedert Z. M. besluit van den 13den April 1817, No. 22, zijn hare werkzaamheden in dezen voortdurend geweest.

Over eene Medaille, bestemd voor personen, die voorwerpen aanbieden tot vermeerdering van 's Rijks verzamelingen . . . . . Sept. 1816.

Op het plan van reglement voor eene Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten, te *Amsterdam* . . . . . Julij 1817.

Het ontwerp eener Prijsmedaille, ter uitreiking bestemd. . Junij 1817. Dec. 1817.

Over den prijs, als belooning aan den Heer J. W. PIENEMAN uit te reiken voor zijne Schilderij: de verdediging bij *Quatre-Bras* . . . . . Febr. 1819.

Over eene Cantate door J. C. RÖHNER, te *Zwolle*, getiteld: *de Verlossing van Nederland* . . . . . Dec. 1819.

Over een gevraagd Octrooi door J. VAN RAAY, op de verbetering van een muzijk-instrument, genaamd: Aeolodicon . . . . . April 1820.

Op een verzoek van den Heer DE MEULEMEESTER, om zijne platen in *Parijs* te doen drukken . . . . . Dec. 1821.

Over eene uitnoodiging aan denzelfden, om hier te lande eenige proeven te nemen . . . . . Jan. 1822.

Over een muzijkstuk van den Heer J. CARDON . . . . . Febr. 1822.

Op een verzoek van L. H. DE FONTENAY, om benoemd te worden tot Miniatuurschilder van Z. M. . . . . April 1822.

Digitized by Google

Over een lederman, vervaardigd door J. ADAMS . . . . . Maart 1824.

Op twee verzoekschriften door L. EMBACH & C°. en H. C. BLASS, over de uitvinding van eene trompet . . . . . Oct. 1824.

Over het onderwijs op de Teekenscholen . . . . . Febr. 1825. Maart 1825. Jan. 1826.

Op een verzoek van den Heer HUMBERT DE SUPERVILLE, nopens den druk van een door hem geschreven werk over de schoone kunsten . . . . . Febr. 1825.

Over de vereeniging der door de Klasse voorgedragen Zangschool met de Maatschappij *Felix Meritis* . . . . . Febr. 1826

Over eene te koop aangeboden schilderij, het portret van en door RUBENS . . . . . Febr. 1826.

Over hetzelfde onderwerp . . . . . Nov. 1826.

Over een muzijkstuk van den Heer C. TEN HOET . . . . . Sept. 1826.

Over de lithographie en de graveerkunst . . . . . Dec. 1826.

Over eene medaille op 's Konings eedaflegging en inhuldiging, door J. BRAEMT, met de 2de en 3de Klasse gezamenlijk behandeld . . . . . .

Over een verzoek van J. VAN STRAATEN, om onderstand tot zijn uitgegeven bouwkundig werk . . . . . Jan. 1828.

Over eene medaille door J. BRAEMT, op de aankomst van Z. M. te *Scheveningen*, met de 2de en 3de Klasse behandeld . . . . . .

Idem van den Heer J. P. SCHOUBERG, met de 2de en 3de Klasse behandeld . . . . . .

Over de schets eener medaille op het huwelijk van Mevrouw de Prinses MARIANNE . . . . . Jan. 1830.

Over de schets eener medaille op den heldendood van VAN SPEYK, met de 2de en 3de Klasse behandeld . . . .

Over een op te rigten monument op het Rapenburg te *Leiden* Nov. 1832.

Over het toezigt omtrent voorwerpen van oudheid: hiervan wordt nader onder dit vak van werkzaamheid, in Bijlage V, melding gemaakt . . . . . .

Over eene medaille op den Tiendaagschen Veldtogt, met de 2de en 3de Klasse behandeld . . . . . .

Op eene aanvrage van den Gouverneur van *Noord-Holland*, wegens de verloting van een Schilderstuk, door J. COLLIER . . . . . Mei 1834.

Digitized by Google

Over den Graveur DE MARE . . . . . Junij 1834.

Op een verzoek van A. M. SCHLESINGER, ter inteekening op een werk . . . . . Sept. 1834.

Op een verzoek, door den Beeldhouwer FLATTERS, om Z. M. te mogen begrijpen onder de eerste inteekenaren op zekere pracht-uitgave . . . . . Dec. 1834.

Over de groote prijsdinging in het vak der Graveerkunst bij de Koninklijke Akademie . . . . . Maart 1835.

Ook in de laatste jaren heeft de Klasse zich dit hoogst belangrijk punt voor den bloei der Kunsten in het algemeen, steeds aangetrokken.

Over eenige proeven van den kunstplaatsnijder A. CRANENDONCK . . . . . Mei 1835.

Over het kopijregt met betrekking tot de beeldende kunsten (stempelsnijden en beeldhouwkunst) . . . . . Sept. 1835.

Op een verzoek van L. F. L'EVEQUE, om inteekening op eene door hem uitgegeven plaat . . . . . Sept. 1836.

Over eene houtsneê-gravure van den Heer TOLLENAAR . Oct. 1836.

Over de inrigting van den noordelijken vuurtoren te *Egmond aan Zee*, tot een Monument voor J. C. J. VAN SPEYK, door den Directeur der Marine aangevraagd . . Nov. 1836.

Op een verzoek van A. CRANENDONCK, wegens eene houtsnede en gevraagde gratificatie . . . . . April 1837.

Op een verzoek van A. DE MARE, om aan zijnen zoon J. DE MARE, (toen) te *Parijs*, een voldoend middel van bestaan hier te lande aan te wijzen . . . . . Oct. 1837.

Over het daarstellen van een fonds tot ondersteuning en aanmoediging der graveerkunst . . . . . Dec. 1837. Febr. 1838.

Over de reorganisatie der muzijkschool te *Amsterdam* . . Jan. 1838.

Over een nieuwen stempel voor de medaille aan kweekelingen op de Teeken-Akademiën en Teekenscholen toe te wijzen . . . . . Julij 1838. Oct. 1838. Maart 1839. Oct. 1839. Maart 1840.

Op een adres van de Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst, om eene subsidie . . . . . Febr. 1839.

Op een adres van de Heeren DE VOS c. s., wegens de Verloting van Kunstwerken . . . . . Maart 1839.

Digitized by Google

Over de gravure der kaart van de O. I. Bezittingen van den Baron VON DARFELDEN VAN HINDERSTEIN . . . . . Maart 1839.

Op een verzoek van J. MUNNICH, om hulp tot aanschaffing van de toestellen tot aanwending in *Indië* van de heliotype van DAGUERRE en TALBOT . . . . . Maart 1840.

Op een request van J. J. VAN RIJCKEVORSEL, om eene vierjarige ondersteuning van *f* 2250,— voor de Maatschappij van Schoone Kunsten . . . . . April 1840.

Over *het Handboek der schoone Bouwkunst*, door J. PENN. Julij 1840.

Over een nieuw reglement voor de Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten . . . . . Maart 1841.

Over het afgeven van certificaten van bekwaamheid, als onderwijzers op de Teeken-akademiën en Teeken-scholen. { Nov. 1841. Junij 1845. Julij 1845.

Op een verzoek van J. IMMERZEEL, betrekkelijk de uitgaaf van de levens en werken der Hollandsche en Vlaamsche Schilders . . . . . Jan. 1842.

Op een verzoek van de Maatschappij van Toonkunst, om subsidie . . . . . Febr. 1845.

Op een adres van A. C. KRUSEMAN, wegens een *Handboek voor de Geschiedenis der Bouwkunst* . . . . . Julij 1845.

Op een adres van de Maatschappij: tot Nut van het Algemeen, betrekkelijk het Zang-onderwijs . . . . . Aug. 1845.

Op een adres van SCHOLER wegens de stylographie . . . . . Oct. 1846.

Op een adres van PROSPER LA FAYE, bewerende de kunst der Ouden om op glas te schilderen te hebben teruggevonden . . . . . Maart 1847.

Op een verzoek van SERVAAS DE JONG, tot subsidie voor de uitgaaf van een *Handboek voor de Gothische bouwkunst.* Aug. 1847.

Op een verzoek van C. GEIGER, om een door hem uitgegeven werk van HEIDELOFF, *Ornamentik des Mittel-Alters*, bij het Bouwkundig Onderwijs in *Nederland* in te voeren. Junij 1848.

Van geene der menigte aanvragen, met betrekking tot het standbeeld van Prins WILLEM I, in *'s Gravenhage* opgerigt, is hier melding gemaakt: het verrigte der Klasse in deze aangelegenheid is kortelijk zamengevat in een Verslag, hetwelk in *de Algemeene Konst- en Letterbode* van 1848 is opgenomen.

Digitized by Google

Bijlage III.

Meermalen hebben Particulieren zich tot het Instituut gewend om voorlichting en raad. — Wij geven daarvan een overzigt, met korte vermelding der Onderwerpen en der gegeven antwoorden.

BIJ DE EERSTE KLASSE.

De Heer C. PEEREBOOM zond haar eene Verhandeling *over de versnellende beweging der ligchamen, toegepast op den Tolmolen.*

Zij werd geoordeeld verre beneden alle beoordeeling te moeten blijven, als zijnde de ongelukkige vrucht van jammerlijk ontstelde hersenen.

De Heeren LE FRANCQ VAN BERKHEY en H. SCHUURMAN STEKHOVEN, een geschrift wegens het kruid *Marrubium Alysson* als een specifiek tegen de beet van dolle honden.

Ongeschikt geacht tot opneming in de werken der Klasse; dooh de Inzenders verzocht eenige stellige blijken en bewijzen van overeenkomst tusschen den echten Bildtschen drank en dien, welken zij met het *M. Alysson*, als hoofdingredient, zouden meenen te kunnen zamenstellen.

De Heer M. HESSELING, een voorstel, om bij het uitdampen en koken brandstof te sparen, door het plaatsen van den Vuurhaard in de vloeistof zelve.

Geoordeeld van geringe verwachting te zijn; doch de Schrijver uitgenoodigd zijne verdere nasporingen dienaangaande mede te deelen, wanneer hij zich meer met de Schriften, tot dit onderwerp betrekkelijk, zal hebben gemeenzaam gemaakt.

De Heer G. TROOST, *over een nog niet bekenden kristalvorm van het Arsenicum houdend ijzer.*

Eene herhaalde overweging dezer Verhandeling heeft de Klasse niet kunnen doen besluiten, haar onder de uit te geven werken op te nemen.

Digitized by Google

Dezelfde Heer G. TROOST, *eene Natuur- en Scheikundige Beschrijving van de Pimt.*

Ook dit stuk bezat geene genoegzame verdiensten om door de Eerste Klasse te worden uitgegeven.

De Heer VAN DER WYCK, over het groot belang, dat er zou gelegen zijn in een rigtig onderzoek naar de bestanddeelen der Schelpkalk, ten einde daardoor, zoo mogelijk, te geraken, om de Schelpkalk even goed en deugdzaam te doen worden als de steenkalk tot het maken van waterdigte werken.

Staande de overweging van dit stuk, had de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, voor eene beslissing dezer zaak, eene aanzienlijke belooning uitgeloofd. De Klasse moest daaruit aanleiding ontleenen, om zich in afwachting van den uitslag, van eene verdere beoordeeling te onthouden.

De Heer J. STEENSMA, Zilversmid te *Workum*, meende in de magen van Schelvisschen goud te hebben gevonden, en zond daarbij over, behalve eenige goudglanzige haartjes of lovertjes, twee stukjes van eene metalen zelfstandigheid, door hem daaruit, volgens zijn voorgeven, verkregen.

Het bleek duidelijk, dat die haartjes of lovertjes geene eigenschappen gemeen hebben met de metalen, dan alleen den glans en de kleur, en dat derhalve de twee stukjes, die inderdaad goud bevatteden, onmogelijk uit die haartjes hadden kunnen verkregen worden.

De Heer H. W. KOOL, een vervoerbare Telegraaf.

Deze droeg in vele opzigten de goedkeuring weg van de Klasse; doch zij meende het noodig te zijn, alvorens een eindoordeel te vellen, daarmede proeven te nemen. Deze hadden werkelijk later plaats, en de inzender ontving daarna een schriftelijk bewijs: »dat »dit werktuig de goedkeuring der Klasse waardig is, voor zoo »verre de inrigting, de toerusting en alle de hulpmiddelen betreft, »die door den uitvinder aangewend zijn."

De Heer J. DE GELDER, eene Verhandeling: *Proeve over den waren aard van den positiven en negativen toestand der grootheden in de Stelkunde en in de toepassing van dezelve op de Meetkunde.*

De uitgebreidheid van dit stuk en de daarbij behoorende onmisbare figuren weêrhielden de Klasse, om dit stuk onder hare werken uit te geven.

SIMON DE LEEUW EMANUEL meende eene Stoommachine te hebben uitgevonden, welke zonder onkosten van vuur of van eenige andere materialen kon worden aan den gang gehouden.

Digitized by Google

De bezigtiging van dit werktuig deed ontwaren, dat het een groot waterrad was van eene eigene zamenstelling, en een verder onderzoek onwaardig.

De Heer KAREL VAN DRAIS, te *Freiburg*, eenige berigten, alle gaande over gedane uitvindingen, en voorstellen tot hare algemeenmaking.

De Klasse vond er niets in, dat eene bepaalde overweging voor haar zou hebben behooren uit te maken.

De Heer P. KONING, *Waarneming van een aanmerkelijk been-uitwas aan de onderkaak.*

Dit stuk werd waardig gekeurd om onder de werken der Klasse te worden opgenomen, waaraan dan ook gevolg is gegeven.

De Heer F. W. VAN LOON, *Verhandeling over een ontwerp van veiliger loodsschuit.*

Deze loodsschuit bleek niets voor te hebben boven de bekenden en in gebruik zijnden, en zou zelfs, getoetst aan juiste scheepsbouwkundige grondbeginselen, aanleiding geven tot nadeelige opmerkingen.

De Heer H. ARNTZ, eene Verhandeling, getiteld: *een Woordje tot reddings-middelen, betrekkelijk IJsschoringen en verwoestingen uer opperwateren en vloeden.*

De Schrijver had zijne denkbeelden niet met genoegzame duidelijkheid en uitvoerighetd ontwikkeld, gelijk noodig was om die juist te beoordeelen. De Klasse gaf hem den raad, dit als nog te doen en daarna zijn stuk aan den Minister voor den Waterstaat ter beoordeeling toe te zenden.

De Heer WILLEMSEN DE KESSEL, eene Verhandeling: *Histoire et théorie physique du monde.*

De Klasse zond haar aan den Schrijver terug, als afwijkende van hetgeen men uit vroeger verkregen kennis geleerd heeft, en gebouwd op losse gronden en gewaagde stellingen.

De Heer G. SALOMON, *Waarneming van eene zwangerheid in de buis van Fallopius.*

Dit stuk werd waardig gekeurd om onder de werken der Klasse te worden opgenomen, en is dan ook door haar uitgegeven.

De Heer J. C. DRIESSEN, *Verhandeling, bevattende een scheikundig onderzoek van eene soort van Soda, welke thans uit den Fucus buccinalis in de nabijheid van de* Kaap *wordt bereid.*

Waardig geoordeeld om onder de werken der Klasse te worden opgenomen.

De Heer M. G. BEIJERINCK, *Onderzoek, in hoe verre de tot nu toe voorgedragen theoriën, omtrent de beweging des waters in kanalen, op de vermogens der Nederlandsche rivieren toepasselijk zijn.*

Opgenomen en uitgegeven onder de werken der Klasse.

Digitized by Google

De Heer A. VAN WOGNUM, over het voorkomen van het roesten der ijzeren bouten onder de koperen dubbeling van Schepen.

Op grond van reeds verkregen ondervinding bij den Heer WOGNUM, en de gezonde theorie, die haar verklaart, stelde de Klasse, met toestemming van den inzender, den Minister van Marine voor, dezen aangaande eene vergelijkende proef in het werk te doen stellen. Uit het antwoord des Ministers bleek, dat Z. Excellentie met het uitgevonden middel van den Heer V. WOGNUM reeds bekend was, en de noodige bevelen tot het nemen van eene nadere proef gegeven waren.

De Heer WILLEMSEN, afteekening van een werktuig, met bijgevoegde verklaring, hetwelk zou moeten dienen om door de Breedte de Lengte op Zee wiskundig te bepalen.

Het bevatte niets nieuws. De vinding bestond in de bepaling der Lengte door middel van een horologie: den voorsteller, naar het schijnt, onbekend en als nieuw toegeschenen.

Van een drietal Scheepstimmerlieden, M. BERG, C. BERG en W. JANSEN, over een IJsbreker, welke het ijs, door zijdewaartsche afschuiving, na verbreking, zou afvoeren.

Na de bedenkingen, hun persoonlijk medegedeeld, hebben de belanghebbenden zich niet verder aan hunne uitvinding laten gelegen zijn.

De Heer C. DEKKER, een model en teekeningen van eene Ophaalbrug.

Daar dergelijke inrigting reeds voorlang aan de vestingbruggen te *Naarden* is aangebragt, verdween ook de aanspraak op deze uitvinding.

De Heer B. C. DUMORTIER, eene Verhandeling: *Crassulaceae Belgicae, e prodromo Florae Belgicae inedito, excerptae.*

De Klasse moedigde den Schrijver aan in zijn arbeid, waarvan te verwachten was, dat het groote werk veel goeds zoude bevatten.

De Heer P. KONING, waarneming van eene langdurige krankzinnigheid, vergezeld met teekenen van zeer pijnlijke aandoeningen, enz.

Opgenomen in de werken der Klasse.

De Heer J. TITSINGH, het eeuwigdurend beweegbaar kunstwerktuig.

De nietigheid van dit voorstel weêrhield de Klasse om in bijzonderheden deswege te treden.

De Heer A. BAKE, Luit.-Kol., Memorie over het vermogen, hetwelk het Zink heeft, om het ijzer roestvrij te houden.

Ofschoon de Klasse dezen arbeid op prijs stelde, meende zij echter zich te moeten vergenoegen met den inzender aan te sporen, zijn onderwerp verder te vervolgen en met nieuwe proeven te verrijken.

Digitized by Google

De Heer B. C. DUMORTIER, *Recherches sur la structure comparée et le développement des Animaux et des Végétaux.*

De Klasse heeft zich van eene breede beoordeeling van dit stuk moeten verschoonen, naardien het alreeds in een Tijdschrift was opgenomen.

De Heer D. STOLP, iets omtrent de sterkte en duurzaamheid van Papier en waarschuwing hieromtrent.

De zaak, in dit onbeduidende stukje behandeld, kwam der Klasse intusschen voor van hoog belang te zijn, naardien de duurzaamheid van Papier, tot staatsstukken als anderzins gebezigd, eene bewerking vordert, die met de meeste naauwgezetheid behoort verrigt te worden.

De Heeren CORMAN & COMP., het monster van een grooten Trapsteen, uit gewone kleiaarde gebakken.

De Klasse oordeelde dat de vorderingen in het steenbakken bij gemelde Heeren niet te miskennen waren, doch moest zich terug houden van eene openlijke aanbeveling, hetwelk door hen bepaaldelijk was verlangd.

De Heer DEMONVILLE, een stukje getiteld: *derniers aperçus d'Astronomie.*

Der overweging onwaardig gekeurd.

Van de Heer G. R. FOCKENS, *Sterrekundige Waarnemingen.*

Opgenomen in de Verhandelingen der Klasse.

De Nederlandsche Handel-Maatschappij, betrekkelijk een verzoek van J. P. BLES, om door zekere bewerking den brand in het ruim van een schip te dooven.

Onuitvoerbaar gerekend, om de onmogelijkheid der aanwending zijner middelen.

De Heer M. W. LUBER, waarneming van eene ziekelijke aandoening der maag, gepaard met schijnvliezen en door den dood geëindigd.

Opgenomen in de werken der Klasse.

De Heer C. TEVEL, onderscheidene Sterrekundige aanteekeningen.

Ofschoon het den Schrijver aan de noodige wetenschappelijke opleiding scheen ontbroken te hebben, werden toch zijne aanteekeningen voor de wetenschap niet onbelangrijk geoordeeld, vermits zij door anderen met vrucht zouden kunnen worden geraadpleegd.

De Heer HOORN VAN BURGH, over een model tot Galvanische metaalbekleeding.

Genomene proeven leidden tot het besluit, dat dit mengsel de voorkeur verdient boven was.

Een onbekende, *Révélations d'un mandarin.*

Een geschrift, dat de aandacht van geleerden niet verdient.

Digitized by Google

De Heer M. DASSEN, *Verhandeling over de Anatomie en Physiologie van den Stengel.*

Aan den Schrijver terug gezonden.

De Heer HATTOP, eene glasachtige zelfstandigheid.

Zij bleek te zijn gewoon groen bouteillegras, zoo dat de verwachtingen van den inzender omtrent deze zelfstandigheid geheel ijdel waren.

De Heer J. A. KOOL, Beschrijving van eene belangrijke hoofdwond, met verlies van hersenzelfstandigheid, en der daarop gevolgde lijkopening.

Door den Schrijver later terug gevraagd.

De Heer G. J. POOL, merkwaardig geval van weefselontaarding der mergstof van de groote hersenen.

Opgenomen in de werken der Klasse.

De Heer J. VAN DER STOK, eene stelling betrekkelijk de beweging van een punt, dat door een ander vast punt wordt aangetrokken.

Geoordeeld geene wetenschappelijke waarde te bezitten.

Van den Consul-Generaal van *Frankrijk*, verzoek, namens den Heer CIVIALE, om dien Geneesheer behulpzaam te zijn in een voorgenomen arbeid omtrent steenlijders.

Waaraan door uitgebreide rapporten is voldaan geworden, geplaatst in Het Instituut, Jaargang 1846, blz. 383.

De Heer P. DIEPEVEEN, over een toestel tot het bevrijden der lage polders van binnen-water.

Het denkbeeld des inzenders was wel juist, maar niet nieuw.

De Heer J. DE VISSER, brief over zeker werktuig.

Het bleek neêr te komen op het rondvoeren van een rad door vallend water, welk rad wederkeerig bestemd is om dat water weder op te voeren en zoo de beweging te onderhouden. Als berustende op eene ongerijmdheid, is dit geschrijf ter zijde gelegd.

De Heer FROMBERG, iets over den staat der landbouwkunde in *Schotland.*

Waardig gekeurd, om er eene plaats aan te verleenen in het Tijdschrift des Instituuts.

De Heer B. BOMME, Berekening der storingen in de loopbaan der Komeet van 1264 en 1556 tot haren waarschijnlijken terugkeer.

Aangenomen voor de werken der Klasse.

BIJ DE TWEEDE KLASSE.

Van de Leden, uitmakende het aloude Gilde van Taal- en Dichtkunde,

Digitized by Google

binnen *Aalst* in *Vlaanderen*, verzoek om zekere uitspraak over ingekomen Dichtstukken te willen overnemen.

Zoolang de Klasse geene bevestiging van den Koning had ontvangen op hare Leden, kon zij zich met het gedane verzoek niet inlaten. Deze zaak bleef later zonder gevolg.

De Heer G. BRUINING, eenige Taalkundige aanmerkingen.

Zij werden aan de Commissie tot *het Algemeen Woordenboek* verwezen, om er gebruik van te maken, zoo als zij noodig en nuttig zou vinden.

De Heer D. GEELHOED, eene Verhandeling over de verdubbeling der Klinkers en over de letter *y* in de Nederduitsche schrijftaal.

Teruggezonden als voor het oogenblik voor de Klasse van geen gebruik, bevattende bovendien slechts algemeen bekende zaken.

De Heer J. A. BRAND, eene Hulde aan den Admiraal DE RUYTER.

Waarover een gunstig verslag werd uitgebragt; het stuk zelf is later in openbaren druk uitgegeven.

Heeren Curatoren der Doorluchtige School te *Amsterdam*, over het ontwerp eener Medaille op het 2de eeuwfeest van haar bestaan.

De medaille is sedert uitgegeven.

De Heer G. SIMOMS, eene mededeeling, strekkende om de afkomst op te helderen van een Handschrift in de Fransche taal, betreffende den *St. Bartholemeus-nacht.*

De Heer J. S. MAGNIN, eene mededeeling betrekkelijk de markenverdeelingen in *Drenthe*, waaruit de vrees was ontstaan voor de slooping der Hunnebedden.

De Klasse heeft zich deswege tot 's Lands Regering gewend.

De Heer W. CNOOP KOOPMANS, onderzoek naar de beteekenis en afleiding van het woord *boeten.*

De Klasse heeft dit stuk, met hare aanmerkingen, onder dankzegging aan den Schrijver teruggezonden.

D Heer P. SIMONS, Verslag van een handschrift: *Essai de Critique des XX premiers livres de l'histoire des Provinces unies par de* WICQUEFORT.

Zij dankte den inzender voor deze mededeeling, en moedigde hem aan om de nog onuitgegeven gedeelten van WICQUEFORT'S *Histoire* aan het licht te brengen en daarbij van dit *Essai* gebruik te maken.

Een Onbekende, Verhandeling over de spelling der Bastaartwoorden in het Nederduitsch.

Als gedrukt werk verbood het Reglement der Klasse daarover te oordeelen. Later had zulks plaats op eene ministeriële aanschrijving.

Digitized by Google

Een Onbekende, eenige taalkundige aanteekeningen op VONDELS werken.

Zij getuigden van den ijver des aanteekenaars, en de Klasse deed hem van haar gunstig oordeel berigt toekomen.

De Heer BLEECK VAN RIJSEWIJCK, eene lijst op H.SS. op de keizerlijke Bibliotheek.

Zij werd bevonden te bevatten deels de schriften, die reeds bekend waren, deels waarvan de waarde te onzeker was, om daaraan eenig bijzonder gewigt te hechten.

Mevr. de Wed. KAMPHUIZEN, een voorstel dat de Klasse op de eene of andere wijze een algemeenen maatregel mogt uitlokken, om in het lot van afgetreden tooneelkunstenaren te voorzien.

De Klasse stemde volkomen in met de wenschen van de adressante, doch zij beloofde zich van hare pogingen, indien zij daartoe al overging, geen gelukkig gevolg.

Een Onbekende, over het woord *dienst*.

De Klasse kon zich met den inzender niet vereenigen.

BIJ DE DERDE KLASSE.

De Heer G. BRUINING, het verzoek, dat de Klasse zich tot den Koning zoude wenden met eene voordragt, strekkende ter beteugeling van de losbandigheid der boekbeoordeelingen.

Geoordeeld niet te behooren tot de bevoegdheid der Klasse, en uit dien hoofde den Schrijver teruggezonden.

Heeren Curatoren der Doorluchtige School te *Amsterdam*, over een Gedenkpenning op het tweede eeuwfeest der oprigting van het Athenaeum Illustre.

Waarin zij met de 2de Klasse werkzaam was.

De Heer R. H. EYSSONIUS WICHERS, eene *disputatio de antiquissimis historiae Romanae fontibus*.

Hierover zijn eenige bedenkingen aan den Schrijver kenbaar gemaakt, die tot verdere mededeelingen hebben aanleiding gegeven.

Een Onbekende, Redekundige [Natuur- en Overnatuurkunde, afgeleid uit het werkelijk bestaande.

De Klasse kon zich met het onderzoek des opstels van een onbekende niet belasten. Het werd door den inzender teruggenomen.

De Heer H. DOEFF, die aanspraak maakte van de eerste te zijn geweest, welke een uitgebreid Woordenboek der Hollandsche en Javaansche talen wereldkundig had gemaakt, bood der Klasse aan, in een dergelijk Woordenboek, in handschrift bij de Klasse aanwezig,

Digitized by Google

het ontbrekende aan te vullen. Zijn arbeid had eenige aanmerkingen ten gevolge, die hem werden medegedeeld; terwijl de aanspraak van den Heer DOEFF, na een opzettelijk onderzoek, bij de Klasse dermate is bevestigd geworden, dat zij van deze hare overtuiging aan 's Lands Regering kennis heeft gegeven.

De Heer A. WASSENBERGH, der Klasse ten aankoop aanbiedende eenige handschriften van wijlen haar Medelid E. WASSENBERGH.

Zonder inzage der stukken kon zich de Klasse van hunne waarde niet overtuigen, en zij verzocht daarom de toezending. Hoezeer hij zulks aannam, gaf de voorsteller daaraan geen gevolg.

De Heer A. G. VAN CAPPELLE, eene Verhandeling *de regibus et antiquitatibus Pergamenis.*

Zij is door de Klasse aangenomen en in openbaren druk uitgegeven.

De Heer H. W. HOOGKAMER, proeven en berigten nopens de Schilderderkunst der Ouden, bijzonder omtrent hunne, zoo hij vertrouwde, teruggevondene schilderwijze.

Een gemeenschappelijk verslag dezer en der vierde Klasse luidde niet geheel ongunstig.

De Heer C. J. WENCKEBACH, ontwerp tot verzameling van bijzonderheden omtrent het leven, de lotgevallen en verdiensten van zoodanige geleerden van alle natiën, als hunne opleiding aan de Nederlandsche Hoogescholen en Athenaea zouden hebben verkregen.

Ofschoon het ontwerp werd toegejuicht, zoo zoude toch de uitvoering met onoverkomelijke zwarigheden gepaard gaan, dewijl van vele Akademiën en Athenaeën de naamlijsten ontbreken.

De Heer TAITBOUT DE MARIGNY, een brief, betreffende twee onderwerpen, het een de *Herbier de la nouvelle Russie*, door de Eerste Klasse behandeld, het tweede, tot de uitgave eener *Périple de la mer noire et de la mer d'Asov* betrekkelijk.

De belangrijke geldsom, tot zoodanige uitgaaf gevorderd, moest de Klasse weêrhouden tot het verder in overweging nemen dier zaak.

BIJ DE VIERDE KLASSE.

Burgemeester en Wethouderen der stad *Amsterdam*, over het benoemen eener Commissie tot regeling der Tentoonstelling, welke alle twee jaren werd gehouden.

Jaren achtereen heeft zij aan dit verzoek voldaan. Sedert eenigen tijd moest zij zich, om voor haar gewigtige redenen, daaraan onttrekken.

Burgemeester en Wethouderen van *'s Gravenhage*, Verzoek tot mede-

Digitized by Google

werking betrekkelijk een op te rigten Monument ter eere van den Prins VAN ORANJE.

Waaraan naar vermogen is voldaan.

De Heer D. N. WINKEL, over een door hem uitgevonden Chronometer.

Aan welken alle lof werd toegebragt.

De Heer MAELZEL, eene gelijke uitvinding.

De Klasse moest bij deze gelegenheid aan den Heer D. N. WINKEL de prioriteit der uitvinding toekennen.

De Heer J. C. N. STUMPFF, eene werktuigelijke Verbetering aan de Pauken of Ketteltrommen.

Waarvoor aan hem een loffelijk getuigschrift is verleend.

De Heer MEES, eene Klankladder.

De uitvinding was niet nieuw; zij werd ook min gunstig beoordeeld.

De Heeren EMBACH en BLASS, Uitvinding eener nieuwe Trompet.

Aan ieder van hen werd een getuigschrift uitgereikt. De Klasse trad echter niet in de beslissing, aan wien de eer der uitvinding toekomt.

Later is deze zaak tot 's Lands Regering gekomen.

De Heer G. BRINKERINK, een uitgevonden Trap.

Die echter bevonden werd niets buitengewoons noch bijzonder aanbevelenswaardigs te bezitten.

De Heeren P. BARBIERS en P. DE GOEJE, een Werk over de Perspectief met Teekeningen, hetwelk zij verzochten aan de Klasse te mogen opdragen.

Van de hand gewezen.

De Heer W. J. BERLIJN, eene Romance voor Tenor, en eene Teekening door zijn zoon.

Beiden, als verdienende geene onderscheiding, teruggezonden.

Een Onbekende, mededeeling omtrent de oplossing van eenige Muzijkale akkoorden.

Gebleken der aandacht onwaardig te zijn.

Heeren Curatoren van het Athenaeum Illustre, over den Gedenkpenning op het tweede Eeuwfeest der oprigting.

In gemeenschap met de 2de en 3de Klasse is ook door de vierde aan dit onderwerp voldaan.

Heeren Kerkmeesteren te *Zierikzee*, over eenige plannen ter herbouwing van de afgebrande St. Lievens- of Monsterkerk aldaar.

De ontwerpen zelve werden afgekeurd, doch eenige raadgeving in het midden gebragt, waaraan gevolg schijnt gegeven te zijn.

Digitized by Google

De Heer C. DIECKMANN, te *Leer* in *Oost-Friesland*, over eene nieuwe manier van Schilderen.

Zij kon, zonder overlegging van proeven, niet over deze zaak oordeelen, gevende nog altijd aan het schilderen met olieverf de voorkeur.

De Heer C. MEIBOOM, over een Teekenboek.

Waaraan de Klasse hare onvoorwaardelijke goedkeuring niet kon schenken.

Het Vlissingsche Departement der Maatschappij: Tot Nut van 't Algemeen, over de oprigting van een standbeeld van DE RUYTER.

Door hare veelvuldige bemoeijingen in dezen, mag de Klasse de welgeslaagde uitkomst, grootendeels, aan hare tusschenkomst toeschrijven.

De Heer WIERTZ, over een Schilderstuk met wasverwen.

Deze wijze van schilderen heeft niets vooruit bij die in olieverf.

De Heer TROUN, te *Berlijn*, een Werktuig tot aanduiding van het juiste getal trillingen van iederen toon, aangeboden voor 500 R. D. Courant.

De Klasse moest zich buiten beoordeeling houden en kon, ook daarom, over den aankoop in geene verdere onderhandeling treden.

De Heer J. IMMERZEEL, JR., verzoek, dat de Klasse zich aan het Gouvernement zoude rigten, om eene som van *f* 1000,— ter harer beschikking te ontvangen, ten einde die aan verschillende Graveurs, voor zijn Muzen-Almanak werkzaam, uit te reiken.

Zij moest zwarigheid maken om aan dit verzoek te voldoen.

De Heer STEUERWALD, over eenige proeven met zijne relief-machine, gebezigd als die van COLAS tot zijn *Trésor numismatique et glyptique*, en sedert ook nog over verbeteringen in dezen door hem aangebragt.

De Klasse oordeelde den arbeid des inzenders de voorkeur te moeten geven boven dien van anderen.

De Heer SCHÖNECKER, over een door hem vervaardigd staartstuk of vleugel-piano.

Waaraan eene gunstige beoordeeling te beurt viel.

De Heer DE MUNNIK, om de phototypen, met Daguerre's toestel verkregen, te fixeren en voor afwrijving te beveiligen.

Vroeger was over den inzender reeds met het Ministerie onderhandeld. Zijne uitvinding was intusschen aan anderen bereids ten onderzoek opgedragen; doch de Klasse meende te moeten opmerken, dat het geenszins vreemd was, genoegzaam dezelfde resultaten te verkrijgen door onderscheidene middelen.

Digitized by Google

De Heer BARON SLOET, te Voorst, over een op te rigten Monument voor den ADMIRAAL VAN KINSBERGEN.

De briefwisseling hierover gehouden en de beoordeeling der plans hadden eindelijk ten gevolge, dat, met inachtneming der gemaakte aanmerkingen, het laatst overgezonden plan werd gevolgd.

De Heer B. GLASIUS, over het oprigten van een Gedenkteeken ter eere van den Luitenant-Admiraal ZOUTMAN.

De Klasse hield het niet tot hare bevoegdheid, deswege oordeel uit te spreken.

De Tweede Klasse, over een Gedenkteeken, op te rigten waar vroeger de abdij van *Egmond* stond.

Waaraan zij door eene Commissie, een werkdadig deel heeft genomen.

De Maatschappij van Toonkunst, verzoek, dat door de Klasse zouden worden uitgegeven eenige muzijkwerken van oude Nederlandsche meesters, door den Heer COMMER te *Berlijn* bijeengebragt.

Gebrek aan de noodige fondsen deed haar zwarigheid maken, aan dit verzoek te voldoen, zoo als zij ook

den Heer S. W. DEHN te *Berlijn*, die een dergelijk verzoek had ingeleverd,

heeft moeten afwijzen.

De Heer H. W. HOOGKAMER, proeven wegens de Schilderkunst der Ouden.

In gemeenschap met de derde Klasse bragt zij daarover een niet geheel ongunstig verslag uit.

De Heer J. COHEN ELION zond ter beoordeeling een, door hem op Kornalijnsteen in verhoogd werk, gesnedene afbeelding van P. P. RUBENS, en later nog een Onix met het borstbeeld van Z. M. in hoog relief gesneden.

Uit hoofde der wezenlijke verdiensten van dezen arbeid, heeft de Klasse den kunstenaar aan den Minister van Binnenlandsche Zaken aanbevolen, met verzoek, om ook Z. M. daarop te willen opmerkzaam maken.

De Nederlandsche Gezant te *Londen*, een beklag, dat, voor de Tentoonstelling in 1848 aldaar, zoo weinige voortbrengsels van Nederlandsche Kunst waren ingezonden.

De Klasse beproefde wel, door eene verbreiding van het Programma, daaraan te gemoet te komen; doch het bleek, dat de groote kosten aan de inzending verbonden, hier als de ware oorzaak der terughouding moest worden beschouwd.

De Vereeniging tot Bevordering van de belangen des Boekhandels, over een tweetal vragen met opzigt tot het Standbeeld van LOURENS KOSTER.

De Klasse beantwoordde toestemmend de eerste, dat, namelijk,

Digitized by Google

het bestaande beeld inderdaad niet aan de eischen der hedendaagsche kunst voldoet. Omtrent de tweede, of het tegenwoordige tijdpunt (1848) voor de oprigting van een nieuw beeld verkieslijk mogt genoemd worden, veroorloofde zij zich geene bepaalde uitspraak te doen,

De Heeren OVERDEIK, Orgelmaker, en BASTIAANS, Organist, over hunne uitvindingen betrekkelijk den Orgelbouw.

Die van den Eersten achtte de Klasse eene belangrijke verbetering te zullen kunnen aanbrengen;

Over die van den Heer BASTIAANS kon zij geen beslissend gevoelen uitspreken, naardien zij daarover niet anders dan uit teekeningen had kunnen oordeelen.

De Heer ALBERDINGK THYM, over de instandhouding onzer Monumenten.

Met medewerking der tweede Klasse, werd dienaangaande aan 's Lands Regering een vertoog ingediend, hetwelk echter geen bijval heeft mogen ondervinden.

De Heer M. H. BINGER, over zijne inrigting voor Glyphographie.

Een gezet onderzoek zijner geleverde proeven bewees, dat die uitvinding hoogstens de houtgravure zoude kunnen vervangen, doch ook altijd beneden deze zoude blijven.

Digitized by Google

Bijlage IV.

Lijst der Werken, door het Koninklijk-Nederlandsche Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten uitgegeven.

DOOR DE EERSTE KLASSE.

EERSTE DEEL.

INHOUD: Verhandeling over de Terugkaatsing des Lichts van parabolische of sphaerische Spiegels, door J. F. VAN BEECK CALKOEN, met eene Plaat. — Over de Ophaalbruggen, door J. F. HENNERT, met eene Plaat. — Over de Breedte buiten den Middag, door O. S. BANGMA, met eene Plaat. — Over een zonderling vertraagden groei en gedeeltelijke weekwording des Beengestels bij een veertienjarig Jongeling, gepaard met uittering der beide Gezigtszenuwen, als gevolg van blindheid, door G. VROLIK, met twee Platen. — Over de Wetten, welke de drukking des dampkrings volgt, door J. H. VAN SWINDEN, met eene Plaat. — Vertoog nopens den oppervlakkigen Stand der Rivieren in het algemeen, mitsgaders van de Nederlandsche Rivieren inzonderheid, voor zoo verre die stand, benevens alle de ten dien opzigte voorgevallene veranderingen uit de deswegens gedane waarnemingen, blijkbaar is, door C. L. BRUNINGS, met drie Platen en drie groote Tafels. — Eenige bedenkingen over de Wormen, welke door den gewonen Pisweg ontlast werden, door C. H. à ROY. — Ontwerp ter verbetering van de Schutsluizen, om door eenen eenvoudigen toestel aan dezelve de belangrijke eigenschap te geven, dat bij de doorschutting het schutwater voor een groot gedeelte weder op den bovenboezem teruggevoerd wordt, door A. F. GOUDRIAAN, met drie Platen. — Over de Verspreiding van den Vloed uit Zee opwaarts langs de onderscheidene Rivieren en Riviertakken, door C. L. BRUNINGS, met twee Platen en eene Tafel. — Waarneming van eene zonderlinge Zenuwziekte, door C. H. à ROY. — Aanmerkingen over de middelen, door welke de Visschen zich bewegen in het algemeen, en over het vermogen der Uitademing tot dat einde in het bijzonder, door S. J. BRUGMANS, met eene Plaat.

TWEEDE DEEL.

INHOUD: Verhandeling over de Theorie der gemiddelde waardij, uit een zeker aantal grootheden of afzonderlijke waarnemingen, door J. F. VAN BEECK CALKOEN. — Over de onderlinge gemeenschap der rivieren de *Merwede* en *Lek*, door middel van het Kanaal, hetwelk derzelver embouchures vereenigt, en den naam van *Noord* draagt, door C. L. BRUNINGS. — Vertoog nopens de ijswording en het ontdooijen van het gevormde ijs, naar mate van de temperatuur, welke door den Thermometer aangewezen wordt, door C. L. BRUNINGS, met drie Platen. — Bijvoegsel tot het Vertoog door C. L. BRUNINGS, met eene Plaat. —

Digitized by Google

Waarnemingen van de Komeet van den jare 1807, door J. P. FOKKER. — Over den Brandspiegel, door O. S. BANGMA, met eene Plaat. — Over het buitenliggen van den achterwand der blaas, gepaard met eené omgekeerd buitenhangende strook van het dun gedarmte, door G. VROLIK, met vier Platen. — Beschouwing van eene merkwaardige algemeene eigenschap des Cirkels, door JACOB FLORYN, met eene Plaat. — Onderzoek van den aard, eigenschappen, oorzaken en onderkenning der zonderlinge Zenuwziekte, door C. H. à ROY. — Iets over de verschillende mate van digtheid der IJsstoppingen op de rivieren, naar gelang van den onderscheiden hoogtestand dier rivieren, afgeleid uit de waarnemingen ter gelegenheid van den IJsgang in Louw- en Sprokkelmand van den jare 1810, door C. L. BRUNINGS, met negen Platen.

DERDE DEEL.

INHOUD: Berigt van de Werkzaamheden der Eerste Klasse, sedert Augustus 1808 tot Augustus 1812. — Over het doen van waarnemingen op de hoogte van het water in de onderscheidene riviertakken en stroomen aan de zeeboezems; houdende tevens een Ontwerp van een zamenstel, om de hoogte des waters, benevens den streek en de kracht des winds, zoo wel des nachts als des daags, bij aanhoudendheid werktuiglijk te doen aanteekenen: aangeboden aan het Instituut door A. F. GOUDRIAAN; met twee Platen. — Over HUYGENS, als Uitvinder der Slinger-uurwerken, door J. H. VAN SWINDEN. — Bijlage over HUYGENS, als uitvinder der Slinger-uurwerken, met 5 Platen. — Over de eigenschappen en het nut van den Kanadaschen Popel, door J. N. VAN EYS en C. G. C. REINWARDT, met twee gekleurde Platen. — Onderzoek of de theorie van asthenische ontsteking nieuw zij en met het wezen der zaak overeenkome, door C. H. à ROY. — Waarnemingen, betreffende den vegetalen oorsprong der steenkolen, door M. VAN MARUM, met eene Plaat. — Over de zonderlinge misvorming eener vrucht, ten einde acht maanden dragts geboren, te gelijk met een welgevormd kind, door G. VROLIK, met 5 Platen.

VIERDE DEEL.

INHOUD: Berigt van de Werkzaamheden der Eerste Klasse, sedert Augustus 1812 tot Augustus 1816. — Proeven, aanduidende den hoogen graad van gevoeligheid, welke voorwerpen uit het Plantenrijk hebben voor elektrieke ontladingen, door A. PAETS VAN TROOSTWIJK. — REINWARDT, over de maagsteenen van het viervoetig gedierte, meer bepaaldelijk over die van het Paard en den Hippopotamus, met eene gekleurde Plaat. — Eenvoudig Betoog van het voorstel van PYTHAGORAS, op eene algemeene wijze voorgesteld, benevens eenige andere eigenschappen des regtlijnigen driehocks, daartoe betrekkelijk, door O. S. BANGMA, met eene Plaat. — Onderscheidene theoriën omtrent het vermogen der waterleidingen, getoetst aan de ondervinding, door C. L. BRUNINGS, met twee Platen en eenige Tafelen. — Aanmerkingen op de verhandeling van den Heer C. L. BRUNINGS, door A. F. GOUDRIAAN, met Tafels. — Over de verdeeling des omtreks van den cirkel in gelijke deelen, door J. M. C. VAN UTENHOVE. — Korte opgaaf van een nieuw eenvoudig middel tot verbetering der uitwerkselen van de watermolens, tot bemaling der polderlanden, door A. BLANKEN JZ., met eene Plaat. — Bijvoegsel tot de voorgaande verhandeling door den Schrijver derzelve. — Over het buitenliggen van de voorste helft der blaas, gepaard met gedeeltelijke splijting der roede, door G. VROLIK, met twee gekleurde Platen. — Kort Vertoog wegens de bepaling der lengte van elliptische bogen, door mid-

Digitized by Google

del van cirkel-bogen, welke tot dezelfde abscissen behooren, door C. F. D NIEUPORT, met Figuren. — Tiental Ontleed-geneeskundige waarnemingen, door P. E. WAUTERS.

VIJFDE DEEL.

INHOUD: Berigt van de Werkzaamheden der Eerste Klasse, sedert Augustus 1816 tot Augustus 1819. — Tegenwoordige staat der Eerste Klasse van het Koninklijk-Nederlandsche Instituut. — Verhandeling over de hospitaal-versterving van wonden en zweren, alsmede over de werkzaamheid van het vloeibaar zeezoutzuur in deze ziekte, door J. F. KLUYSKENS. — Ontwikkeling van eenige trigonometrische reeksen betreffende de cirkeldeeling, door U. HUGUENIN. — Waarneming van eene zeer aanmerkelijke ontaarding van het regter eijernest, met vorming van vetstof, haar, been en tanden, bij eene vrouw van veertig jaren, welke lang in eenen onvruchtbaren echt geleefd had, door N. C. DE FREMERY, met twee Platen. — Bijdragen tot de kennis en genezing van het rotkreupel der schapen, door A. BONN, met drie Platen. — Ontleedkundige beschrijving en aanmerkingen over twee hoofdelooze misgeboorten, door G. SANDIFORT, met elf Platen. — Verhandeling over een aanmerkelijk been-uitwas aan de onderkaak, door P. KONING, met drie Platen. — Overzigt van onderscheidene zwangerheden buiten de baarmoeder, en verslag wegens eene soortgelijke zwangerheid, in welke een voldragen kind, na een zestienmaandig verblijf in den moederlijken schoot, uit het eijernest gehaald werd door de buiksnijding, met behoud en genezing der moeder, die vervolgens verscheidene andere kinderen gebaard heeft, door J. F. KLUYSKENS. — Verhandeling over de Nederlandsche Woudboomen, door VAN DER BORCH VAN VERWOLDE.

ZESDE DEEL.

INHOUD: Berigt van de Werkzaamheden der Eerste Klasse, sedert Augustus 1819 tot Augustus 1822. — Tegenwoordige staat der Eerste Klasse van het Koninklijk-Nederlandsche Instituut. — Aanmerkingen over het nemen van proeven met modellen van werktuigen in het algemeen, en verslag van de zoodanige, als in het bijzonder genomen zijn met een model van den toestel, door welken de Schutsluizen de belangrijke eigenschap kunnen verkrijgen, dat bij de doorschutting het schutwater voor een gedeelte weder op den boven-boezem terug gevoerd wordt, door A. F. GOUDRIAAN. — Memorie van korte aanteekeningen wegens de geaardheid der grondlagen, benevens derzelver hoogten en diepten, voor zoo ver deze bij naauwkeurig onderzoek in de strekking en de nabijheid van het groot Amsterdamsch kanaal, door *Noord-Holland*, tusschen het *Y* en de reede van *Texel*, of die van de *Helder* en het *Nieuwe Diep*, gevonden zijn, door J. BLANKEN JANZ. — Over eene *conceptio tubaria*, waargenomen in het *nosocomium clinicum* van de Akademie te *Groningen*, met eenige aanmerkingen, vooral de onderscheiding en de behandeling der *conceptiones extra-uterinae* betreffende, door E. J. THOMASSEN À THUESSINK. — Over den voordeeligsten hoek, onder welken men de puntdeuren eener sluis kan zamenvoegen, door C. ALEWIJN. — Scheikundig onderzoek van eene soort van soda, welke uit den *Fucus buccinalis* in de nabijheid van de kaap *de Goede Hoop* wordt bereid, door J. C. DRIESSEN. — Ontleedkundige beschrijving van twee hersenlooze misgeboorten, door G. SANDFORT. — Verslag eener Proeve van het vormen, bakken en gebruiken van zware tigchelsteenen voor het maken van steengloojingen

Digitized by Google

of tot dekking der glooijingen van dijken, door J. E. WILDEMAN. — Over eene wanschapenheid der bloemen van de *Vicia cracca*, (Vogelwikke) door J. KOPS. — Sterrekundige waarnemingen te *Amsterdam*, door J. F. KEYSER. — Over de Lengte van *Amsterdam*, door J. F. KEYSER. — Waarneming over eene ongemeene wanstaltigheid aan de vingers van beide de handen, door J. F. KLUYSKENS. — De middellijn der zon, in het *Apogaeum* en *Perigaeum*, waargenomen met eenen Heliometer van 13 meters brandpunt, op een akromatischen kijker van eenen meter brandpunt, door J. P. FOKKER.

ZEVENDE DEEL.

INHOUD: Verslag van de werkzaamheden der Eerste Klasse, sedert 1822 tot 1823. — Tegenwoordige staat der Eerste Klasse. — Verhandeling tot onderzoek omtrent het vereischte vermogen van zijdelingsche afleidingen ter ontlasting der te hoog opzwellende, of door het ijs in afvoer belemmerde, rivierwateren, en omtrent de meest geschikte inrigting dier afleidingen, om daarvan, tot eenen uitvoerbaren en voldoenden graad van zekerheid, te kunnen verwachten de zoo veel mogelijke beveiliging tegen geweldige inundatiën door dijkbreuken, door A. F. GOUDRIAAN. — Geval van eene zonderlinge dijbreuk, met eenige aanmerkingen over de breuken met versterf verzeld, door E. J. THOMASSEN à THUESSINK. — Over de beweging van een wiel op een' effen grond gelijkmatig voortloopende, door J. FLORIJN. — Over de breedte buiten den middag door twee gelijke hoogten, door O. S. BANGMA. — Resultaten uit de waarnemingen der zoneclips van 7 September 1820, door J. F. KEYSER. — Waarneming eener zwangerheid in de buis van *Falloppius*, door G. SALOMON. — Over GEMMA FRISIUS, den eersten grondlegger tot het bepalen van de lengte op zee, door C. EKAMA. — Ontleding der spieren van de onderkaak bij eenen *Felis Pardus Linn.*, door G. SANDIFORT. — Proefnemingen aangaande de snelheid van het geluid, door G. MOLL en A. VAN BEEK.

NIEUWE VERHANDELINGEN.

EERSTE DEEL.

INHOUD: Berigt van de werkzaamheden der Eerste Klasse, sedert 1823 tot 1825. — Tegenwoordige staat der Eerste Klasse. — Onderzoek of groote dan wel kleine boerderijen, in het belang van den Staat in het algemeen en van den Landbouw en deszelfs beoefenaars in het bijzonder, het voordeeligst zijn, door J. F. SERRURIER. — Over de Spiegel-telescopen, door G. MOLL. — Over de Ellips en de Hyperbool, door O. S. BANGMA. — Over de bestendigheid der middelpuntvliedende krachten, niettegenstaande de veranderlijke snelheden en de cycloïdale beweging, door J. M. C. VAN UTENHOVE. — Aanmerkingen omtrent de breuk van den hals van het Dijbeen, door G. SANDIFORT. — Geneeskundige waarnemingen over het gebruik van levertraan in *Rachitis*, en van het *Vinum Colchici autumnalis* in verouderde Rheumatismus, door C. H. à ROY. — Over eene zonderlinge misvorming des aangezigts bij een Lam, benevens een aanhangsel, door G. VROLIK. — Waarneming van een bijzonder geval van genezing van eene breuk met versterf verzeld, en eene daarop gevolgde *anus artificialis*, door E. J. THOMASSEN à THUESSINK. — Waarneming wegens een ondoorboorden

Digitized by Google

aars en het volkomen ontbreken van het hartezakje bij een pasgeboren kind, door F. E. VERBEECK. — Verslag van eenige proeven over den warmtegraad, waarbij het water deszelfs grootste digtheid heeft, door G. MOLL. — *Notice sur un moyen particulier de rendre propre à la fonte, du mineral de plomb melangé d'une grande quantité de pyrite de fer*, par P. M. BOUESNEL. — Waarnemingen aangaande de gesteldheid van den grond van het eiland *Aruba* en het goud aldaar gevonden, door G. C. REINWARDT. — Waarneming van eene langdurige krankzinnigheid, verzeld met teekenen van zeer pijnlijke aandoeningen, aanmerkelijke vermagering en oppervlakkige versterving aan de onderste ledematen, waarschijnlijk ten gevolge van eene aanmerkelijke hoeveelheid wormen, na den dood gevonden in de zelfstandigheid van de lever en derzelver galbuizen, zoowel als in de darmen, door P. KONING. — Over eene rankvormige ontwikkeling aan witte Leliebloemen, door G. VROLIK.

TWEEDE DEEL.

INHOUD: Berigt van de werkzaamheden der Eerste Klasse, sedert 1825 tot 1827. — Tegenwoordige staat der Klasse. — Over de beveiliging van het koper der schepen voor oxydatie in het zeewater, door middel der Galvanische Electriciteit, door A. VAN BEEK. — Over de vorming van schijnvliezen, door H. F. THIJSSEN. — Over de vorming en ontwikkeling der horens van zogende dieren in het algemeen, en van die der hertenbeesten in het bijzonder, door G. SANDIFORT. — Over het onderscheid tusschen spherische en parabolische spiegels voor Teleskopen, door J. M. C. VAN UTENHOVE. — Onderzoek in hoe verre eenige der tot hiertoe voorgedragene theoriën, omtrent de beweging des waters in kanalen, op de vermogens der rivieren, welke het Noordelijk gedeelte der *Nederlanden* doorstroomen, toepasselijk zijn, door M. G. BEIJERINK. — Over eene vermoedelijk tweede soort van Rendier, door W. VROLIK. — Onderzoekingen aangaande het zwart in de melisbrooden, door C. M. VAN DIJK en A. VAN BEEK. — Over het voorkomen van *Dolomiet*, nabij *Durbuy* in het *Ardennen*-gebergte, en over de waarschijnlijke zamenstelling van hetzelve gebergte, door J. G. S. VAN BREDA. — Over de veranderingen, welke de bloembol, staande deszelfs wasdom, bij tulpen ondergaat, door G. VROLIK. — Over een kleuren-meter, door A. VAN BEEK. — Aanteekening omtrent eene nieuwe soort van Dolfijn, door J. G. S. VAN BREDA. — Bijvoegsel tot de verhandeling over eene vermoedelijk tweede soort van Rendier, door W. VROLIK. — Beschrijving en afbeelding van eenen nieuwen Eekhoorn en eenen nieuwen Pastor, door H. C. VAN DER BOON MESCH.

DERDE DEEL.

INHOUD: Berigt van de werkzaamheden der Eerste Klasse, sedert 1827 tot 1830. — Over eenen in het jaar 1826 aan de Noord-Hollandsche kust gestranden Vinvisch, door H. SCHLEGEL. — Waarnemingen omtrent het langdurig verblijf boven den gewonen dragttijd van gestorvene jongen bij de Moederdieren, door A. NUMAN. — Over eenen hoorn en gedeelte des Bekkeneels van *Bos primigenius*, in Februarij 1825 bij de *Eembrugge* gevonden, door M. C. DE FREMERY. — Bijvoegsel tot deze verhandeling, door C. G. C. REINWARDT. — Vergelijking van de bepaling der rede tusschen de specifique warmte der lucht door den Heer DULONG, met de proeven van prof. MOLL en Dr. VAN BEEK, aangaande de snelheid van het geluid, door G. SIMONS. — Geschiedkundig onderzoek naar de eerste uitvinders der verrekijkers, uit de aanteekeningen van wijlen den hoogleeraar VAN SWINDEN, zamengesteld door G. MOLL. — Over verstrooide begin-

Digitized by Google

selen van een tweede kind, waargenomen in een gezwel aan het linker deel des aangezigts bij eene zevenmaandsche vrucht, door G. VROLIK. — Bijdragen tot de ontleedkundige kennis der Walvisschen (*Cetacea*), door G. SANDIFORT. — Onderzoekingen aangaande het zwart in de suiker, door G. M. VAN DIJK en H. VAN BEEK, tweede gedeelte.

VIERDE DEEL.

INHOUD: Berigt van de werkzaamheden der Eerste Klasse, sedert 1830 tot 1832. — Beschrijving van een misvormd schaap, met overtolligheid van deelen, door A. NUMAN. — Beschrijving der onderkaak van een Olifant, welker gedaante van den gewonen vorm afwijkt, door G. SANDIFORT. — *Mercurius in Sole visus*, overgang van Mercurius over de zon, den 5den Mei 1832 te *Utrecht* waargenomen, door G. MOLL, benevens de waarnemingen omtrent hetzelfde onderwerp van de heeren UYLENBROEK, KAISER, VOUTE en KRAYENHOFF. — Over de rectificatie der ellips en hyperbolis, door R. LOBATTO. — Waarnemingen omtrent de horselmaskers, welke in de maag van het paard huisvesten, door A. NUMAN.

VIJFDE DEEL.

INHOUD: Berigt van de werkzaamheden der Eerste Klasse, sedert 1832 tot 1835. — Beschrijving van het werktuig tot vorming van het geluid bij de *Simia seniculus*, door G. SANDIFORT. — Over den aard en oorsprong der Cyclopie, door W. VROLIK. — Scheikundig onderzoek van koper tot dubbeling van schepen gebruikt, door G. J. MULDER. — Ontleed- natuurkundige beschouwing van eene te-kortheid der onderkaak bij een volwassen mensch en eerstgeboren kind, en van eenige andere misvormingen bij hetzelfde kind, door G. VROLIK. — *Polypodium decursive-pinnatum. Nova species descripta* ab H. C. VAN HALL.

ZESDE DEEL.

Mémoire sur la théorie des caractéristiques. Mémoires sur l'intégration des équations linéaires aux différentielles et aux différences finies. Mémoire sur l'intégration des équations linéaires aux différentielles partielles à trois variables, par R. LOBATTO.

ZEVENDE DEEL.

INHOUD: Berigt van de werkzaamheden der Eerste Klasse, sedert 1835 tot 1837. — Over waarnemingen der getijen langs de Nederlandsche kusten, op last van Z. M. gedaan, van 9 tot 28 Junij 1835, door officieren der Nederlandsche marine, onder bestuur van G. MOLL. — Over de getijen aan de kusten van *Nederland*, door R. VAN REES. — Proeve over den tegenwoordigen staat der geneeskunst, door C. G. ONTIJD. — De Halley'sche komeet, waargenomen door G. R. FOCKENS. — Sterrebedekkingen waargenomen door G. R. FOCKENS. — Ontleedkundige beschrijving van eene in vele deelen misvormde vrucht van zeven maanden, door G. SANDIFORT. — Beschrijving van een grootendeels dubbel kalfmonster, door A. NUMAN.

ACHTSTE DEEL.

INHOUD: Berigt van de werkzaamheden der Eerste Klasse, sedert 1837 tot 1839. — Waarneming van eene ziekelijke aandoening der maag, gepaard met afscheiding van schijnvliezen, en door den dood geëindigd, bij *Phthisis pulmonalis*, door

Digitized by Google

M. W. LUBER. — Over hetgeen bij den mensch, na onherstelde heupontwrichting, hetzij aangeboren, hetzij na de geboorte verkregen, wordt te weeg gebragt, door G. VROLIK; met vier Platen. — Over de drukking, door eenen last op zijne steunpunten voortgebragt, wanneer die steunpunten in eene regte lijn of in een plat vlak gelegen zijn, door J. P. DELPRAT. — Bedenkingen over het inwendig waterhoofd, door G. VROLIK; met drie Platen. — Beschouwing van eenige zeldzaam voorkomende misvormingen aan het hoofd van viervoetige dieren, door G. SANDIFORT; met zes Platen. — Bijdrage tot de kennis der fossile Zoogdieren, in *Noord-Nederland* gevonden, door N. C. DE FREMERY; met drie Platen.

NEGENDE DEEL.

INHOUD: W. VROLIK, Over dubbele misgeboorten; met negen Platen.

TIENDE DEEL.

Bijdrage tot de meetkundige beschouwing van de hyperbolische Paraboloïde, door G. J. VERDAM. — Over de wateropbrengst van de Archimedische schroef of vijzel, door J. P. DELPRAT. — Recherches d'anatomie comparée sur le genre Stenops, par W. VROLIK; met drie Platen. — Drietal waarnemingen betrekkelijk de dolheid bij den hond, door A. NUMAN; met twee Platen. — Over het berekenen van de middelbare snelheid van waterstroomen, door J. P. DELPRAT. — Recherches d'anatomie comparée sur le *Babyrussa*, par W. VROLIK; met vijf Platen. — Meteorologische waarnemingen te *Buitenzorg* op het eiland *Java*, door P. C. ONNEN.

ELFDE DEEL.

INHOUD: J. L. C. SCHROEDER VAN DER KOLK, Mémoire sur l'anatomie et la physiologie du *Gastrus. Equi*; met dertien Platen.

TWAALFDE DEEL.

INHOUD: Naamlijst van de Leden, Geassocieerden en Correspondenten der Klasse. — Boekgeschenken. — Over het berekenen van secondaire triangulatiën bij geodesische waarnemingen, door J. P. DELPRAT. — Sur la direction et l'intensité moyenne du Vent en Neêrlande, et leurs variations tant régulières qu'irregulières, par W. WENKEBACH. — Opmerkingen over zekere soort van kromme lijnen, welke men *omgekeerde of tegenovergestelde kromme lijnen* zou kunnen noemen, door G. J. VERDAM. — Over de verdeeling van het magnetismus in staalmagneten en electromagneten, door R. VAN REES. — Sur les fonctions elliptiques de première et de seconde espèce, par R. LOBATTO. — Over het gebruik van den krukarm bij de ronddraaijende beweging van werktuigen, door J. P. DELPRAT. — De Cycas-stam met bollen vergeleken, door G. VROLIK; met eene Plaat. — Recherches sur la nature et les causes de la maladie des pommes de terre en 1845, par P. HARTING; met drie Platen. — Beschrijving eener weefselontaarding van de mergstof der groote hersenen, als uitgang van *apoplexia capillaris*, door G. J. POOL. — Over het in rekening brengen van hoeveelheden beweging, door J. P. DELPRAT. — Meteorologische waarnemingen te *Buitenzorg* op het eiland *Java*, door A. ROOZEBOOM.

DERTIENDE DEEL.

INHOUD: Naamlijst van de Leden, Geassocieerden en Correspondenten der Klasse. — Boekgeschenken. — Over de oorzaken van de ondeugdzaamheid en spoedige vergankelijkheid van het papier, en de middelen om deze gebreken te ontdek-

Digitized by Google

ken, door A. H. VAN DER BOON MESCH. — Over de betrekkelijke hoeveelheid warmtestralen der zon, welke in den dampkring verloren gaan, volgens waarnemingen te *Amsterdam*, door F. J. STAMKART. — Meteorologische waarnemingen gedaan door J. K. HASSKARL, op drie reizen van en naar *Oost-Indië*, in de jaren 1845—1846, medegedeeld door R. VAN REES; met twee Kaarten. — Bijdrage tot de beschouwing der Lemniscaten, door G. J. VERDAM; met eene Plaat. — Over de verdeeling van het magnetismus in magneten, door R. VAN REES; met eene Plaat. — Bijdrage tot de ontleedkundige en physiologische kennis der horens van het rundvee, door A. NUMAN; met vier Platen. — Revisio critica Casuarinarum, auctore F. A. G. MIQUEL; met drie-en-twintig Platen. — Meteorologische waarnemingen te *Buitenzorg* op het eiland *Java*, door C. SWAVING.

VERHANDELINGEN. DERDE REEKS. 1e. DEEL.

EERSTE EN TWEEDE STUK. *)

INHOUD: Over de stoomtuigen voor de droogmaking van het Haarlemmer meer, door G. SIMONS, met twee Platen. — Mémoire sur la comète elliptique de DE VICO, par F. BRUNNOW.

Tijdschrift voor de wis- en natuurkundige wetenschappen, uitgegeven door de Eerste Klasse van het Koninklijk-Nederlandsche Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone kunsten.

Verschenen zijn twee deelen bij LONDONCK, 1848 en 1849; het 1e stuk des derden Deels is ter perse.

DOOR DE TWEEDE KLASSE.

EERSTE DEEL.

INHOUD: Verhandeling over den invloed, welken CHRISTIAAN II, Koning van *Denemarken*, *Noorwegen* en *Zweden*, op de geschiedenis van ons Vaderland gehad heeft, door Mr. J. MEERMAN. — Verslag over de *Dea Sandraudiga*; met eene Plaat. — Verslag van eenige zilveren penningen, van den aanvang der 9de eeuw, nabij *Assen* in *Drenthe* opgegraven, en door den Korrespondent VAN LIER aan de Klasse overgezonden; met twee Platen. — Iets over de keur van GUI VAN HENEGOUWEN, aan de stad *Amsterdam* in het begin der 14de eeuw, medegedeeld door den Heer H. VAN WIJN. — Verhandeling over de benamingen der maanden in het Nederduitsch, door Mr. J. D. MEYER.

TWEEDE DEEL.

INHOUD: Verhandeling over de herkomst en den ouderdom der houten brug, liggende in de moerassen tusschen *Drenthe* en *Westerwolde*, medegedeeld aan de Tweede Klasse door Mr. H. A. SPANDAW. — Nader onderzoek, betreffende de brug of het houten voetpad, ontdekt op de grenzen van *Drenthe* en *Westerwolde*, door A. YPEY, met eene Kaart. — Verslag van de Kommissie tot de zaken van de IJzeren Kapel; met negen Platen. — Eenige bedenkingen over poorterijen en de vergunning dier regten aan *Amsterdam*, bij gelegenheid van den tolbrief door Graaf FLORIS aan die stad bij vernieuwing gegeven in den jare 1291, door Mr. J. D. MEIJER. — Aanteekeningen van den Heer RAEPSAET op het rapport

*) Het derde stuk is pas verschenen, en het vierde stuk is ter perse.

Digitized by Google

der Heeren LOOTS en VAN LENNEP, betreffende het gedenkstuk der DEA SANDRAUDIGA, den 1sten November 1812, tusschen *Rijsbergen* en *Groot Sundert* ontdekt. — BELLAMY en HÖLTY, vergelijkende aanmerkingen over het wegslepende in beider dichttrant, door J. P. VAN CAPPELLE. — Bijvoegsels behoorende tot het hier voorgaande Nader Onderzoek, betreffende de brug of het houten voetpad, ontdekt op de grenzen van *Drenthe* en *Westerwolde*, door A. YPEY.

DERDE DEEL.

INHOUD: Prijsverhandeling van W. DE CLERCQ, ter beantwoording van de vraag: Welken invloed heeft vreemde letterkunde, inzonderheid de Italiaansche, Spaansche en Duitsche, gehad op de Nederlandsche taal en letterkunde, sinds het begin der vijftiende eeuw tot op onze dagen. — Verslag nopens het vaartuig, op den 22sten Februarij 1822, in de gemeente van *Capelle* op de *Langstraat* onder den bovengrond ontdekt, door Mr. J. DE VRIES. Mr. C. F. VAN MAANEN, Mr. S. IPZ. WISELIUS en J. P. VAN CAPPELLE.

VIERDE DEEL.

INHOUD: Over HIERONYMUS VAN BEVERNINCK, door Mr. D. HOOFT. — Historische, letter- en oudheidkundige beschouwing van den Deventerschen tolbrief van den jare 1347, door Mr. J. IPZ. WISELIUS. — Over J. WAGENAAR, als schrijver der vaderlandsche historie, door M. SIEGENBEEK. — Verhandeling ten betoog, dat er in *Holland*, ten tijde van WILLEM VI, graaf van *Holland*, geen ridderorde van den Tuin is ingesteld, noch aldaar of elders immer bestaan heeft, door den Baron D'YVOY VAN MYDRECHT. — Over *de Morinii*, *de Minapii*, *den Portus Itius*, *de Toxandrii* en *de Salii*, door N. WESTENDORP.

VIJFDE DEEL.

INHOUD: Historisch berigt wegens JOOST JANSZOON BEELDSNIJDER, en de door hem vervaardigde stukken, door J. KONING. — Vertoog over het onderzoek en de herziening der stedelijke en plaatselijke voorregten en keuren door de regterlijke magt in *de Nederlanden*, en bijzonder door den Hoogen Raad, door Mr. J. D. MEYER. — Over de Ridderorde van het Gulden Vlies, door Mr. W. E. ROËLL.

ZESDE DEEL.

INHOUD: Graaf FLORIS V en zijne regering, uit echte bronnen voorgesteld, door D. GROEBE. — Bijdrage tot de verhandeling over de Ridderorde van het Gulden Vlies, door Mr. W. F. ROËLL. — Nederduitsche berijming en uitbreiding van den 51sten Psalm (den 50sten volgens de Vulgata), door W. H. J. VAN WESTREENEN VAN TIELLANDT. — Verslag van en mededeeling uit twee getijdenboeken der 14e eeuw, door G. J. MEYER. — Over de vraag: Of de Graven van *Holland* aan de Staten verantwoording deden of lieten doen, wegens het gebruik der beden of onderstandsgelden, door die Staten toegestaan, door J. D. MEYER. — Over den voorgenomen doop van den Frieschen Koning RADBOUD door VULFRAM, door WESTENDORP. — Over de Slaven, Wilten en Warnen, vroegere bewoners dezer landen, door D. J. VAN LENNEP.

ZEVENDE DEEL.

INHOUD: Over den invloed van WAGENAAR's Vaderlandsche Historie op de beschouwing en beoefening onzer geschiedenis, door Mr. S. DE WIND — Geschiedenis der invoering en vestiging van het Christendom in *Nederland*, door H. J. ROYAARDS.

Digitized by Google

ACHTSTE DEEL.

INHOUD: Welke is de geschiedenis der invoering van het Christendom in de *Nederlanden*, bijzonder in de Noordelijke? door E. J. DIEST LORGION. — De dood van FLORIS IV, graaf van *Holland*, of het Tournooi te *Corbie* in 1234, door Mr. S. DE WIND.

DOOR DE DERDE KLASSE.

GEDENKSCHRIFTEN IN DE HEDENDAAGSCHE TALEN.

EERSTE DEEL.

INHOUD: Letterkundige Geschiedenis van de Derde Klasse. — Inleiding eener wijsgeerige algemeene theorie der talen, door Mr. J. KINKER, met tafels. — Over den invloed der beschaving van de Nederlandsche natie op de verlichting van de Noordsche volkeren, door Mr. A. R. FALCK.

TWEEDE DEEL.

INHOUD: Letterkundige Geschiedenis van de Derde Klasse. — Geschichte des alten Friesischen Gesetzes, von TILEMAN DOTHIAS WIARDA. — Verhandeling over de pleitrede van *C. Caecilius Plinius Secundus* voor *Accia Variola*, door Mr. M. C. VAN HALL. — Over het Noodlot bij de Ouden, door M. STUART. — Over de hoorbare voordragt van den redenaar, door Mr. J. KINKER. — Schets van den staat der Oostersche litteratuur in *Holland* in de achttiende eeuw, als rapport uitgebragt, door J. WILLMET.

DERDE DEEL.

INHOUD: Letterkundige Geschiedenis der Derde Klasse. — Over drie groote steenen beelden, in den jare 1819 uit *Java* naar de *Nederlanden* overgezonden, door C. J. C. REUVENS. — Over de scherts van SOCRATES, door M. STUART. — Q. LAELIUS DE WIJZE, door Mr. M. C. VAN HALL. — Iets over het schoone, door Mr. J. KINKER.

VIERDE DEEL.

INHOUD: Letterkundige Geschiedenis der Derde Klasse. — Over de letterkundige verdiensten van HUGO DE GROOT, door J. VAN VOORST. — Over den gang van het onderzoek in oude geschiedenis en letteren en deszelfs grenzen, door J. GEEL. — Proeve eener beantwoording van de vraag: Wat nut kan de Empyrische algemeene taalkennis aan de hoogere wijsbegeerte toebrengen? door Mr. J. KINKER.

VIJFDE DEEL.

INHOUD: Bijdrage tot de beschouwing van de waarheid der menschelijke kennis, door J. F. L. SCHRÖDER.

COMMENTATIONES LATINAE.

VOLUMEN PRIMUM.

INDEX: Continentur hoc volumine: Historia Classis Tertiae Instituti Regii Belgici; H. C. CRAS pro linguae Latinae inter eruditos usu; H. DE BOSCH de Q. Horatii Flacci Epistola ad Pisones de arte poëtica; ejusdem curae secundae in Q. Horatii

Digitized by Google

Flacci Epistolam ad Pisones de arte poëtica; D. J. VAN LENNEP pro Imperatore Gallieno; H. C. CRAS de novis quorumdam eruditorum opinionibus, quod attinet ad locum de jurejurando; J. F. L. SCHRÖDER disputatio, qua Socratis sententia de physicae disciplinae studio exponitur; J WILLMET de vita Labîdi, unius ex septem priscorum Arabum poëtis publico honore ornatis.

VOLUMEN ALTERUM.

INDEX: Continentur hoc volumine: Historia Classis Tertiae Instituti Regii Belgici. Diatribe in civitates antiquas, auctore PHIL. GUL. VAN HEUSDE. — JOHANNIS HENRICI PAREAU Commentatio de indole nobilissimi poëmatis Arabici, Kasêda-al-maksoura, quod Ibn Doreidum habet auctorem. — DAVIDIS JACOBI VAN LENNEP Commentatio de Judaeorum origine Damascena. — JOANNIS WILLMET annotationes in superiorem commentationem. — R. KOOPMANS expositio conjecturae, quam fecit, ad locum Taciti Ann. LIV: c. 73, S. A. Gabbema, Frisiae historicus. — DAVIDIS JACOBI VAN LENNEP de Daphnide Theocriti et aliorum disputatio. — GULIELMI BILDERDIJK epistola de collatione legum Mosaïcarum et Romanarum nec non specimen emendationis edicti imperatorum Diocletiani et Maximiani contra Manichaeos. — DAVIDIS JACOBI VAN LENNEP commentatio super Horatii epistola ad Bullatium, libri primi epistolarum undecima. — DAVIDIS JACOBI VAN LENNEP commentatio ad Marmor literatum Atticum, recens effossum.

VOLUMEN TERTIUM.

INDEX: Historia Classis Tertiae Instituti Regii Belgici. — P. H. PEERLKAMP, de vita E. A. BORGERI. — De diversa eloquentiae romanae conditione libera republica et sub imperatoribus, auct. A. VAN GOUDOEVER. — D. J. VAN LENNEP, de papilione seu psyche animae imagine apud veteres et quibusdam eo pertinentibus veterum auctorum locis. — E. WASSENBERGH, in Caii Laberii mimorum prologum. — R. KOOPMANS, de prophetarum scholis apud Hebraeos. — H. A. HAMAKER, ad locum Takyod dini Ahmedis Al-makrizii, de expeditionibus, a Graecis Francisque adversus Dimyatham ab A. C. 708 ad 1221 susceptis.

VOLUMEN QUARTUM.

INDEX: Historia Classis tertiae Instituti Regii Belgici. — W. A. VAN HENGEL, disputatio de bonorum communione ab antiquissimis Christi sectatoribus instituta. — J. GEEL, de Telepho Euripidis commentatio. — D. J. VAN LENNEP, disputatio de regibus Commagenes et Ciliciae, Seleucidarum posteris. — D. J. VAN LENNEP disputatio de Rege Bostreno aliisque rebus memoratis in Epistola Ciceronis ad Q. Fratrem, lib. II, 12. — J. BOSSCHA, Commentatio de *C. Julio Caesare*, docto homine et summis oratoribus aemulo.

VOLUMEN QUINTUM.

INDEX: H. MUNTINGHE de docendarum discendarumque in academiis dialectorum, Hebraeae, Arabicae et Aramaeae ratione commentatio. — H. A. HAMAKER, Commentatio in libellum de vita et morte prophetarum, qui Graece circumfertur.

VOLUMEN SEXTUM.

INDEX: Historia Classis Tertiae Instituti Regii Belgici. — J. J. HISELY, de historia Cappadociae, cui praemittuntur descriptio Cappadociae et disquisitio de Cappadocum origine, lingua, religione. — D. J. VAN LENNEP, de varia variis

Digitized by Google

temporibus Areopagi potestata, ductoque ad illum senatum Paulo Apostolo, non autem ab iis iudicibus damnato Socrate, — J. HERINGA, de L. C. Valckenaerii sententia, qua interpretes N. T. Belgae doctorum virorum coniecturas, nullo etiam codice confirmatas, in versionem suam recepisse dicuntur. — J. GEEL, de Xenophontis apologia Socratis ac postremo capite memorabilium.

AFZONDERLIJK UITGEGEVEN BOEKWERKEN.

DOOR DE EERSTE KLASSE.

Verslag over het Cement, in den jare 1809, 's Grav. 1809, 4o.
" " " " " " " 1816, Amst. 1816, 4°.

J. FLORIJN, *over het sommeren en interpoleren van Arithmetische seriën*, Amst. 1816, 4°.

C. R. T. KRAYENHOFF, *Précis des Opérations géodésiques et astronomiques, faites en Hollande*, la Haye 1815, 2e édition 1828, 4o.

H. AENEAE, *over eene nieuwe wijze om afstanden te meten*, Amst. 1812, 8°.

J. F. SERRURIER, *Verhandeling over den Landbouw*, Amst. 1814, 8°.

J. KOPS, *Overzigt van den staat der Gewassen in Nederland geteeld*, Amst. 1816, 8o.

C. H. à ROY, *over den werking van den Azijn in den Typhus*, Amst. 1817, 8°.

O. S. BANGMA, *over de Klootsche Driehoeken*, Amst. 1817, 8°.

E. J. THOMASSEN à THUESSINCK, *over het al of niet besmettelijke der Gele Koorts*, Amst. 1822, 8°.

E. J. THOMASSEN à THUESSINK, *nader onderzoek over de Gele Koorts*, Amst. 1824, 8o.

A. VAN STIPRIAAN LUISCIUS, *over de Gele Koorts*, Amst. 1825, 8°.

C. H. à ROY, *Waarnemingen gedaan met het Sulphas de Quinine*, Amst. 1822, 8°.

J. C. B. BERNARD, *Waarnemingen met het Sulphas de Quinine*, Amst. 1822, 8o.

G. MOLL, *over het Verwarmen van Stookkassen met heet water*, Amst. 1829, 8o.

——— *Electro-magnetische Proeven*, Amst. 1830, 8°.

A. VAN BEEK, *over een Toestel tot verwarming van een Gebouw*, Amst. 1833.

J. BLANKEN JANSZ., *over de Uitstrooming der Rivieren*, Amst. 1819, 4°.

J. F. L. SCHRÖDER, *over de Meetkundige Bepalingen*, Amst. 1835, 8°.

C. G. ONTIJD, *over het verschil tusschen de algemeene Grondkrachten der Natuur*, Amst. 1840, 8°.

G. VROLIK, *over de Ziekte der Aardappelen*, 2 stukken (1847) 8o.

Verslag der zaaijing met Aardappelzaad (1848) 8o.

Digitized by Google

DOOR DE TWEEDE KLASSE.

Vervolg op het Penningwerk van G. VAN LOON, 5 stukken, Amst. 1817—1848, fol.

Uitlegkundig Woordenboek op de werken van P. C. HOOFT, 4 deelen, 8°., Amst. 1816—1838.

MAERLANTS *Spieghel Historiael*, 3e en 4e deel, Amst. 1813 en 1849, 8°.

Verslag wegens de brug of het houten voetpad, ontdekt op de grenzen van Drenthe en West Woldingerland, Amst. 1819, 4°.

DOOR DE DERDE KLASSE.

D. J. VAN LENNEP, *Memoria* H. DE BOSCH, Amst. 1817, 4°.

H. BOSSCHA, *de male neglecto poëseos Latinae studio*, Amst. 1817, 8o.

J. M. KEMPER, *Memoria* H. C. CRASSI, Amst. 1825, 4°.

H. GROTII *et* OXENSTIERNAE *epistolae*, Harl. 1829, 8°.

F. FRETS en A. C. HOLTIUS, *Prijsverhandelingen over het aanzien der Regtsgeleerden bij de Romeinen*, Amst. 1827, 4°.

G. DE WAL, *Prijsverhandeling over het Natuurregt*, Amst. 1833, 4°.

R. P. A. DOZY, *Dictionnaire détaillé des noms des vêtements chez les Arabes*. Amst. 1845. 4°.

Afgedrukt en uitgegeven zijn, om in volgende deelen Verhandelingen te worden opgenomen:

A. C. HOLTIUS, *over het Wisselregt* (1845) 4°.

A. G. VAN CAPPELLE, *de regilus et antiquitatibus Pergamenis* (1846) 4°.

P. VAN LIMBURG BROUWER, *over de Allegorische uitlegging van de Grieksche Mythologie* (1847) 4o.

S. KARSTEN, *over de Palingenesie en Metempsychosis* (1848) 4°.

DOOR DE VIERDE KLASSE.

KIESEWETTER en FÉTIS, *over de verdiensten der Nederlanders omtrent de Toonkunst.*

Voorts zijn nog te vermelden:

Processen-verbaal der algemeene vergaderingen van het Instituut, gaande van 1808 tot 1846, in 4°.

Verslagen der openbare vergaderingen van de 1e, 2e en 4e Klasse, gaande van den jare 1808—1841.

Instituut, of verslagen en mededeelingen, uitgegeven door de Vier Klassen van het Koninklijk-Nederlandsche Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten. Amsterdam. 1841—1846, in zes deelen, groot 8°.

Later heeft zich dit laatste werk in zijne onderdeelen gesplitst, en daaruit zijn ontstaan het vroeger reeds vermelde Tijdschrift der Eerste Klasse, als ook

Jaarboek van het Koninklijk-Nederlandsche Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten voor 1847, 1848 en 1849, 3 deelen, groot 8o.

Digitized by Google

Bijlage V.

Meermalen nam het Instituut, krachtens zijne verordeningen, uit de openbare aangelegenheden aanleiding tot die wenken en voorstellen, welke aan de Klassen als doeltreffend voorkwamen. — Wij geven daarvan het volgende beknopt overzigt.

BIJ DE EERSTE KLASSE.

De werkzaamheden, op last der Regering ondernomen met betrekking tot het metriek maten- en gewigtenstelsel, zijn bekend. Staande de overwegingen omtrent deze aangelegenheid deed de Klasse een onderzoek instellen over twee ijzeren staven, die waarschijnlijk den Hoogleeraar LULOFS gediend hadden bij zijne proeve over de lengte van den enkelen slinger. Het bleek kort daarna, dat zij inderdaad dezelfde waren, welke de Hoogleeraar had beschreven en gebruikt; terwijl van die bevinding, als ook van eene naauwkeurige meting, aan den Heer VAN SWINDEN, die ze ter tafel had gebragt, te zijnen gebruike een authentiek verslag werd uitgereikt. — Die zelfde staven, welke een middel aan de hand zouden kunnen geven om de ware lengte van den Rijnlandschen voet te leeren kennen, dienden sedert nog herhaalde reizen tot belangrijke proefnemingen.

Bij gelegenheid dat de Tweede Klasse zich onledig hield met het onderzoek over de brug of het houten voetpad in de Drentsche veenen ontdekt, voldeed de Eerste Klasse gaarne aan haar verzoek, om eenige stukken hout van die brug te onderzoeken, en berigtte haar, dat het hoogst onwaarschijnlijk was, dat deze brug van den tijd der Romeinen zoude afkomstig zijn.

Eenige Javaansche Geneesmiddelen, haar met een daarbij behoorend boekgeschenk door den Heer WAITZ aangeboden, gaven gelegenheid tot een bepaald onderzoek van zoodanige daaronder, als haar voor het Moe-

Digitized by Google

derland bijzonder belangrijk voorkwamen. Zij leverden echter, na beproeving, geene belangrijke resultaten op.

In eene vergadering der Klasse was ter sprake gekomen de vergiftiging van het tarwebrood door kopervitriool, en het gereedste middel om zulks te ontdekken. Eene reeks van proeven, in het belang van 's menschen gezondheid genomen, kwam haar zoo beslissend voor, dat zij niet mogt nalaten daarvan eene openbare bekendmaking te geven. De *Algemeen Konst- en Letterbode* van den 19den Junij 1829, no. 26, nam haar berigt op; en zij had het genoegen, dat 's Lands Regering vervolgens haar breeder gevoelen verzocht te kennen over deze aangelegenheid.

Niet minder belangrijk waren hare bemoeijingen omtrent de Aziatische Cholera. De vraag naar het al of niet besmettelijke dezer braakloop — iets, waarover zoo veel verschil van meening bestaat, — de hevigheid, waarmede dit geschil werd gevoerd, gaven der Klasse regtstreeksche aanleiding, om het gevoelen harer geneeskundige Leden op dit punt te verstaan. Het is geopenbaard in den *Algemeene Konsten Letterbode* van den 6den Julij 1832, no. 28, en in de dagbladen.

De behoefte, welke de stad *Amsterdam* steeds dringend gevoelde, om door alle tijden van het jaar heen van goed, versch, drinkbaar water te worden voorzien, heeft in opvolgende tijden verscheidene voorstellen uitgelokt, die daartoe zouden kunnen leiden. Zij werden door 's Lands Regering ter beoordeeling gegeven aan de Klasse, die daardoor in de gelegenheid werd gesteld, hare gedachten omtrent al deze voorstellen in het midden te brengen. Hare verslagen dienaangaande uitgebragt, waarbij zelfs de geschiedenis dezer zaak breedvoerig werd uiteen gezet, bewijzen hoezeer dit onderwerp haar ter harte ging. Van hier, dat eene gelukkig geslaagde putboring te *Parijs* haar aanleiding verschafte, om aan 's Lands Regering voor te stellen, ook te *Amsterdam* proeven te nemen tot het bereiken van een oogmerk, waartoe geen der ingeleverde plans met volkomen voldoening zouden kunnen doen geraken. Het was uit dezen hoofde dat zij het Gouvernement voordroeg, te dien einde, door middel van Artesische putboringen, pogingen in het werk te stellen, waardoor eindelijk op eene doeltreffende wijze aan die zoo lang gevoelde behoefte zou kunnen worden voldaan. Haar voorslag werd gunstig opgenomen, en eene putboring op de *Nieuwemarkt* te Amsterdam was daarvan het gevolg. — Ofschoon de resultaten niet tot het gewenschte doel hebben geleid, zoo zijn toch de verkregen uitkomsten niet anders te beschouwen dan als hoogst belangrijke bij-

Digitized by Google

dragen voor de wetenschap, inzonderheid voor die der geologie. Menigvuldige verslagen aan het Ministerie ingediend, kunnen daarvan getuigen.

Het *Aqua Binelli*, waaraan buiten 's lands een zoo wonderbaar vermogen werd toegeschreven om de hevigste bloedvloeijing te stillen, ontging de aandacht der Klasse niet. Zij werd zelfs te rade, om de onvoldoendheid van dit middel openbaar te maken, nadat haar deze uit onderscheidene proeven gebleken was. De algemeene bekendheid van dit middel, zoowel als de mogelijkheid van zijne algemeene aanwending, deed haar besluiten, den uitslag in het openbaar mede te deelen van die proeven, welke door haar met het *Aqua Binelli*, door tusschenkomst des Ministers van Binnenlandsche Zaken verkregen, waren genomen, en die ten overtuigenden bewijze kunnen strekken, dat, hoe hoog ook van dit middel was opgegeven, daarop veel, ja alles af te dingen ware. Hare bevindingen vonden mede eene plaats in den *Algemeene Konst- en Letterbode* van 6 Dec. 1833, n°. 54.

Het onderzoek van een Diagraphe GAVARD, aangekocht door de Administrative Commissie van het Instituut, gaf der Klasse aanleiding tot een onderzoek, of het doel, waartoe het werktuig dienen moet, op eene betere en goedkoopere wijze te bereiken zoude zijn. De Klasse kende tot op dien tijd toe geen beter werktuig, dan dit, hetwelk zulke juistheid van uitkomsten geleverd had; het is door enkele harer leden meermalen gebruikt, zoowel voor afbeeldingen, welke de Klasse uitgaf, als voor die, welke elders eene plaats vonden.

Behalve een tweetal vragen door den Heer REUVENS ingezonden, betreffende oudheden onder zijn opzigt te *Arentsburg* uitgegraven, maakte de toezending van een tweetal kaarten, door den Heer GRAHAM der Klasse toegekomen, een onderwerp van nasporing uit bij de Klasse. Over die kaarten werd een niet geheel ongunstig oordeel uitgesproken.

Gedachtig aan den pligt haar bij het Reglement opgelegd, meende de Klasse in de algemeen heerschende ziekte onder de aardappelen een voorwerp te vinden, harer bemoeijingen overwaardig. Onderscheidene verslagen waren daarvan het gevolg, zoo wel als van latere Ministerieele aanschrijvingen.

De Meteorologische Waarnemingen, die thans in Neêrlands Indië worden gedaan en reeds zoo vele belangrijke resultaten voor de wetenschap hebben opgeleverd, gingen van de Klasse uit.

Het *Haarlemmer Meer*, dat bij zijne aanstaande droogmaking zoo veel

Digitized by Google

belangrijks voor Natuur-, Schei- en Geneeskunde kan opleveren, heeft haar eene Commissie doen benoemen en punten voorstellen, waarvan belangrijke resultaten te wachten zijn, indien althans geldelijke hulpmiddelen hare pogingen onderschragen.

BIJ DE TWEEDE KLASSE.

Het vervaardigen van een *Algemeen Hollandsch Woordenboek* nam zij met ongemeenen ijver ter hand. Hare aanzoeken tot bijdragen bleven niet onbeantwoord. Van den Heer KOPS ontving zij eene lijst van woorden, in den Landbouw gebruikelijk; van haren Correspondent VAN WESTREENEN, die betrekkelijk de wapenkunde.

Breed is de correspondentie, die binnen- en buitenlandsch werd aangeknoopt en volgehouden met de beroemdste geleerden, om tot haar doel mede te werken. En ofschoon de uitgaaf van een zoodanig woordenboek, door omstandigheden van haar geheel onafhankelijk, heeft moeten achterwege blijven, hield zij niet op gedurig bouwstoffen daartoe te verzamelen. Eene menigte van verouderde woorden en spreekwijzen uit de beste Schrijvers bijeen vergaârd, vullen ettelijke omslagen, gelijk ook die van bastaardwoorden, ten einde daarvan te eenigen tijde gebruik te kunnen maken.

Aanvankelijk was de uitgaaf van een woordenboek op de werken van HOOFT, een bewijs harer werkzaamheid.

De herhaalde aankondigingen nu ter tijd in de *Staats-Courant* opgenomen, geven getuigenis van hare zucht tot bewaring der zuiverheid van de taal.

Zij hield een wakend oog op de Handschriften van A. TEN BROECKE HOEKSTRA en W. BILDERDIJK, als zoo veel gewigtigs voor de taalstudie bevattende. Op haar uitgedrukten wensch kwam zij, door tusschenkomst van 's Lands Regering, in het bezit van eerstgemelde. Later vermeerderde die van wijlen J. H. HOEUFFT den aanzienlijken voorraad.

De kennis aan oud-Nederduitsche handschriften, voor taal- en letterkunde zoo noodzakelijk, deed haar ontelbare nasporingen in het werk stellen. Hare belangstelling in de Handschriften van FR. JUNIUS, van WILLERAMUS, van *den Titurel*, van *den Grimbergschen Oorlog*, van *den Roman de la Rose*, *de Bambergsche Handschriften*, *Reintje de Vos*, *Broeder* GHERAERT'S *Natuurkunde*, *de Leekenspiegel*, *de wapenMartijn*, *de verkeerde Martijn*, *de Bestiaris*, en in het algemeen in al de handschrif-

Digitized by Google

ten van MAERLANT, heeft de meest voldoende berigten uitgelokt, welke in overgrooten getale bij haar voorhanden zijn.

Zij stelde zich, en met goed gevolg, in de bresse tegen het overmatig bezigen van titulaturen in den briefstijl.

Omtrent de onbeheerde stukken van ontbonden collegiën stelde zij alle pogingen in het werk, ten einde die ongeschonden bijeen mogten blijven, en strekte zelfs hare bemoeijingen uit tot die staatsstukken, welke, tijdens de *Nederlanden* bij *Frankrijk* waren ingelijfd, derwaarts mogten zijn vervoerd geworden.

Het belang der kunst van het lezen van oud schrift, deed haar in 1810 aan 's Lands Regering eene uitgebreide memorie dewege indienen; zij vernieuwde in 1815 bij het Hooge Bestuur des Lands hare vroegere aanbeveling.

Nadat zij door 's Lands Regering was geraadpleegd geworden over het Nationeel Tooneel, bleef dit onderwerp bestendig een deel harer raadplegingen uitmaken, en had dit ook later eene briefwisseling met het Ministerie ten gevolge.

Een aanval tegen de Hollandsche tooneeldichtkunde in zeker Fransch tijdschrift, bij gelegenheid der recensie van VAN HARENS *Agon*, inzonderheid tegen VONDEL gerigt, wekte billijk hare verontwaardiging en lokte een opstel uit ter eereredding van den Vader der Nederduitsche Dichtkunst. Het werd in dat zelfde tijdschrift opgenomen.

Bij gelegenheid van den verkoop der handschriften van onzen landgenoot CONSTANTIJN HUYGENS, had zij het genoegen een gedeelte daarvan ten geschenke te ontvangen, nadat 's Lands Regering door haar op die verzameling was gewezen en dien ten gevolge eenige stukken daarvan waren aangekocht voor rekening van den lande.

Minder gelukkig slaagde zij in haar voorstel bij het Ministerie om de geschilderde afbeeldingen van onderscheidene Dichters, bekend door het *Pan poëticon Batavum*, in haar bezit te doen overgaan.

De belangrijke verzameling van oude charters der stad *Amsterdam*, in de zoogenaamde ijzeren kapel in de nieuwe Kerk aldaar bewaard, verschafte haar vele reizen belangrijke stof tot werkzaamheid. In hare verhandelingen worden er de bewijzen van gevonden.

Het belangrijke der penningkunde voor de geschiedenis deed haar het vervolgen van VAN LOONS penningwerk ter hand nemen. Reeds zijn daarvan vijf stukken in het licht gekomen.

Onderscheidene voorwerpen van oudheid hielden haar onledig, zoo als: de *Dea Nehalennia*, en *Dea Sandraudiga*, en andere Domburgsche

Digitized by Google

oudheden, de Burgt te *Oostvoorn*, een oude steen uit de Abdij van *Egmond*, een tweetal beelden op de hofstede *Rodenrys*, vroeger door JOHAN VAN OLDENBARNEVELD bezeten, afbeeldingen van Hollandsche Graven op de Rariteitskamer te *Amsterdam* bewaard, de oudheidkundige handschriften van ALKEMADE en VAN DER SCHELLING, het *Muider Slot*, enz. enz. Dit laatste gaf tot eene breede briefwisseling met 's Lands Bestuur aanleiding.

Eene commissie tot de taalzuivering door haar benoemd, heeft der Klasse gelegenheid gegeven tegen het gebruik van bastaardwoorden en uitdrukkingen, die den toets der gezonde rede niet kunnen doorstaan, hare stem in het openbaar te verheffen.

Voor een *Etymologisch-Antiquarisch-Geographisch Woordenboek*, hetwelk zij voor heeft het licht te doen zien, zijn reeds eenige bijdragen ontvangen.

Commissiën tot het gadeslaan der belangrijkste uitkomende werken over de vakken aan haar toebetrouwd, hebben reeds verscheidene jaren achtereen uitgebreide verslagen ingediend, waarvan de Klasse eerlang een nuttig gebruik hoopt te maken.

De droogmaking van het *Haarlemmer Meer* trok hare aandacht in zoo verre de voorwerpen van oudheid betreft, die daar mogten gevonden worden, en deed haar zich in betrekking stellen met de Eerste Klasse.

Eene poging om ter plaatse, waar vroeger de Abdij van *Egmond* stond, een gedenkteeken op te rigten, heeft met eene Commissie uit de Vierde Klasse reeds verscheidene bijeenkomsten ten gevolge gehad, die echter tot nog toe tot geen bepaald besluit hebben geleid.

Omtrent een adres van den Heer J. A. ALBERDINGK THYM, over de instandhouding onzer monumenten, bij de Vierde Klasse ingekomen, was zij gezamenlijk met deze werkzaam, en diende met haar eene memorie deswege in bij het Gouvernement, welke echter niet gunstig is opgenomen.

BIJ DE DERDE KLASSE.

Zij ondernam een gemeenschappelijken arbeid aan de werken van CICERO en besteedde daaraan menigvuldige vergaderingen.

Bij de inlijving van *Holland* met het Fransche keizerrijk kwam haar niet ongepast voor, eene schets zamen te stellen, waarin de verdiensten

Digitized by Google

der Hollandsche geleerden op eene waardige wijze werden uiteengezet. Zij ontving daartoe vele bijdragen; een opzettelijk met dit oogmerk geschreven stuk ziet in hare werken het licht.

De vertaling van den *Aeneas van* VIRGILIUS door Mevr. W. C. BRINKMAN, geb. VAN STREEK, gaf de Klasse aanleiding tot een onderzoek van dit werk. Het bleek haar, voor zoo veel de overzetting uit het Latijn aangaat, met groote zorg te zijn bearbeid.

Het aanbrengen hier te lande van Javaansche oudheden deed haar pogingen bij 's Lands Regering aanwenden, om in het bezit daarvan te geraken. Die wensch werd met een gelukkig gevolg bekroond. Hare verrigtingen deswege waren menigvuldig geweest; die oudheden lokten eene breedvoerige verhandeling uit, welke in openbaren druk verschenen is. Zij zijn in lateren tijd naar het Museum van Oudheden te *Leiden* overgebragt.

Oudheden van gelijksoortigen aard, door den Heer ENGELHARDT naar herwaarts afgezonden, trokken mede hare aandacht. Zij werd te rade van de opschriften fac simile's te doen vervaardigen, en die allerwege aan de voornaamste geleerden in het vak der oudheidkunde van vreemde volkeren toe te zenden, ten einde hunne ontcijfering te doen beproeven. De vele ontvangen narigten waren niet zoo bevredigend als de geheele overzetting, welke zij van den Heer GERICKE ontving.

Een handschrift van den Heer TITSINGH over *Japan*, in drie lijvige boekdeelen, was te opmerkelijk om er zich niet mede onledig te houden. Zij had zich de openbaarmaking daarvan voorgesteld, toen zij geheel onverwacht vernam, dat een Fransch uitgever zich een afschrift van dit werk had weten te verschaffen, en het, schoon verkort, in het licht had gegeven. Een later ingesteld opzettelijk onderzoek deed zien, dat het belangrijkste gedeelte als nu gedrukt was, en daardoor de vele gedane nasporingen vruchteloos waren gemaakt.

Eene verzameling van Brieven door HUGO DE GROOT in 1643 aan J. APPELBOOM, Zweedsch koopman te *Amsterdam*, geschreven is in de boekerij te *Dresden* voorhanden. Dit handschrift kwam haar van genoegzaam belang voor om er zich aan te laten gelegen zijn. Na het verzoek aan den opzigter der boekerij om een afschrift dier brieven te bekomen, is het gebleken, dat zij alle reeds afgedrukt waren.

Van eene andere verzameling van brieven van DE GROOT en OXENSTIERN te harer kennisse gekomen, heeft zij de openbare uitgaaf bezorgd.

Eene uitgave van SIMPLICIUS, door haar aan hoogere goedkeuring en medewerking onderworpen, vond belangrijken bijval. Van hare me-

Digitized by Google

nigvuldige correspondentie met den Heer COBET en zijne uitgebreide aanteekeningen gewaagt de Klasse niet verder, zich verheugende in het vooruitzigt, dat de uitgave van SIMPLICIUS ten nieuwen bewijze zal strekken, dat de roem der Nederlandsche geleerden met betrekking tot de oude letterkunde nog in geenen deele is geweken.

Het akademisch onderwijs in zijn geheelen omvang hield haar op onderscheidene tijden bezig, en had eene uitgebreide briefwisseling met het Ministerie ten gevolge.

Handschriften van wijlen haar medelid J. KINKER, eene overzetting van den *Eunuchus* van TERENTIUS, over de Grieksche muzijk, enz. verschaften haar gelegenheid tot onderzoek. Zij werden, na onderzoek, bevonden in zulken onvolledigen staat te zijn, dat de openlijke uitgave onraadzaam was.

Een Russisch werk over de Mnemotechnie van zekeren Heer A. JAZWINSKI, haar toegekomen door den Heer BRUNET, Generaal-Consul van *Rusland*, kwam haar voor niet van dien aard te wezen, dat het de voorkeur zou verdienen boven andere dergelijke.

BIJ DE VIERDE KLASSE.

De Vierde Klasse, ofschoon uit den aard harer zamenstelling door het uitgeven van verhandelingen met hare Zusterklassen niet denzelfden tred kunnende houden, heeft echter geene der bijeenkomsten laten ten einde loopen, zonder, immers voor zoo veel de tijd zulks toeliet, wederkeerige mededeeling van denkbeelden over onderwerpen, welke tot hare werkzaamheden behooren. Aldus is veeltijds aanleiding gegeven tot nuttig en belangrijk onderhoud. Daaraan, als ook aan het onderzoek van vele zaken, dat haar van tijd tot tijd door 's Lands Regering werd opgedragen, ontleende zij menig voorstel aan het Gouvernement ten behoeve der kunst, zoo als:

Over de aanmoediging van het historie-schilderen.
„ „ „ der graveerkunst.
„ „ beeldhouwkunst.
„ „ bouwkunst.
„ „ toonkunst.

Van al hetwelk de blijken in memoriën, adressen of voorstellen bij de Hooge Regering voorhanden zijn.

Eenigen tijd na hare oprigting diende zij eene memorie in bij Keizer NAPOLEON over het belang der kunsten in het algemeen, en der Nederlandsche in het bijzonder.

Digitized by Google

Zij vormde het ontwerp tot een Handboek voor den Schilder, vooral in betrekking tot het gebruik van standhoudende verwen, en ontving daartoe verschillende bijdragen.

Heeft zij al niet de eerste aanleiding gegeven tot het oprigten eener Akademie van Beeldende Kunsten, zij heeft toch later in eenige harer voordragten daarop aangedrongen, en het genoegen gehad, die eindelijk te zien tot stand gebragt. Als een gevolg dezer inrigting is zij sedert met die akademie voortdurend werkzaam tot het afgeven van getuigschriften aan hen, die door bewijzen van bekwaamheid regt hebben tot het geven van onderwijs.

Hare bemoeijingen omtrent de Tentoonstellingen in *Amsterdam* zijn zoo menigvuldig geweest, dat men zich kortheidshalve moet vergenoegen met te wijzen op die vele verslagen betrekkelijk deze aangelegenheid, welke aan 's Lands Regering zijn ingezonden en gunstig opgenomen. En zoo zij thans zich van medewerking heeft onthouden, laat zij niet na zich de zaak aan te trekken.

Zij handelde bijzonder over de uitvinding van DAGUERRE, en onderzocht hare waarde.

Voorwerpen van kunst en oudheid in kerken en andere gestichten, die aan geene bijzondere corporatiën of personen toebehooren, onder behoorlijk toezigt te brengen, rekende zij harer aandacht dermate waardig, dat eene breede memorie dienaangaande door haar aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken werd afgezonden. Aan deze bemoeijingen zijn vooral te danken de herstellingen aan de praalgraven van VAN GALEN, DE RUYTER, VAN DER HULST, en hare pogingen tot gelijken einde omtrent andere.

De vereering van hoogst verdienstelijke mannen, door monumentale munten, elders plaats hebbende, lokte bij haar eene memorie, ter invoering daarvan ook in *Nederland*, aan het Gouvernement uit. Het werd daar echter onuitvoerbaar geacht.

Eenige beelden, te plaatsen voor het akademie-gebouw in *'s Gravenhage*, door vreemden vervaardigd, wekten hare opmerkzaamheid. Zij meende hier vooral, dat het belang der Nederlandsche kunst vorderde, bepaaldelijk Inlandsche kunstenaars te bezigen.

Hare pogingen omtrent de kunstvoortbrengselen van levende meesters op het paviljoen nabij *Haarlem* vereenigd, hadden ten gevolge het gunstig besluit, dat ze nog vijf jaren na den dood der vervaardigers aldaar verblijven zouden.

Digitized by Google

De oprigting der Akademie te *Delft* verschafte der Klasse gelegenheid tot belangrijke aanmerkingen, die zij aan het gouvernement mededeelde.

Zij had het ontwerp van den Heer IMMERZEEL, de uitgave van *het leven der Schilders,* in der tijd bij 's Lands Regering ondersteund. Daar de uitvoering zelf echter geenszins aan de verwachting voldeed, rekende zij zich verpligt het ministerie hiervan kennis te moeten geven.

Tegen de vernietiging der steenen ornamenten, op de Trippenhuizen geplaatst, liet zij hare stem hooren, ofschoon de eindelijke afloop weinig bevredigend was.

Een gedrukt werk, haar ten geschenke gezonden door den Heer A. SCHMIDT en handelende over den eersten uitvinder van den muzijknoten-druk, kwam haar belangrijk genoeg voor, om deswege de voorlichting in te roepen der Tweede Klasse, die daaraan gaarne door een belangrijk verslag voldeed.

Het toezigt over de verzameling van pleisterbeelden te *Leiden,* door den dood des directeurs opengevallen, gaf haar aanleiding tot eene voordragt aan het ministerie om deze verzameling te *Amsterdam* te vereenigen met die van de Koninklijke Akademie. Het later vervallen dier betrekking maakte echter de gedane voordragt vruchteloos.

Aan de proeven met het Amsterdamsche kunstcement heeft zij, op verzoek der Eerste Klasse, mede deel genomen; gelijk mede aan het onderzoek over een verzocht octrooi door A. VAN DIEMEN op zijne uitgevondene eesttegels, door 's Lands Regering aan de Eerste Klasse opgedragen.

Digitized by Google

Bijlage VI.

In de maand Mei des jaars 1849 geschiedde de volgende verzending van Stuk 3 en 4 des Tweeden Deels van het Tijdschrift der Eerste Klasse, als ook van het 2de Stuk des Eersten Deels der Verhandelingen van de Klasse, derde reeks.

Aan de volgende buitenlandsche Akademiën en Genootschappen, als in:

Frankrijk. . Aan de *Académie des sciences*, te *Parijs*.
„ het *Muséum d'Histoire Naturelle*, te *Parijs*.
„ de *Société d'Histoire Naturelle*, te *Straatsburg*.
„ „ *Société Linnéenne de Normandië*, te *Caen*.
„ „ *Société des Sciences physiques et naturelles, d'agriculture et d'industrie*, te *Lyon*.
Aan de *Société Linnéenne*, te *Lyon*.
„ „ *Société Royale des Sciences de d'agriculture et des Arts*, te *Rijssel*.

België . . . . Aan de *Académie Royale des sciences, des lettres et des beaux Arts de Belgique*, te *Brussel*.
Aan de Académie Royale de Médecine de Belgique, te *Brussel*.
„ „ *Société Royale d'agriculture et de botanique*, te *Gent*.

Zwitserland. „ „ *Société de physique et d'Histoire Naturelle*, te *Genève*.
„ „ *Société Helvétique des Sciences Naturelles*, te *Bern*.
„ „ *Société Vaudoise des Sciences Naturelles*, te *Lausanne*.

Sardinië . . „ „ *Koninklijke Akademie*, te *Turin*.

Portugal . . „ „ *Koninklijke Akademie*, te *Lissabon*.

Oostenrijk. . „ „ *die Freunde der Naturwissenschaften*, te *Weenen*.

Pruissen . . „ „ *Koninklijke Akademie der Wetenschappen*, te *Berlijn*.
„ „ *Naturhistorisches Verein der Preussischen Rheinlande*, te *Bonn*.
Aan de *Academia Leopoldino-Carolinensis Naturae curiosorum*, te *Bonn*.
Aan de *Schlesische Gesellschaft für Vaterländische Kultur*, te *Breslau*.

Digitized by Google

Hannover . . Aan de *Societas Regia Scientiarum Göttingensis*, te *Göttingen.*
Beijeren . . . „ „ *Academia Regia Scientiarum*, te *Munchen.*
Denemarken. „ „ *Koninklijke Akademie der Wetenschappen*, te *Kopenhagen.*
Zweden . . . Aan de *Koninklijke Akademie der Wetenschappen*, te *Stockholm.*
Rusland . . „ „ *Keizerlijke Akademie der Wetenschappen*, te *St. Petersburg.*
Aan het *Keizerlijk Genootschap van Natuuronderzoekers*, te *Moskou.*
Aan het *Observatorium* van de *Pulkowa.*
Aan de *Akademie*, te *Kasan.*
„ „ *Societas Scientiarum Fennica*, te *Helsongfort.*
Engeland . . Aan *The Royal Society*, te *Londen.*
„ „ *Linnean Society*, te *Londen.*
„ „ *Zoological Society*, te *Londen.*
„ „ *Royal Medico-Chirurgical Society*, te *Londen.*
„ „ *Electrical Society*, te *Londen.*
„ „ *Royal Academy*, te *Edinburg.*
„ „ *Philosophical Society*, te *Cambridge.*
„ „ *Royal Irish Academy*, te *Dublin.*
America . . . „ „ *American Philosophical Society*, te *Philadelphia.*

Digitized by Google

Bijlage VII.

Het Instituut ontvangt regelmatig en is derhalve in het bezit van de navolgende Jaarboeken van buitenlandsche Akademiën en Genootschappen.

Mémoires de l'Académie des Sciences, te *Parijs.*
Mémoires de l'Académie des Sciences morales et politiques, te *Parijs.*
Mémoires de l'Académie des Inscriptions et Belles Lettres, te *Parijs.*
Notices et extraits des MSS. de la Bibliothèque du Roi et d'autres Bibliothèques te Parijs.
Mémoires et descriptions de la Société Royale des antiquaires de France, te *Parijs.*
Archives du Muséum d'Histoire Naturelle, te *Parijs.*
Mémoires de la Société d'Histoire Naturelle, te *Straatsburg.*
Mémoires de la Société Linnéenne de Normandië, te *Caen.*
Annales des Sciences physiques et naturelles, d'agriculture et d'industrie, te *Lyon.*
Mémoires de la Société Linnéenne, te *Lyon.*
Mémoires de la Société Royale des Sciences de l'agriculture et des Arts, te *Rijssel.*
Mémoires, *Bulletins*, *Annuaires* } *de l'Académie Royale des sciences, des lettres et des beaux arts de Belgique*, te *Brussel.*
Mémoires de l'Académie Royale de Médecine de Belgique, te *Brussel.*
Bulletins et annales de l'Académie d'Archéologie de Belgique.
Annales de la Société Royale d'Agriculture et de Botanique, te *Gent.*
Annales de la Société de Médecine, te *Antwerpen.*
Procès-verbaux de la Société libre d'Émulation et d'Encouragement pour les sciences et les arts, te *Luik.*
Annales des Universités de Belgique.
Mémoires de la Société de physique et d'Histoire Naturelle, te *Genève.*
Mémoires, *Actes de ses Séances*, *Mittheilungen.* } *de la Société Helvétique des Sciences Naturelles*, te *Bern.*
Bulletins des Séances de la Société Vaudoise des Sciences Naturelles, te *Lausanne.*

Digitized by Google

Mémoires de l'Académie, te *Turin*.
Memorias Acad. de Lisboa, te *Lissabon*.
Berichte ueber die Mittheilungen von Freunde der Naturwissenschaften, te *Weenen*.
Acta Academiae Naturae Curiosorum, te *Bonn*.
Verhandlungen des naturhistorischen Vereines der Preussischen Rheinlande
Commentationes Societatis Regii Scientiarum Göttingensis.
Abhandlungen } *der Königliche Akademie, te Berlyn.*
Monaths-berichte }
Uebersicht d. Arbeiten der Schlesische Gesellschaft für Vaterländische Kultur, te *Breslau*.
Abhandlungen } *der Königliche Bayerische Academie der Wissenschaf-*
Gelehrte Anzeigen } *ten*, te *Munchen*.
Det Kongeligee Danske Videnskabernes Selskabs Naturvidenskabelige og Mathematiske Afhandlinger, te *Kopenhagen*.
Konglige Vetenskamps Academiens Handlingar, te *Stockholm*.
Ofverzigt of Kongl. Vetenskaps Akamiens forhandlinger te Stockholm.
Mémoires de l'Académie Impériale des Sciences, te *St. Petersburg*.
Mémoires } *de la Société Impériale des Naturalistes*, te *Moskou*.
Bulletins }
Mémoires de l'observatoire de Pulkowa.
Mémoires de l'Académie de Casan.
Acta Societatis Scientiarum Fennicae.
Notizer ur Sallskapets pro fauna et flora Fennicae.
Transactions } *of the Royal Society*, te *Londen*.
Proceedings }
Transactions } *of the Linnean Society*, te *Londen*.
Proceedings }
Transactions } *of the Zoological Society*, te *Londen*.
Proceedings }
Medico-Chirurgical Transactions, published by the medical and chirurgical Society, te *Londen*.
Transactions and Proceedings of the London Electrical Society.
Transactions of the Royal Academy of Edinbourg.
Transactions of the Cambridge philosophical Society.
Transactions } *of the Royal Irish Academy*, te *Dublin*.
Proceedings }
Transactions of the American Philosophical Society, te *Philadelphia*.

Digitized by Google

Bijlage VIII.

1. Brief van den Heer F. C. de Savigny.

Quod mihi inclyta Societas vestra obtulit socii extranei nomen, id tanto mihi jucundius atque honorificentius visum est, quanto major est veteris Belgii in omni genere virtus et gloria. Ut enim taceam insignia in litteras artesque merita, quibus patria vestra ceteris populis aut praestat aut par est, his ipsis diebus tanta apud vos eminent civium concordia, virtus, constantia, ut antiquorum temporum speciem quandam renovatam videremus. Quare summa cum voluptate ex tuis litteris cognovi, nomen meum dignum a vobis judicatum esse, quod illustri Societati vestrae adscriberetur: quamquam id vestra benevolentia potius quam meo merito factum esse sentirem. Attamen animo reputans tanto muneri conjuncta officia, vereor ne exspectationi vestrae parum respondere videar. Nam cum varia et satis ardua mihi demandata sint publica officia tum juris Romani in schola interpretandi, tum causarum in foro judicandaram, tum novarum legum in summo regis consilio examinandarum, in litteris colendis vix ad incepta non omnino derelinquenda otium superest, ad nova molienda plane deest. Quare si, quae a me forte exspectes, in hac nova jucundissima mihi conjunctione tuenda non praestiterim, hoc tibi persuasum habeas velim vires meas impares esse, grati animi sensum atque honoris in me collati memoriam neque deesse neque unquam mihi esse defuturam. Vale, vir doctissime, mihique fave.

Scribebam, *Berolini*, d. 3 Februarii, 1833.

2. Brief van den Heer Michel Chevalier.

Paris, 26 Mai, 1849.

Je suis extrêmement flatté de l'attention que la Troisième Classe de l'Institut Royal des Pays-Bas a bien voulu accorder à mes faibles travaux, et particulièrement à ma tentative pour refuter les doctrines subversives, qui ont vu le jour dans ces derniers temps. Je me trouve honoré, au delà de ce que j'aurais espéré, de ce que, voulant témoigner aux Economistes français par une distinction conférée à l'un d'eux, le cas qu'elle fait de leurs efforts pour la défense de la Société, ce soit moi qu'elle ait choisi.

Digitized by Google

J'ai toujours professé pour votre nation une admiration très grande. Elle n'a pas seulement le goût du travail; elle en a le génie; elle en a les moeurs, l'économie, la patience, l'amour de l'ordre. C'est ainsi que, confinée sur un territoire exigu, où la nature ne lui offrait que des sables et des marécages, elle est parvenue à lui faire une grandeur et une prospérité, qui défient et l'action lente des siècles, le *tempus edax* du Poète, et les soudaines coups de tonnerre des révolutions.

Ce n'est pas seulement dans le domaine du travail, par les plus audacieuses conquêtes matérielles sur la nature, par de merveilleux résultats dans la colonisation, que la nation Hollandaise s'est illustrée. Sa première gloire est dans la justesse de son esprit et dans la solidité de son caractère, et c'est là l'origine et le secret de ses succès en tout genre.

C'est aujourd'hui encore ce qui la sauve au milieu d'un cataclysme presque universel. Ce même jugement droit et ingénieux et cette même force de caractère, qui lui firent concevoir et exécuter un vaste ensemble de digues protectrices, que l'Océan courroucé ne peut franchir, ont dans nos récentes épreuves suscité autour d'elle une barrière inexpugnable, devant laquelle le génie révolutionnaire a reculé.

Votre nation est chère aux hommes, qui aiment le progrès moral et politique, parce qu'elle a été une des premières à le vouloir, qu'elle n'a pas cessé d'en offrir l'exemple, et qu'elle combattit héroïquement et victorieusement pour la plus précieuse des libertés, que puisse revendiquer l'esprit humain, la liberté de conscience.

Tous ceux qui cultivent avec indépendance les sciences philosophiques, ont un motif particulier pour aimer la Hollande. Non seulement elle s'y est adonnée avec succès, mais encore elle fut long-temps sur le continent Européen l'asile des penseurs persécutés.

Ce qui précède vous dit imparfaitement, Monsieur le Secrétaire perpétuel, le prix que j'attache au lien, par lequel la bienveillance de la Troisième Classe de l'Institut Royal des Pays-Bas vient de me donner place au foyer de la Nation Hollandaise et de me rendre le confrère des hommes, qui s'y distinguent entre tous par leurs lumières et s'y consacrent à la recherche du vrai, du beau, du bien. Veuillez en exprimer ma profonde reconnaissance à Messieurs les membres de la Classe.

Les Economistes français, je n'en doute pas, seront tous heureux d'apprendre que la troisième Classe de l'Institut Royal des Pays-Bas applaudit à leurs travaux. Je ne négligerai rien, pour qu'ils en soient informés.

Veuillez agréer etc.

Digitized by Google

3. Brief van den Heer M. Faraday.

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 16th instant and beg you will do me the favour to express the high sense I entertain of the approbation of the Royal Institute and of the mark of honor it has unferred upon me for which I am most grateful and beg to return for it my sincere thanks. I can only say, under a consciousness of failing powers with increasing years, that if any thing could make me increase my exertions in the course of science, it would be such approval as that you gave me.

Permit me to offer for yourself personally the expression of my highest esteem and respect and believe me to be, etc.

Royal Institution, London, 25 May, 1849.

4. Brief van den Heer Boeckh.

Quum humanitatem vestram et erga me benevolentiam pridem expertus sim, viri illustres, quo tempore me collegio vestro in epistolarum commercium coöptastis, tunc mihi litteris a viro praestantissimo, qui vobis ab actis est, naperrime ad me datis nuntiatum est, dignum me vobis visum esse, quem numero sociorum vestrae Classis extraneorum octonario adscriberetis. Equidem quo de me modestius judico, eo majorem sentio gratiam a me vobis deberi, qui non dubitaveretis hoc me loco dignum censere, qui in Societatibus litterariis primus habetur: intelligo enim, esse hoc beneficium quod comitas vestra in me contulerit, non debitam meritis mercedem. Studium quidem et industriam in litteris ponendam non detractabo unquam, donec aetas et vires suffecturae sint: ac siquid est, quo incendi etiam acrior meus fervor queat, confiteor me, licet minime ambitiosum, sed in modica laude libentissime acquiescentem, nulla tamen re magis moveri quam plausu eorum, qui traditum a maioribus optimarum artium florem egregie tuentur, confirmant, augent. Qua via utinam etiam populares mei pergant sedulo; utinam ne in Germania et in Borussia potissimum atque in hoc splendida eruditionis sede Berolinensi intercidant inter has civilium turbarum ruinas almae generis humani nutrices litterae!

Valete, favete:

Sir Berolini Kal. Jun. a MDCCCXXXVIII.

Digitized by Google

Bijlage IX.

Het Instituut heeft de volgende buitenlandsche Geassocieerden en Correspondenten.

EERSTE KLASSE.

SUPERNUMERAIRE GEASSOCIEERDEN.

A. QUETELET, te *Brussel.*

DE HERTOG VAN URSEL, te *Brussel.*

GEWONE GEASSOCIEERDEN.

F. ARAGO, te *Parijs.*
R. BROWN, te *Londen.*
M. FARADAY, te *Londen.*
C. F. GAUSS, te *Göttingen.*
A. VON HUMBOLDT, te *Berlijn.*
H. VON MOHL, te *Tubingen.*
R. OWEN, te *Londen.*
F. PAROT, te *Dorpat.*

CORRESPONDENTEN.

BECQUEREL, te *Parijs.*
H. K. W. BERGHAUS, te *Potsdam.*
C. H. A. DESPINE, te *Annecy.*
M. DUMAS, te *Parijs.*
J. A. EYTELWEIN, te *Berlijn.*
H. C. FOCKE, te *Paramaribo.*
TH. HORSFIELD, te *Londen.*
J. LIEBIG, te *Giessen.*
VON LINDENAU, te *Dresden.*
J. GAY LUSSAC, te *Parijs.*
H. MARY, te *Enghien.*
W. NICHOLSON, te *Londen.*
J. J. D'OMALIUS, te *Namen.*
RAMON DE LA SAGRA, te *Madrid.*
J. SVANBERG, te *Stockholm.*
C. SWAVING, te *Batavia.*
en
F. TIEDEMANN, te *Heidelberg.*

Digitized by Google

TWEEDE KLASSE.

SUPERNUMERAIRE GEASSOCIEERDEN.

Geene.

GEWONE GEASSOCIEERDEN.

B. BIONDELLI, te *Milaan.*
M. VAN BUREN, te *Washington.*
H. GRIMM, te *Kassel.*
H. HOFFMAN VON FALLERSLEBEN, te *Breslau.*
G. H. PERTZ, te *Hanover.*
C. C. RAFN, te *Kopenhagen.*
J. C. SCHRÖDER, te *Upsal.*
en
C. ULLMANN, te *Heidelberg.*

CORRESPONDENTEN.

J. BOSWORTH, te *Londen.*
J. BOWRING, te *Londen.*
J. DAVID, te *Leuven.*
H. GEHLE, te *Londen.*
LEON DE LABORDE, te *Parijs.*
C. P. SERRURE, te *Gent.*

DERDE KLASSE.

SUPERNUMERAIRE GEASSOCIEERDEN.

N. CORNELISSEN, te *Gent.*
J. M. F. BIRNBAUM, te *Giessen.*
en
L. A. WARNKOENIG, te *Tubingen*

GEWONE GEASSOCIEERDEN.

J. F. BOISSONNADE, te *Parijs.*
A. BOECKH, te *Berlijn.*
F. CREUZER, te *Heidelberg.*
TH. GAISFORD, te *Oxford.*
J. VON HAMMER PURGSTALL, te *Weenen.*
A. MAI, te *Rome.*
F. RANKE, te *Berlijn.*
C. F. VON SAVIGNY, te *Berlijn.*

CORRESPONDENTEN.

G. H. BERNSTEIN, te *Breslau.*
F. BOPP, te *Berlijn.*
CHAMPOLLION FIGEAC, te *Parijs.*
M. CHEVALIER, te *Parijs.*
H. C. A. EICHSTÄDT, te *Jena.*
G. W. FREYTAG, te *Bonn.*
C. F. HERMANN, te *Göttingen.*
J. J. HISELY, te *Lausanne.*
MADVIG, te *Kopenhagen.*
G. L. VON MAURER, te *Munchen.*
C. J. A. MITTERMAIER, te *Heidelberg.*
W. OUSELEY, te *Londen.*
J. M. PARDESSUS, te *Parijs.*
E. QUATREMÈRE, te *Parijs.*
C. C. RAFN, te *Kopenhagen.*
DE SANTAREM, te *Lissabon.*

Digitized by Google

VIERDE KLASSE.

SUPERNUMERAIRE GEASSOCIEERDEN.

J. S. DELLAFAILLE D'ASSENÈDE, te *Gent.*
F. J. NAVEZ, te *Brussel.*
J. J. EECKHOUT, te *Mechelen.*
J. VAN REGEMORTER, te *Antwerpen.*
J. BRAEMT, te *Brussel.*
L. ROELANDT, te *Gent.*
T. F. SUYS, te *Brussel.*

GEWONE GEASSOCIEERDEN.

P. CORNELIUS, te *Berlijn.*
P. DELAROCHE, te *Parijs.*
FONTAINE, te *Parijs.*
L. VON KLENZE. te *Munchen.*
A. C. QUATREMÈRE DE QUINCY, te *Parijs.*
P. RAUCH, te *Berlijn.*
A. SCHEFFER, te *Parijs.*
L. SPOHR, te *Kassel.*

CORRESPONDENTEN.

P. ANDERLONI, te *Milaan.*
J. DE BAY, te *Parijs.*
C. CELS, te *Brussel.*
F. J. FETIS, te *Brussel.*
J. FRANÇOIS, te *Brussel.*
L. GALLAIT, te *Brussel.*
F. GARNIER, te *Parijs.*
C. GODEFROY, te *Hamburg.*
HEATH, te *Londen.*
H. G. KIESEWETTER, te *Weenen.*
J. B. MAES CANINI, te *Gent.*
J. DE MARE, te *Parijs.*
C. MÜHLENFELDT, te *Londen.*
J. MULLER, te *Londen.*
J. G. VON MULLER, te *Stuttgart.*
NAHL, te *Kassel.*
E. H. TOELCKEN, te *Berlijn.*
H. VERNET, te *Parijs.*
en
C. F. WAAGEN, te *Berlijn.*

Digitized by Google

Bijlage X.

Uit de lezing van het jongste verslag der Eerste Klasse blijkt, dat in de beide laatste jaren door haar zijn uitgegeven de volgende Verhandelingen, gerangschikt naar de orde der vakken van wetenschappen, waartoe zij behooren.

1°. Over Sterrekunde: . . . . *zes* verhandelingen, van de Heeren F. KAISER, F. J. STAMKART en F. BRUNNOW.

2°. „ Meetkunde: . . . . *drie*, van de Heeren G. J. VERDAM, R. LOBATTO en SMAASEN.

3°. „ Natuurkunde: . . . *drie*, van de Heeren F. J. STAMKART, R. VAN REES en A. VAN BEEK.

4°. „ Toegepaste Physica: *zes*, van de Heeren W. N. ROSE, G. SIMONS, D. J. STORM BUYZING, J. P. DELPRAT en C. J. GLAVIMANS.

5°. „ Zeevaartkunde: . . . *eene*, van den Heer J. C. PILAAR.

6°. „ Meteorologie: . . . . de voortzetting der *weêrkundige waarnemingen*, te *Buitenzorg op Java*, de waarnemingen van J. K. HASSKARL op drie zeereizen naar en van *Oost-Indië*, en de verhandeling van J. C. PILAAR over eenen aneroide-barometer, vergeleken met eenen gewonen barometer.

7°. „ Scheikunde: . . . . *vier*, van de Heeren A. H. VAN DER BOON MESCH, G. J. MULDER, C. J. GLAVIMANS en EICKMA.

8°. „ Kruidkunde: . . . . *zestien*, van de Heeren G. VROLIK, H. C. VAN HALL, W. H. DE VRIESE, F. A. W. MIQUEL, C. G. C. REINWARDT en H. C. FOCKE.

9°. „ Landbouw: . . . . . *drie*, van de Heeren G. VROLIK en FROMBERG.

Digitized by Google

10°. Over Dierkunde: . . . . . *drie* van de Heeren J. VAN DER HOEVEN, A. BRANTS en W. VROLIK.

11°. „ Geognosie: . . . . . *eene*, van den Heer H. C. VAN HALL.

12°. „ Vergelijkende Ontleedkunde: *eene*, van den Heer A. NUMAN.

13°. „ Ontleedkunde van den mensch: *eene*, van den Heer J. L. C. SCHRÖDER VAN DER KOLK.

Al deze stukken zijn uitgegeven in het 13° deel harer Nieuwe Verhandelingen; in het eerste en tweede stuk van het 1° deel harer Verhandelingen, derde reeks, en in de eerste twee deelen van haar Tijdschrift. — Het 3° stuk van het 1° deel der derde reeks harer Verhandelingen, en het 1° stuk van het 3° deel van haar Tijdschrift zijn op de pers.

Digitized by Google

Bijlage XI.

De sedert eenige jaren gevestigde *Académie royale des sciences, des lettres et des beaux arts de Belgique* is in *België*, even hier als het Koninklijk-Nederlandsche Instituut, oorspronkelijk eene vreemde plant, welke in den jare 1769, onder den naam van *Société littéraire* werd ingevoerd door den graaf COBENZL, gevolmagtigd minister van Keizerin MARIA THERESIA. — Vier jaren later vormde zich daaruit eene *académie impériale et royale*, wier eerste zitting den 13^{den} April 1773, en wier laatste den 21sten Mei 1794 plaats had. — De toenmalige tijdsomstandigheden deden de werkzaamheden dezer Akademie staken, die, blijkens een groot aantal uitgegeven werken, vrij menigvuldig geweest zijn; maar onder de regering van Koning WILLEM DEN EERSTEN, trad zij door een Koninklijk besluit van den 7^{den} Mei 1816, weder op als *Académie royale des sciences et belles lettres de Bruxelles*. Deze Brusselsche Maatschappij is de kern der tegenwoordige Belgische, welke reeds eene welverdiende vermaardheid verkregen heeft.

Zij heeft haar bestaan te danken aan den KONING, die *België* regeert, aan de *Volksvertegenwoordigers*, die zijne edele pogingen hebben ondersteund, en aan den VERLICHTEN zin der ministers (CH. ROGIER en SYLVAIN VAN DE WEYER), die voorstellen daartoe tot den Koning en tot de volksvertegenwoordiging gerigt hebben. — Wij ontleenen er hier en daar eene enkele zinsnede uit, en laten aan elk vrijheid de toepassing daaruit zelf af te leiden.

„L'organisation de l'Académie de Belgique a, depuis long-
„temps, attiré l'attention du Gouvernement. — Il s'en est occupé
„avec toute la sollicitude, qu'un pouvoir national doit aux pro-
„grès des lettres, des sciences et des arts."

„Nous n'avons pas cru pouvoir considérer une Académie na-
„tionale comme une institution futile, comme une espéce de luxe
„littéraire, une source de dignités stériles."

Digitized by Google